כ"ט אב תשל"ב 9.8.1972 המחיר 2.00 ל"י
שנה 36
מספר 1823

העולם הזה

אבן ורבין

האם הם השתגעו?

קורא יקר.

בשיאה של פרשת עמוס בן־גוריון בשנת 1956, כשהעולם הזה ניצב במרכז החזית לביעור השחיתות במישטרת ישראל — מלחמה שהביאה בסופו של דבר לסילוקו של המפכ"ל יחזקאל סהר — עמדנו במערכה לא רק נגד מוסדות השילטון אלא גם נגד שורה של עיתונאים, שהתגלו כמשרתי המשטר ושהיו מוכנים לכל מעשה תועבה עיתונאי כדי להגן על ידידיהם בצמרת המישטרה.

ליד שולחן המערכת נולדה אז מילה עברית חדשה, חלק מתרומת העולם הזה לאוצר המילים של העברית החדשה. לידתה היתה אופיינית לצורה בה התחדשו מילים באמצעות העולם הזה. היתה זו הברקה רגעית, דומני של אורי סלע שהיה אז העורך הגראפי, שנתנה כינוי קולע לאותם כתבים שנראו ככלבלבים הקשורים לרצועת אדוניהם — כתבלבים.

משולחן הישיבות עברה המילה אל דפי העיתון: למרות שלא זכתה מעולם באישור האקדמיה ללשון העברית, הרי בחוגי העיתונאים היא נהייתה מאז למטבע לשון שגורה. השבוע קיבלה המילה את אישורה הרשמי. היא הופיעה במיסמך ממשלתי רשמי — מיברק ששיגר שגריר ישראל בוושינגטון, יצחק רבין, למשרד־החוץ, בו קבל כי משרד־החוץ מתדרך את „הכתבלבים המדיניים של העיתונות הישראלית ברוח המעניקה חשיבות מיותרת לדיוני האו"ם."

אם כי קצת באיחור, הצטרף גם חידוש לשוני זה, אל קודמיו — אמרגן, מחזמר, חללית, ועוד מילים רבות אחרות — מילים שבאו אל השפה העברית דרך העולם הזה.

אם כבר עוסקים בוושינגטון ובהעולם הזה, אינני יכול שלא לספר לך בדיחה פרטית הקשורה בנושאים אלה. זה היה לפני מיספר שבועות, כאשר נודע על מינויו הצפוי של האלוף מרדכי („מוטה") גור כנספח הצבאי של ישראל בוושינגטון. הידיעה טרם שוחררה לפירסום על־ידי הצנזורה.

✱ עירום כשר למהדרין

מי שאוסף הוכחות לצביעות המקובלת בעיתונות הישראלית, יכול היה להסתייע השבוע בדיווחים על הפגנה שערכו מיספר נערות לונדוניות, כתעלול פירסום למופע פופ שנערך בבריטניה. הנערות האנגליות התפשטו עירומות ברחוב דאונינג 10, ליד משכנו של ראש־ממשלת בריטניה, לצהלתם הרבה של צלמי העיתונות והשוטרים ששמחו לעצרן.

הדיווחים שהופיעו על כך בעיתונות הישראלית היו מלווים, למרבה ההפתעה, בצילומי עירום של נשות דאונינג העליזות. מסתבר כי אותה עיתונות, המגדירה כל עירום ישראלי כפונוגרפיה רחמנא ליצלן ונזהרת שלא להיכשל בו, עטה בששון על כל אפשרות לפרסם עירום מחו"ל. עירום של גוויות, כך מסתבר, כשר אפילו למהדרין בעיתונות הישראלית.

דוגמנית־עירום ברחוב דאונינג בלונדון

רוצים עוד הוכחה? בבקשה.

לפני שלושה שבועות (העולם הזה 1820) פירסמנו את פרשת סרן אילן עובד, מי שהיה מפקד גשר אלנבי, שהודח מתפקידו והועמד למשפט צבאי על שקיים, כביכול, יחסים מיניים עם חיילות צה"ל שהיו תחת פיקודו. בדיווח זה התלבטנו רבות בקשר לפירסום שמותיהם של החיילות שהופיעו כעדות התביעה נגד סרן עובד.

החלטנו, למרות החשיבות שהיתה לשמות עבור האוטנטיות והאמינות של הסיפור, להדביק להן שמות בדויים כדי לא לגרום להן נזק ובושה. עשינו זאת מרצוננו, ככלל עיתונאי מובן מאליו המחייב להימנע ככל האפשר מפגיעה מנערות או נשים שנפלו קורבן לעבירות של מוסר. השבוע הסתבר לנו כי מאמצינו אלה היו לשווא. כמה עיתונים יומיים דיווחו אף הם השבוע על הפרשה, אך לא חסו על כבודן של החיילות, פירסמו את שמותיהם במלואם, איפשרו את זיהויין.

לבחירתכם!
מבחר דגמי טלויזיה
אמקור
עם מסכים ברוחב מ"17 ועד"25
מבחר צבעים
מותאם לקליטת U.H.F-1 V.H.F

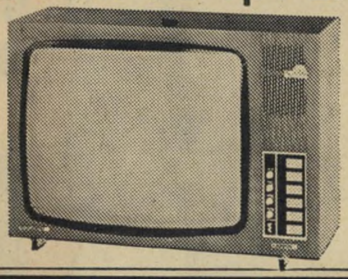

יתרון חשוב: שרות אמפא
לי תמכור רק אמקור

מיבצע חצי חינם נמשך.
פרטים בסניפי „אמפא"
ואצל סוחרים מורשים.

האוניברסיטה
לאילוף כלבים

משמעת
התקפה בפקודה
שמירה אישית
שמירת בית ועסק
(ראה מאמר)
03—983668
הרצליה.

שנים אוחזים ב„פולקע"...

היום
כולם
עוברים להודו

טוב לאכול פולקע של הודו
ואין אפילו צורך בסכין ובמזלג,
אבל למה להצטופף?

לגיוון התפריטים נא לפנות למועצה לענף הלול
ת.ד. 124 ת"א-לקבלת חוברת מתכונים חינם.

חוויה ושמה הוואי

בואי גם את לטבול בריח המתרפק של הוואי,
בתחושה המלטפת ובצבעים העגוגים.
בואי גם את להנות מהחוויה שמעניק לך סבון הוואי,
סבון יוקרה של "שמן". סבון הוואי-
הסבון ללא סבון - מחניך במיוחד לעורך,
מלווה אותך בריחו למשך שעות ארוכות
ומצוי לרשותך בשלושה גוונים.

שמן

בינג־ליניאל

vision · כרמל

תשקיף

לחצים בעבודה
להקדמת הבחירות

במיפלגת העבודה התגברו הקולות, בעיקר בקרב אנשי המנגנון, להקדמת עריכת הבחירות לכנסת השמינית.

הנימוקים שמשמיעים אנשי המנגנון אינם אידיאולוגיים אלא כלכליים טהורים. לדעתם, רק הקדמת הבחירות תסייע להוציא את מיפלגת העבודה מהסבך הכספי שהיא נתונה בו והעלול להביאה למצב קריטי. החוק למימון המיפלגות, אפילו אם יועבר בכנסת הנוכחית, לא ייכנס לתוקפו לפני שנתיים.

לעומת זאת, אם יערכו בחירות בהקדם, תוך חצי שנה, תוכל מיפלגת העבודה לממן את גרעונותיה מכספי מענקי הבחירות הניתנים למיפלגות, דבר שיסייע לה להיחלץ מהמצב הכספי הקשה בו היא שרויה.

דיין תובע
השקעות בשטחים

שר־הביטחון משה דיין פתח במערכה עניפה של יחסי ציבור על מנת להכשיר את הקרקע לתביעות שהוא עומד להעלות בממשלה, לקראת שנת התקציב הבאה, להשקעות של עשרות מיליוני ל״י בשטחים המוחזקים, בתעשייה ובפיתוח, כדי ליצור מקורות כלכלה עצמאיים לתושבי השטחים.

דיין היודע שבמצב הנוכחי בישראל תיתקל הצעתו בהתנגדות ציבורית רחבה, משום שסדר העדיפויות של ההוצאות בישראל אינו מאפשר השקעות בסדר גודל כזה בשטחים, ינסה לגייס לעזרתו את כל אנשי ארץ־ישראל השלמה, תוך טענה שרק השקעות ענק בשטחים ימנעו בעתיד נסיגה מהם.

החריף המשבר
במק״י

המשבר הפנימי במק״י החריף בשבוע

האחרון. הוועד המרכזי של המיפלגה גינה, בהחלטה שלא נמסרה לפירסום, את הצבעתו של ח״כ שמואל מיקונים בהצבעת אי האמון לממשלה בפרשת עקורי הכפרים בירעם ואיקרית.

מיקוניס הצטרף להצבעת אי האמון של סיעות העולם הזה — כוח חדש ורק״ח, למרות החלטת הוועדה המרכזת של מיפלגתו להימנע מהצבעה בנושא זה. גם בפרשת המסע אל בירעם, העמיק הוויכוח. יו״ר הוועד המרכזי ראול טייטלבוים, ביטל את חתימתו בעד המסע, אחרי שהופעל עליו לחץ כבד מצידו של מזכיר המיפלגה, יאיר צבן, המתאם כל פעולה שלו עם מפ״ם.

נכשל נסיון לשנות
את שיטת הבחירות
הפנימיות במפד״ל

בירור בסניפים הגדולים ובמוקדי הכוח במפד״ל לקראת הבחירות הפנימיות במפלגה, הבהיר לראשי סיעת למיפנה כי כוחם נמצא בירידה תלולה.

לפני הבירור טענו ראשי הסיעה, שבראשה עומדים השרים יוסף בורג ומיכאל חזני, כי יש להם סיכויים טובים לזכות במקום הראשון בבחירות הפנימיות של המיפלגה.

בעיקבות המידע החדש ניסו ראשי „למיפנה" ליזום, באמצעות יו״ר ועדת הבחירות המרכזית של המפד״ל צבי ברנשטיין, ועידה זוטא שתחליט על שינוי שיטת הבחירות הקיימת עתה במפד״ל ושלדעתם תפגע בהם, לשיטת בחירות יחסית.

הסיעות האחרות במיפלגה דחו את ההצעה.

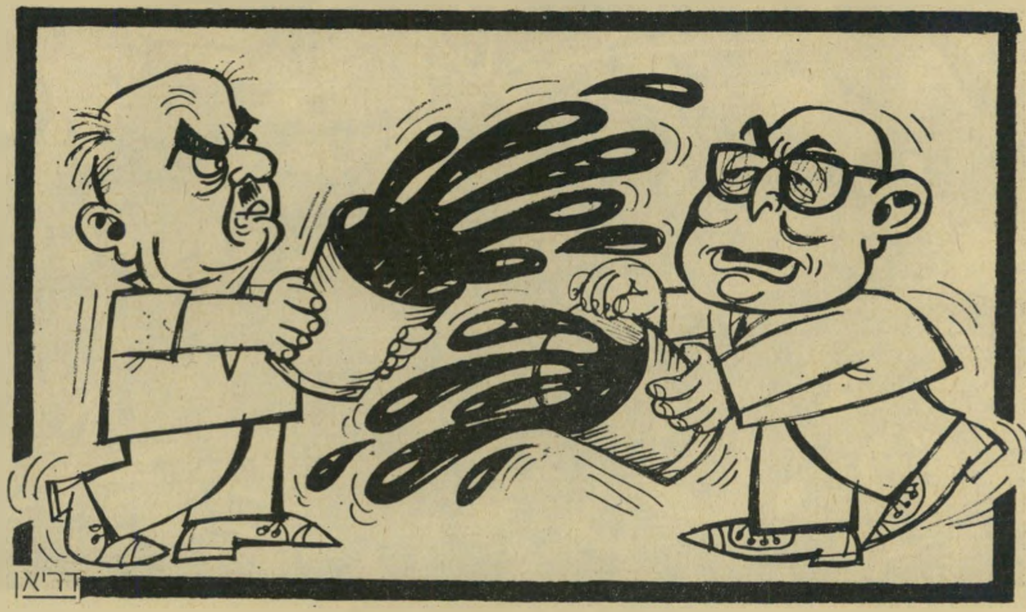

שוקולד! מנטה! מסטיק!

הקצין הבכיר
יגדל צאן

אחד מקציני צה״ל, העומד לפרוש בעתיד הקרוב משירות פעיל ולהיכנס לחיים הפוליטיים, עושה כבר צעדים כדי להבטיח את עתידו הכלכלי לכשישתחרר.

הקצין, מנהל משא־ומתן עם חברת מפעלי צאן ישראליים בע״מ, שהיא בעלת חווה חקלאית גדולה בדרום הארץ לגידול צאן, לרכישת החווה בסכום של כמיליון ל״י.

לצורך זה יקבל הקצין מאיש העסקים היהודי־אמריקאי משולם ריקליס הלוואה בסדר גודל של 200 אלף דולאר, לעשר שנים, ללא ריבית. מתן ההלוואה מותנה בכך שהקצין הבכיר יחזיק בידיו לפחות 51% ממניות החברה ושליש מהן יהיו משועבדות על שם ריקליס.

החווה המשתרעת על שטח של למעלה מ־3,000 דונאם, שייכת למשקיעים מאוסטרליה וישראל. היא משמשת הן לגידול צאן והן לגידולים תעשייתיים.

מו״מ חשאי בין
ישראל לוואתיקן
על עקורי בירעם

במגעים חשאיים שהתנהלו לפני שנה בין ממשלת ישראל לוואתיקן, הועלתה גם בעיית גורלם של עקורי בירעם ואיקרית, וזאת הרבה לפני שהפרשה התעוררה מחדש בעקבות יוזמתם של עקורי כפרים אלה.

מסתבר כי במהלך המאמצים שעשתה ממשלת ישראל כדי לשכנע את האפיפיור להכיר בירושלים כבירת ישראל, הוצע בין השאר, כי תמורת ההכרה תתיר ממשלת ישראל לעקורי בירעם ואיקרית לחזור לכפריהם.

הוואתיקן דחה את ההצעה.

פרובוקציה נגד
יגאל אלון

התנפלות המישטרה על עקורי בירעם ביום השני השבוע היתה, בין השאר, פרובוקציה נגד יגאל אלון.

היה זה היום הראשון לחופשתה של ראש־הממשלה גולדה מאיר ואלון הפך למעשה לראש־הממשלה.

אולם איש לא שאל אותו לפני מתן הפקודה לשוטרים ולמשמר הגבול להתנפל על העקורים שחזרו לכפרם.

הפסקת הפעולה באמצע באה, בין השאר, בגלל רוגזו של אלון על הפרובוקציה נגדו.

אחרוני הדיסקוטקים
בתל־אביב - נסגרים

אחרוני הדיסקוטקים שפעלו בצפון תל־אביב, למרות ההתנכלות הרצופה של הבריונים אשר הבריחו ממקומות אלה את הקהל הטוב, עומדים להיסגר.

בעקבות סגירתו של מועדון נאש ברחוב בן־יהודה, עומד להיסגר גם הקינג'ס קלאב, שבעליו יהפכוהו למסעדה איטלקית.

מסיבה אחרת לגמרי — חוסר תמיכה ממשלתית, ייסגר גם אולם התיאטרון העממי בבית קולנוע דקל. האולם ייסגר בסוף החודש בנשף נעילה חגיגי.

לביב תובע לגרש
את שמגר
מאגודת העתונאים

כתבו הכלכלי של הארץ, יגאל לביב, שהוצא מהאיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, הגיש להנהלת האיגוד תביעה להוצאתו מחברות באגודה של שלמה שמגר, מבקר הקולנוע של ידיעות אחרונות, שפירסם בשבוע שעבר מאמר התקפה חריף על לביב.

בתביעתו טוען לביב כי במשך תקופה ארוכה קיבל שמגר כספים מאולפן הסרטים „גבע", וכאותה עת ביקר סרטים שהופקו בשני האולפנים הישראלים. לביב טוען בתביעתו כי „במעשיו אלו פסל שמגר עצמו מכהן במוסדות האגודה ומלהיות חבר בה."

הלנה רובינשטיין. היופי בפעולה
באיפור צעיר, תוסס ורענן

את צעירה, את תוססת,
את מתלהבת, את חולמת,
האופנה נשמעת לך והיופי בהישג ידך.
עבורך שורת תכשירי איפור
של הלנה רובינשטיין
לפנים
Silk Fashion Facial Make Up
ולעיניים
Minute Eye Make Up
המעניקים לך תוך דקה
מראה מלהיב,
שובב או רומנטי, רענן או דרמטי,
כטוב בעינייך.
דקה —
ופניך זוהרות, קורנות, מיסתוריות
דקה —
ועינייך צוחקות, נוצצות, כובשות
בעזרת שלל גוני צלליות — צהוב בננה,
ורוד שמפניה, סגול מלכותי,
כחול עמוק, טורקיז ולבן פנינה.
ועתה לרשותך גם
פודרה ומיק-אפ דחוסים יחדיו
לאבן-איפור
Milktone Ultra-Covering Matte Make-Up
המועלה בעזרת ספוג איפור רטוב
ונשאר מט, חלק ורענן
גם בשעות הקיץ הלוהטות ביותר.
מוצרי
Silk Fashion Facial Make Up לפנים
ו- Minute Eye Make Up לעיניים
מוגשים לך באריזות מהודרות ומעודנות,
מעניקים לך איפור אופנתי וחסכוני.
איפור לשעות ארוכות של יופי, רוך וזוהר
שעות של שקט ורגיעה,
תשוקה וסערה
שעות בהן העולם פרוס לרגליך.
האיפור המושלם לכל דקה בחייך.

Minute Eye Make-up
Silk Fashion Facial Make-up
Helena Rubinstein

יעוץ איפור מיוחד לבנות הנעורים בלבד ינתן חינם בכל יום שלישי בשבוע, בין השעות 3.30—6.00 אחה"צ, במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין, שדרות קק"ל 94, תל־אביב. גם לבנות 20+ ניתנים הדרכה ויעוץ חינם — בימי ב' וד' בשבוע בין 3.30—6.00 אחה"צ.

אורי אבנרי:

„הם נפגשו באותו סרט —
שירת נהג האוטובוס ושריקת הכדורים
לילה בעמק ולילה ליד רמלה...״

זעקי ארץ אהובה!

השעה הרביעית

„טל מלמטה, ולבנה מעל, מבית־אלפא ועד נהלל...״

קולו של הנהג מילא את האוטובוס העתיק, התגבר על טירטור המנוע העייף. לא ראיתי בחושך את תווי פניו, רק את הגוש המטושטש של גופו.

יצאנו מחיפה, והתקרבנו לעמק־עמק־עבודה. השנה היתה 1934, וחזרתי מביקור קצר אצל הורי בחיפה, לנהלל. גרתי אצל משפחת איכרים (אז באמת קראו להם איכרים) בשם לוויט — אחת מ־75 המשפחות שגרו, ב־בתים לבנים חד־קומתיים זהים, במעגל מדוייק. אבי רצה אז להתיישב בעמק־חפר, ואני גרתי בינתיים במושב וספגתי ערכים חלוציים במנות גדולות. הייתי ילד.

האוטובוס — זה היה כלי־רכב מיוחד מאד, חלקו הקדמי נועד לנוסעים וחלקו האחורי לארגזים, כדים ובעלי־חיים — עבר את הכפר הערבי, שתושביו עבדו במחצבות נשר. פה ושם ראינו דמויות ערביות. השלום שרר בארץ — אבל הערבים היו מפחידים איכשהו. אולי מפני שהיו שונים כל־כך.

בינינו לבינם לא היה שום מגע. הם היו עולם אחר, מיסתורי, מעורר חששות סתומים.

לפעמים, בשביל בודד, נתקלנו בערבי בודד על חמורו. הוא אמר „סעידה״ אדיב ולבבי, ואני אמרתי „סעידה״ והחשתי את צעדי.

ליד הבית הבודד בשולי נוה־שאנן, שבו גרו הורי, התגוררה משפחת בדואים, מכונסת בעצמה ובדרכיה, שגם עימה אי־אפשר היה להחליף מילה. לעתים עברה שם שיירת גמלים, וקול בודד שר מנגינה עצובה ומתמשכת, „באלדיה, באלדיה...״

הנהג שלנו שר. הוא שר תמיד. אריות מתוך אופרות, שירים רוסיים, ובעיקר שירים חלוציים. הוא היה נהללי, אך לא חבר־המושב. לכן לא גר באחד מבתי־האבן של המעגל, אלא בצריף. הוא היה דמות ידועה, לא רק בנהלל, אלא בכל העמק המערבי.

נהלל של אז — עוני ממאיר, ארבעה חו־רשים של בוץ סמיך שנדבק למגפי־הגומי, ארבעה חודשים של שמש לוהטת, שייבשה את הגוף ואת הנשמה. לחם עגול שנפרס בצורה רו־סית, הרבה תה עם לימון, זיתים, חלווה. ועבודה מפרכת, מפרכת, מפרכת. פעם בכל כמה חודשים, הצגה של „הבימה״ בבית־העם במרכז המעגל.

לנהג המזמר היו בנים. אחד מהם, בן גילי, למד עימי בכיתה. אני זוכר אותו רק במטושטש.

לימים, כששאר הדמויות של נהלל כבר ניטשטשו ב־זיכרוני, נשארה דמותו של הנהג חיה. גם עתה די לי לעצום את העיניים, ושוב עולה בזיכרוני הקול השר, האוטובוס, ריח העמק. באה מנוחה ליגע.

לא ראיתיו מאז. כעבור שנים רבות שמעתי שמועה ששני בניו נפלו במילחמה. איכשהו, זה לא הפתיע אותי. נופלים ההולכים ראשונים. והיה מובן לי מאליו שבניו של שבט ילכו ראשונים.

כן, שמו היה שבט, כשם החודש החורפי. בשבוע שעבר ראיתיו שוב — לראשונה מזה 37 שנים. הוא הופיע מולי, מעל מסך הטלי־וויזיה, בסרט „מיתרסים״, שהוקרן בתוכנית „השעה השלישית״.

כפר ליד רמלה

„האמיני יום יבוא, טוב יהיה מבטיח לך...״

איש לא שר. לא היה זמן. ורכבים רעד הפופיק.

ישבנו על הארץ, כדרכם של חיילים האוגרים כל קורטוב של מרץ. לקיבוץ גזר הגענו לפני שעה קלה, מן הבסיס הקרבי שלנו בחולדה. המפקדים התייעצו סביב פנס־רוח, רכונים על מפות, ודמויותיהם נראו מיפלצתיות באור המהבהב.

התאריך היה 14 במאי 1948. קל לזכור את היום — אם כי אז לא תפסנו עדיין שזהו תא־ריך היסטורי.

אמנם, שעתיים־שלוש לפני כן שמעו אחדים מאיתנו (הרוב לא טרחו) בחדר־האוכל של הקבוצה את השידור מתל־אביב. בן־גוריון הכריז על הקמת המדינה. אבל לא התרגשנו, כי ההכרזה היתה רק עניין פורמלי. המדינה היתה כבר קיימת. היינו רק סקרניים לדעת איך יקראו לה (השם „ישראל״ הפתיע אותנו) ואיך יקראו לצבא (אז עוד קראו לזה „גדודי ההגנה״, ובשידור נאמר, כ־מדומני, „כוח המגן״).

אחרי השידור, מיסדר היציאה. בדקו אם לא נשכח דבר. כל אחד קפץ במקום, כדי לוודא שאינו משמיע רעש. פלוגה אחרת ערכה מיסדר שני ממול. משום־מה אני זוכר דווקא את איסר ברסקי, ילד רציני, מתרוצץ במקום, כדרכו של מפקד חדש. זאת היתה הפעם האח־רונה שראיתיו בחיים. הוא נפל כעבור כמה ימים בדרום.

בגזר קיבלנו תידרוך. היה מקובל שכל חייל יידע בדיוק מה עומד להתרחש. ובכן, מתקיפים כפר ליד רמלה. כוח אחד יבוא מן העורף. לאחר מכן נסתער עליו אנחנו בטור ממונע (זה היה חידוש). בדרך נציב דווידקה — כלי עצום ומעורר התפעלות — וניירה כמה פגזים (לא ידענו את ההבדל בין פגז ופצצה). אחרי הפצצה אדירה זו, נסתער.

זאת לא היתה פעולתנו הראשונה, ובעיני עצמנו כבר היינו עכברי־חזית קשוחים ומנוסים. גם הפחד של הפעו־לות הראשונות חלף. אבל פה ושם עוד חש מישהו תחושה מוזרה בסביבת הקיבה.

מחכים, מחכים, מחכים. הלילה היה חשוך מאד, ארבעה לילות אחרי ראש־חודש. השיירה זזה בכבדות. נסענו בשבילי עפר. פעם, דומני, נתקענו ויצאנו מן המכונית כדי לדחוף אותה. אחר־כך עצרנו. הורדנו את הדווידקה וחיכינו לבום הגדול, שיפיל את חומות יריחו. אבל שמענו רק „פיק״ קטן. הכלי היה מקולקל.

זה לא מצא חן בעינינו. אולי יש בכפר כוח־אוייב גדול? בלי ההפצצה הכבדה שהיתה בתוכנית, איך יפול דבר?

קדימה בכביש. יורדים. מחכים. שומעים שריקת הכדו־רים של הכוח השני. מסתערים. מן החשיכה מופיעים גושי־בתים. אולם אין נפש חיה. התושבים ברחו. כוח־אוייב לא היה.

נכנסנו לבתים, לחפש מזכרות. בכולם — סימנים של בהלה. חפצים זרוקים. אוכל חם. לפני כמה דקות בלבד היו פה אנשים.

האם חשבנו עליהם? אולי לשנייה. באחד הארונות מצאתי תמונות של ערבי עם ילדים. הן עדיין שמורות אצלי. אבל לא חשבנו על מה שהתרחש בבתים האלה זה עתה, ולאן נעלמו האיכרים. צדנו את התרנגולות הצמוקות, כדי להכין לנו קומזיץ.

איך ברחו התושבים? שמעתי זאת השבוע, מפי אשה־פליטה, באותו סרט.

זה לא היה אותו כפר. כפר שכן. אולי אחד מאותם

המלאך שומע את בכי הגר (פרדיננד בול, 1665)

הזיכרונות של שבט: ילד יהודי בגטו ורשא

הזיכרונות של חוסיין: ילד ערבי בורח מקלקיליה

כפרים שהסרדנו במשך שבועיים אלה של ראשית מאי, בפעולות הליליות. בצאתנו מגזר או מנען.

ילד בין השיחים

הם נפגשו באותו סרט. צלילי שירתו של נהג האוטובוס ושריקת הכדורים. לילה בעמק ולילה ליד רמלה. שבט וחוסיין.

את סיפורו של שבט הכרתי.

את המבט השחור, הפתאומי, מעיני סוניה, כשהפליטה את ה„לא!", כמו כדור מלוע אקדח, כשנשאלה אם היה בנה צריך להשתמט. ה„לא!" של אנשי העלייה השלישית, שברחו מרוסיה, שנאחזו בידיים קודחות בביצות של נהלל. (באמת היתה שם ביצה, בנהלל, במקום שעומדים כיום האיקליפטוסים.)

את סיפורה של אשת חוסיין לא הכרתי. ואולי אני משקר? אולי ידעתיו תמיד, בתת־הכרתי, ולא רציתי לחשוב עליו?

אשת שבט היא לאקונית. מילה אחת — „לא!" — המקפלת בתוכה עולם שלם.

עולם של דממות רבות.

אשת חוסיין מדברת. כושר־ביטוי בעל עוצמה כבירה. ספרות טהורה. כימעט תנ"ך.

כמה פסוקים — והלילה ההוא, על כל מוראותיו, קם לתחייה. השיחים. הילדים. הפחד. הבהלה המטורפת של עובדי־אדמה, שלא לחמו מזה דורות רבים.

הקריאה הנוראה: הם באים. הצו האינסטינקטיבי: לברוח מהמקום שבו הורגים. קולות הכדורים. המון הזאטוטים המבוהלים שאי־אפשר לשאתם על הגב. מה, מה לקחת? היכן הבעל? ריבון העולמים, מה לעשות בזקנים הכושלים?

סיפור אנושי, כמעט ניצחי — כפר בוויאט־נאם הלילה, עיירה יהודית בכל הדורות, כפר גרמני במילחמת שלושים־השנה, כפר לייד רמלה בבוא הצלבנים, כפר ישראלי בבוא הלגיון הרומאי, מערות של שבט פרה־היסטורי.

אולם היה משהו מיוחד בסיפורה של אשה זו. הילדים. השיחים. היה נדמה לי שכבר שמעתי סיפור זה, אך לא יכולתי להיזכר. עד שיזהר סמילנסקי הזכיר את פרשת הגר. רצתי אל התנ"ך.

„ותרא שרה את בן הגר המצרית, אשר ילדה לאברהם, מצחק. ותאמר לאברהם: גרש האמה הזאת ואת בנה, כי לא יירש בן האמה הזאת, עם בני עם יצחק... וישלחה ותלך ותתע במידבר באר־שבע. וייכלו המים מן החמת, ותשלך את הילד תחת אחד השיחים. ותלך ותשב לה מנגד, הרחק כמטחווי קשת, כי אמרה: אל אראה במות הילד. ותשב מנגד ותשא את קולה ותבך."

ותשלך את הילד תחת אחד השיחים. סיפור מלפני 3500 שנה. סיפור מלפני 25 שנה. אותו סיפור. כימעט ואמרתי: אותו שיח. אותו נער.

צנזורה של פחד

הסרט היה בעל עוצמה ברוטאלית. הוא הנחית לנו מהלומה על המצח. **הוא חשף את הבעייה** היסודית ביותר של הווייתנו הלאומית, את שאלת־היסוד של מצפוננו הקולקטיבי. סרט גדול.

הטלוויזיה — אותו אמבט של שמן־זיית־זך — ניסתה, וכימעט הצליחה, להטביע את השאלה בדייסה של מלל. הסרט יכול היה, כמו הטרגדיה היוונית העתיקה — לעזור לנו לעבור קאתארזיס, שטיפת־נשמה, ולהתמודד בנפש טהורה עם גורל חיינו כאומה בארץ זו.

תחת זאת נשארו כל השאלות בלא מענה. גרוע מזה: הן נשארו בלתי־נשאלות. הצנזורה הגרועה ביותר — זו של הפחד — הקימה מסך־ברזל בין השאלות, שהועלה מנבכי תת־ההכרה, ובין הדחף להביאן על סיפוקן.

לכן לא הוזמנו ערבים, לכן הוכרח המנחה לשקר מעל המסך. לכן כל התרגילים העלובים מסביב למישדר. הפחד גבר. והפחד היה טבעי.

השאלה הראשונה שניקרה, בוודאי, באלפי לבבות היתה: מדוע לא יוחזרו חוסיין ובני־ביתו לכפרם? נניח שהאדמה חולקה. יושבים עליה אחרים. אבל הכפר עצמו נשאר נטוש, כפי שראינו. הדחפור הקדוש של מדינת ישראל — יורשם של כל המלאכים — גילח אותו מעל פני האדמה.

חוסיין יודע שזה ביתו. לעולם לא יתייחס לכל מקום אחר כאל ביתו. לא הוא ולא בניו. מדוע לא יורשו לחזור ולהקים שם את ביתם? הרי ממילא עובד חוסיין במדינת־ישראל. ואנשי ארץ־ישראל השלמה טוענים שאין מה לחשוש מפני קיומו של מיעוט ערבי בין 36% או 45% במדינת ישראל!

בעוד דבריו של חוסיין, ושירתו של שבט, מתנגדים באוזני, הרמתי את השפופרת והצגתי שאלה זו לצוות. היא לא הובאה לשידור. הבירור נחנק באיבו.

אנשי הטלוויזיה ראו על הכותל שתי מילים באותיות של אש: בירעם, איקרית. כמו בלשאצר המנוח, נרעדו. הם אטמו את אוזנינו, לבל נשמע את הזעקה — זו הזעקה הבוקעת מתוכנו.

תהום זועקת לגשר

מה ניבט אלינו מעיניו של חוסיין, כאשר דיבר אלינו?

שינאה? לא, לא שינאה. משהו יותר עמוק, יותר עקשני.

אי־השלמה.

אי־השלמה שאינה מולידה מעשים, שאינה קוראת לעלות על מיתרסים. קל לזלזל בייחס זה, מפני שאינו מתבטא בשום דבר מוחשי. אבל מסוכן מאד לזלזל בו. יש בו כוח משלו, כוח שאינו נותן לבעייה למות, כוח המסוגל להחזיק מעמד במשך דורות, לעבור מאב לבן ולנכד ולנין.

אי־השלמה זו אינה מתייחסת למשהו ספציפי. היא מתייחסת לעוול. חוסיין — ומיליון החוסיינים האחרים — אינם משלימים עם מה שנראה להם כעוול מיפלצתי, נורא, חד־פעמי, שנעשה להם.

היה נראה בסרט כאילו הוא מוכן לוותר על הרבה דברים, שאינו מתעקש על פיתרון פוליטי מסויים. רק בנקודה אחת הוא נתגלה כהר של עקשנות: תחושת־העוול. ויש הרגשה שהר זה דומה לקרחון: מה שנתגלה לעין הוא רק חלק קטן מן ההר כולו, שבסיסו בתהומות הלא־מודע האישי והלאומי.

מכאן התופעה המוזרה של חוסיין, שהוא אדיב אל המראיין הישראלי, משתף עימו פעולה, אינו מגלה שינאה אל מגרשיו, אך נשאר איתן כצור גם תחת שילטון הכובש: היהודים עשו לנו עוול.

היהודים שבאו הנה, שלקחו את ארצנו ואת אדמתנו. שגירשו אותנו והרגו בנו.

היהודים. היהודי. אברהם שבט.

גם לשבט יש זיכרונות של עוול. זיכרונות הצרובים בלוח לבו בחומצת הסבל של דורות, המעצבים את כל השקפת עולמו. אבל עוול זה נעשה בידי בני־אירופה, לא בידי ערבים.

יחסו לערבים אינו נובע ממעיינות השינאה, אלא המבוכה. הערבים נראים לו עדיין, גם כיום, כמו שנראו לנו באותו לילה ב־1934, כייצורים משונים, לא־מובנים.

מה הם רוצים מאיתנו? מדוע הם מתנפלים עלינו? מדוע אינם משלימים עם קיומנו כאן? הרי לא באנו להרע להם!

„קנינו את האדמה," אומר נכדו של שבט.

„רק 4% של האדמה היתה שייכת ליהודים, והאו"ם נתן להם את רוב הארץ!" אומר חוסיין. והוא יכול היה להוסיף, אילו ידע: גם 4% אלה נקנו, ברובם, מידי בעלי־אחוזות, ולא מידי הפלאחים שחיו מהם ועליהם.

„ייבשנו את הביצות, כמו שאומרים," אומר הנכד. („כמו שאומרים," במבוכה כלשהי, כי זה מצלצל כבר כמליצה נבובה, שלא נעים לחזור עליה.)

„גירשתם אותנו!" משיב חוסיין, בפשטות.

„ברחנו מן העוול שעשו לנו!" אומרת סוניה שבט, בת הגבול הרוסי.

„לא אנחנו אשמים בעוול שעשו לכם," אומר חוסיין.

זוהי התהום האמיתית. היא הזועקת לגשר.

צדק מול צדק

שתי תמונות עומדות לנגד עיני, ברגע זה. האחת של יהודי לא־ציוני, האחת של מנהיג ערבי.

אייזק דויטשר, ההיסטוריון המארכסיסטי, נתן משל: בריון נכנס לדירתך וזורק אותך מהחלון. אתה נופל על ראשו של אדם שעמד לו לתומו למטה, ומחבל בו. הוא מכה אותך בזעם. אתה מתגונן ומשיב לו מכות נמרצות.

לאמור: הנאצים גרמו לנו עוול. נמלטנו משם לארץ, וכאן גרמנו חבלה לעם אחר, חף מפשע. זהו הרקע לסיכסוך הטראגי. שני הצדדים צודקים.

אחד מראשי ממשלת לבנון, דומני שהיה זה ריאד אל־צולח, נתן משל אחר: שודד פרץ לבית שלנו וגירש אותנו. אין לנו הכוח לסלק אותו. אבל לעולם לא נכיר בו כבעל החוקי של הבית!

שני המשלים הם פשטניים. אבל הם פחות פשטניים

(המשך בעמוד 35)

מכתבים

■ **על חשבון**

משלם המיסים

כולנו שמענו כבר על הביזבוז הענק של אנשי הצמרת שלנו על חשבון משלם המי־סים. שמענו כבר גם על „הארוחות הדש־נות" של בכירי „החלונות הגבוהים" שלנו. שמענו גם על: סיורים בחו"ל של פקידים בכירים על חשבון — — —

ברם, השבוע נפל לידי מסמך שהרגיז אותי במיוחד — בעצם לא מסמך, אלא הזמנה לחתונה.

ח"כ שלמה יעקב גרוס עומד להשיא בימים אלה את בנו — החתן הבחור המופ־לג נחום יהודה נ"י עם הכלה הבתולה המהוללה ריזל גיטל תחי' — ומה עושה הח"כ הנ"ל; בכדי לחסוך כסף, הוא שולח את ההזמנות לחתונה **ע ל ח ש ב ו ן מ ש ל ם ה מ י ס י ם** — כן בדיוק כך — והרי לכם עובדה המצורפת כאן.

יאיר צידון, ירושלים

● הקורא צידון צירף למכתבו הזמנה במעטפה בלתי מבויילת שנשלחה מבניין הכנסת, הנושאת את הכתובת: „חבר כנסת, פטור מתשלום."

■ **צחוק**

ודמע

האופוזיציה של הוד מלכותה שמעה ב־כנסת סקירה מפיה. במירוץ אל שיא הקי־צוניות השיגה את כולם אגודת־ישראל. בזכות מיטב נוער הישיבות היא ממליצה על הישיבה בגבולות הנוכחיים.

האבסורד שבמצב עוד יחניק אותנו מפ־את הצחוק או בגין הבכי.

ברוך לנדאו, חיפה

■ **הרבנות**

לא מוסרית

„העולם הזה" 1821 „קריעות ביניים — מיהו יהודי! אליהו הנביא!" על השפל המוסרי של הרבנות הראשית.

עקב השתיקה והעדר המחאה של הרב־נות נגד מעשי הנבלה כדוגמת בירעם, איקרית, פיתחת־רפיח ועקרבה, מגיע אורי

אבנר שם־טוב
שפל מוסרי

אבנרי למסקנה שהדת והרבנות נמצאות עכשיו בשפל מוסרי.

ההנחה הראשונית שהדת היתה אי־פעם מוסרית, בטעות יסודה. התורה מחייבת לגבי מלחמת מצווה „לא תחיה כל נשמה." פירוש: „אנו מחוייבים לערוך טבח בכל תושבי הגדה גברים נשים וטף. לגבי מל־חמת רשות (מלחמה למען כיבושים), התורה אומרת: „כי תקרב אל עיר וקראת אליה לשלום. והיה אם שלום תענך ופתחה לך, והיה כל הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוך. ואם לא תשלים עימך ועשתה עימך מלח־מה, וצרת עליה. ונתנה אדוני אלהיך בידיך והכית את כל בכורה לפי חרב. רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שללה תבז לך, ואכלת את שלל אויביך אשר אדוני אלהיך נותן לך. כן תעשה לכל הערים הרחוקות ממך מאד."

אל לו לאורי אבנרי לבוא בדרישות מוסריות מופרזות מהרבנות. אורי אבנרי צריך להודות לרבנות על כי אינה קוראת לטבח ולבזז את הערבים ורכושם.

אנו מודים לך מאד רבנות.

אבנר שם־טוב, תל־אביב

■ **חורבן**

בית שלישי

הנה ישראל של גולדה־אלון־ורהפטיג־יערי: סעדון הוא מעל החוק, מנטש הוא מעל החוק, משה דיין עם החפירות שלו הוא מעל החוק, צבי דינשטיין, דוד בן־ארי (ר/ע בת־ים לשעבר), סרדינס (ח"כ לשע־בר) ועוד הקרובים למפלגת העבודה ולאנ־שי השלטון הם כולם מעל לחוק בישראל.

אבל שופטים בישראל משלחים לבתי־

מהפכת מין בישראל

או

הסקסואל־דמוקרטיה

חוגגת

מס הכנסה דופק,
משרד השיכון אונס,
הכוחות מזויינים,
גולדה לא פותחת את התעלה,
משרד הדדות,
מפ"ם בוגדת,
מועצת הפועלות מתמסרת,
מבקר המדינה מאונן,
המפד"ל בודק את הציצות,
גח"ל — הומוסקסואלים (בגין דופק את הליברלים),
חברת קדישה — נקרופילים (דופ־קים את המתים),
הטייסים למעלה,
ויצ"ו למטה,
העסק הביש באמצע,
משרד החינוך דופק ילדים,
התיאטרון אימפוטנט — (לא ביום ולא בלילה),
דופקים את השחורים,
הבוטיק הוא מין,
המין הוא בוטיק,
והאזרח! האזרח משלם בעד כל הניאופים כולם.

יגאל, קיבוצניק, מעלה הגליל

סוהר כאן צעירים כמו נוימן או המפגינים נגד העוני בישראל ולמען שווי־זכויות.

השלטון דהיום בישראל הורס את ה־מוסר.

גנבים קטנים לוקחים דוגמא מהגנבים הגדולים אותם לא מעמידים לדין במדינ־תנו. זה הורס את המדינה וזה יביא לחור־בן **ב י ת ש ל י ש י.**

יעקב הלל סלמנוביציוס, ירושלים

■ **אכזריות**

האדם

„העולם הזה" 1815, „הם טוח־נים אותם חיים", על ההריגה האכזרית של חתולים וכלבים ב־תל־אביב.

חן־חן לכם על שאתם קמים להגנת בע־לי־החיים האומללים ומעוררים את הבעיה מחדש מדי פעם.

ליבי נחמץ בקרבי למקרא מעשי ההת־עללות של עובדי עיריית תל־אביב—יפו בחתולים ובכלבים חסרי ישע.

אני אישית משתדלת להחדיר יחס הוגן ואף אוהד לבעלי־החיים — ומצליחה בזה במידה רבה (כאם וכמורה), אך מה כוחי וכוחם של עוד אנשים כמוני — והם אינם רבים, לצערי — כשהעיריות מעו־דדות את מעשי האכזריות ומחלקות „פרסי יעול" לרוצחים ומתעללים?

אינני נוהגת לקלל ואף לא להשתמש בביטויים בוטים, אך כיצד עלי לכנות

עכשיו
היא מתגייסת
בתכם מתגייסת עתה לצבא.
כאשר תסיים את השירות,
תהיה כבר גברת לכל דבר.
ראויה היא שתחסכו למענה,
בעת שרותה,
אמצעים שיעמדו לרשותה להבטחת עתידה
בגמר השירות.
בתכנית הטובה ביותר למטרה זו -
"חסן לחייל"
התכנית הבלעדית של
בנק הפועלים בע"מ

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

יצורים, המתיימרים לשאת את השם „אדם" ?

חביבה גליק, חיפה

אוי להורים

שאלה ילדיהם

הרדיו ורוב העיתונות מטפלים בנאציונל סוציאליסטים הנמולים של הרב מאיר כהנא, כבילדי טיפוחיהם.

חקיינים זולים לגיבורי הקומיק׳ס, התברכו בממנים נסתרים ואוהדים גלויים אצלנו.

סולו בלום, חיפה

שיער דליל

וסנטר כפול

„העולם הזה" 1822, „קריעות ביניים — אריין געזוגט", על הדו־שיח בין אורי אבנרי ושמואל תמיר, בעקבות התקפתו של תמיר על העדרותם של הח"כים במליאה בעוד שהוא עצמו נכנס לאולם עשר דקות לפני נאומו ויצא מייד אחרי שגמר.

שוב ושוב אני שואל את עצמי: איך הצלחתם לעשות זאת? איך זה שבעיתונכם הופיעה תמונתו של ח"כ שמואל תמיר כשהוא דומה לעסקן מיפלגתי בגיל העמידה, בעוד ששבועיים קודם לכן הופיעה

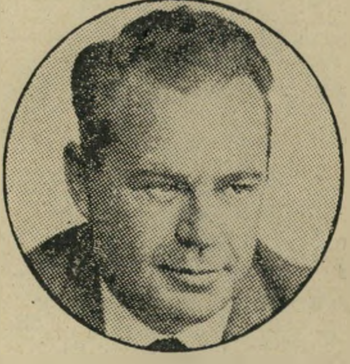

תמיר ב„ידיעות אחרונות"
הבדל של —

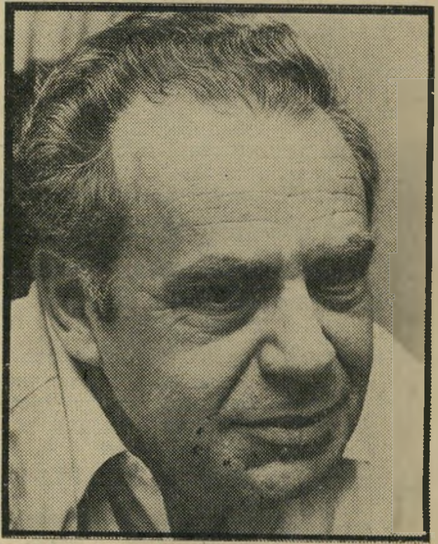

תמיר ב„העולם הזה"
— 15 שנים

תמונתו של אותו ח"כ בידיעות אחרונות כשלראשו סבך שערות ופניו ישרים כפני תינוק?

האם אתם מצלמים במצלמה מיוחדת?

משה טל (טננבאום), ירושלים

● שתי התמונות צולמו במצלמה רגילה. אך זו שהופיעה בידיעות אחרונות צולמה לפני כ־15 שנים ואילו התמונה בהעולם הזה, המשקפת את המציאות, צולמה בשבוע שעבר. כמו עסקנים רבים, מעדיף תמיר תמונות נעורים.

קוראים השולחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

מגור היא החברה היחידה בישראל המעניקה שרות כולל לנהג ולמכונית.
בכל חלקי הארץ 24 שעות ביממה כולל שבתות וחגים.

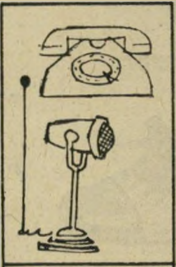

תקשורת אלחוטית
עזרה מהירה תוזעק אל המנוי מיד עם הגיע קריאתו למוקדי התפעול של "מגור"

אנשי שרות מעולים
ואדיבים יעניקו למכונית טפול מעולה - שרותי עזרה ראשונה בדרכים שרותי התנעה, אבחנה ויעוץ.

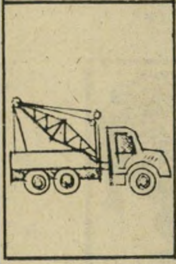

עשרות גוררים
ממותקנים באלחוט לרשות המנוי 24 שעות ביממה (גם לאחר תאונה) הגרירה חינם מכל מקום, לכל מקום.

תחנות שרות לעשרות
פזורות בכל רחבי ישראל ומבטיחות למנוי שרות נאמן בכל מקום ובכל זמן

פרטים והרשמה:

מגור
שרותי רכב (ישראל) בע"מ

כל יום גם בשבתות ובחגים 24 שעות ביממה:
תל-אביב: רח' רמז 35, טל. 263974 , 256168
כל יום בשעות העבודה הרגילות:
ירושלים: שמואל הנגיד 15, טלפון 02-222503
חיפה: ככר ההגנה 6, טלפון 04 525262
באר שבע: רח' ההסתדרות 78, טל. 057-3654

סע בבטחון - סע עם „מגור"!

פרסום פ.ב.ס

תוך 10 ימים תקרא פי־שלושה יותר מהר! בקורס ל:

קריאה מהירה של מיל"ה

הקורס יתקיים יום־יום במרוכז בבית ציוני אמריקה בתל־אביב.

הפתיחה ביום שלישי 15.8.72 וביום רביעי 16.8.72 בשעה 10.00 בבוקר.

ביטוח שנתי לטלוויזיה
30.— ל"י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
סיגנל
אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל־אביב,
טל. 625459, 615362

בעיות ולבטים
בחיי המין
מאת הד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים
להשיג בחנויות הספרים הגדולות

נפתח קורס
למסג׳יסטים/ות
טלפון 240495 ת"א
בשעות 9.00—13.00 — 16.00—19.00

סיקורת

אנשים תמימים מאמינים עדיין שסוף הגנב לתליה. גנבים מוכשרים יודעים היום שעם קצת מאמץ, סוף הגנב לתהילה. קחו למשל את קליפורד אירווינג. עד לפני שנה חשבו כולם שהוא סופר סוג ד׳. ואז בישל את הבלוף הספרותי הגדול של התקופה, סיפר כאילו יש בידיו אוטוביוגרפיה רשמית של המיליונר הווארד יוז, ומכר אותה בהון תועפות. מה שקרה לאחר מכן, ידוע לכל. האוטוביוגרפיה התגלתה כבלוף, אירווינג הועמד לדין ונידון למאסר. הצדק ניצח? לא בדיוק. כי בימים אלה, עוד לפני שילך להצטנן קצת במקום קריר, בעל קירות עבים, הודיע קליפורד בתופים וחצוצרות כי הוא מתכונן להוציא לאור ספר בשם „האמת על פרשת הווארד יוז,״ וכמובן שכבר מכר את הזכויות להוצאת הספר לאור וגם את הזכות לפירסומו בכמה עיתונים גדולים. כך שהתעסוקה לא תחסר לו בתא הכלא: הוא יצטרך לעשות כל יום חשבון בכמה מסתכמים זכויות היוצרים שלו. ותסמכו על אירווינג: הוא לא יחמיץ אפילו פרוטה אחת.

מחול

הרצאה

באמבטיה תורכית

להקת מחול „בת שבע״ — „נוכח הירח המלא״, „הורודיה״, „שלושה מתוך אחד״, „אפיזודות ליריות״.

תופעת להקת המחול בת שבע בשבוע שעבר, בתיאטרון נחמני, דמתה בכל להרצאה כבדת־משקל הניתנת בתוך אמבט תורכי, בין אדי המים המהבילים, כשטיפות זיעה ניגרות מן הצופים. חבל רק שאי אפשר היה להתהלך, כיאה לאותו אמבט, בעירום עם מגבת סביב המותניים.

מה זה נוגע למחול? ובכן, כאשר להקה כמו בת שבע יוצאת בתוכנית חדשה, שאינה כלל ועיקר תוכנית בידור אלא דורשת ריכוז מן הצופים לא פחות מאשר מן הרקדנים על הבימה, צריך לדאוג לתנאים מתאימים בשני צידי המתרס. וזה לא נעשה באותו הערב.

עכשיו, צא וחשוב כיצד אפשר לראות שני מחולות ארוכים ומסובכים, שבהם מודגשת הטכניקה, הרבה יותר מן הרגש, נוכח הירח המלא — מעבר מרומנטיקה ועד אמוק לאור הירח, ואפיזודות ליריות, המתאר מבוכים שמהם אין לאדם מוצא), כאשר החום מטשטש את החושים. למרבה המזל, גם הורודיה, סיפורה של אשה המתכוננת לקראת עתיד לא ידוע ושל שיפחתה המכינה אותה לקראת עתיד זה, וגם שלושה מתוך אחד — מעברי האדם מן הבהמיות לתרבות ובחזרה לבהמיות — שהוצגו כבר קודם, עושים רושם הרבה יותר מגובש ומעניין משני האחרים, כשצופים בהם במבט שני.

אלא שהאמת ניתנת להיאמר: להקת בת שבע, עם החום הכבד, ועם זה שהפעם חידשה פחות מבעבר, נישארת אחד האתרים האמנותיים המעטים במדינה.

להקת בת־שבע: „לנוכח הירח המלא״
אמבט אדים בליל קייץ

עברית מדוברת לא נורמלית

מאת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

מדור זה הוא תוספת למלון המפורסם של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם.

מקרה־עין

אַשָּׁף ת׳ ראשון במעלה, אלוף, שיאן.
„שמעת אותו מנגן? אשף!״. ✱ „בסיפורים הוא אשף.״ ✱ „היא אשפית בבישול — מבשלת בומבה.״

כֻּלּוֹ רַעַשׁ וְצִלְצוּלִים ביטוי שמשמעותו: הוא מתאמץ מאוד לעשות רושם, „עושה רוח״, „עושה גלים״, „משפחת רושם״.
„פתאום נכנס הרס״ר, זה זה שסיפרתי לך עליו שכולו רעש וצלצולים״. ✱ „ממנו את מצפה למשהו? אח, כולו רעש וצלצולים! חוץ מזה לא מעניין אותו כלום.״

בֵּית־שִׁי ש׳ בית־כסא. קיצור מעודן של המילה ,בית־שימוש׳.
„תסלח לי, אני צריכה לבית־שי, יש לי לחץ נוראי בבטן.״ ✱ „מאז שנכנסתי לשמיני, התברר לי שאין בכל תל־אביב בית־שי אחד הגון.״

תפשה שלווה

מַה־תְּ׳ יוֹדֵעַ! ביטוי התפעלות, שפירושו: לא יאומן! הפלא ופלא!
„מה־ת׳ יודע! — יש מים חמים.״ ✱ „מה־ת׳ יודע! הרווחתי 10 לירות בזוטא!״

גִּרְבֵּץ פ׳, 1) גרד באשכיו.
„המורה הזה — איכס. כל השיעור גרבץ.״
2) התבטל, לא עשה ולא כלום.
„הוא מקטר שלוקחים אותו למילואים לחינם. הוא אומר שבפעם האחרונה הוא ישב שם וגרבץ חודש שלם.״

נעלי גודרה

זַבְלָן ת׳, טרדן, „נודניק״, „מבלבל את המוח״.
„איזה זבלן! תפסיק כבר, שמענו עליך.״ ✱ „המ״פ שיגע אותנו היום בהרצאה. זבלן, זה.״

בֵּיבִּי־פֵיס ת׳, כינוי לאדם הנראה צעיר מאוד למרות גילו, בעל פני־תינוק.
„ביבי־פייס, אבל חתיך לא־נורמלי.״ ✱ „אותך לכנסת? שמע, אולי תגדל זקן ותסתיר את הביבי־פייס שלך?״.
באפס מעשה.

פנתרוביץ׳

אוֹנֵן פ׳, התבטל, לא עשה מאומה, הסתובב באפס מעשה.
„חי! תפסיק לאונן שם. בוא הנה ותעזור קצת.״ ✱ „אני למסיבה אצל זו, אני לא הולך. תמיד אצלה משעמם המחץ. כל הערב כולם מאוננים.״

תקליטים

החיוך המסויים

של העלמה ג׳ון

ג׳ון באז — מבורכים יהיו... ואנגארד 6570/1.

ג׳ון באז היא כידוע העלמה המוחה לנצח, זו שכל חיוכיה אינם אלא מבוא לדמעות וכל החיים נראים לה כעמק הבכא. זאת התדמית שהצליחה ליצור לעצמה בתקליטיה הרבים, ואם כי כל אלה אשר מזדהים עימה מראש, טענו וממשיכים לטעון לגאוניותה, החלו האחרים לחשוד שהגברת חוזרת על עצמה.

מבחינה זו, צמד התקליטים החדש, מהווה הקלה ניכרת. אמנם העליצות עדיין טומנת בחובה טרגדיה, בתי־סוהר, יחפנים ומלחמות, מחלקים עדיין ביניהם את התפקידים הראשיים, אבל הצלילים שונים. המוסיקה התרככה, וג׳ון באז, שנדמה כאילו בשלה יותר, שרה בקצת יותר חכמת־חיים על המתרחש בשני צידי המיתרס: „אלוהים יעזור לכושי שייאבק עוד יום / אלוהים יעזור ללבן שיפנה לו עורף.״

שיריה, שאת מרביתם כתבה בעצמה, רכים יותר, פחות תעמולתיים ואולי משום כך יותר משכנעים בכנותם, בין אם המדובר על מוכרת פרחים איטלקיה קטנה שרצה אחריה בשעת הופעה, או על גורלם של קבצנים ללא בית, „האחרונים, הבודדים והעלובים.״

תוספת של מיתרים, כלי נשיפה וקבוצת קצב מוגברת, מוסיפים גם הם לנופך החדש של באז. יתכן שהלוחמים על טהרת הפולקלור יקוננו על ג׳ון הישנה, אבל אין ספק שרבים ישמחו לקבלה בדמותה העכשווית, בתנאי שידם תשיג לרכוש את שני התקליטים בעת ובעונה אחת.

מה נשתנה

אצל יגאל בשן

להשתחרר — יגאל בשן, הד ארצי, 14233.

סיקורת

דבר אחד יש לומר לזכותו של יגאל בשן, תהיה הדעה עליו אשר תהיה: כל תקליט חדש שהוא מוציא לאור, מהווה התקדמות ניכרת בהשוואה לקודמו. אמנם המעריצים הרבים כנראה אינם חשים בשום הבדל, משום שהשירים מגיעים באותו קצב לראשי המצעדים, אבל עובדה היא שלהשתחרר הוא התקליט המעודן והמלוטש ביותר שהוציא יגאל עד עתה לשוק.

קודם כל, קולו מאופק יותר מבעבר, והוא נמנע מהפלגות מוגזמות לסילסולים, שהיו אופייניים לו פעם. שנית, מבחר השירים שרובם נכתבו על ידי הזמר עצמו, מראה שאוזנו של הזמר ערה למיתרחש מעבר לים. ולגבי זמר החפץ להיות מעודכן — זו מעלה.

הקצבים לא היו מביישים כל זמר פולק־רוק בריטי או אמריקאי, ואם המנגינות אינן עדיין מגוונות די הצורך, וקשה לומר שנולד כאן מלחין בעל אישיות מוגדרת, הרי לפחות בעובדה אחת אין להטיל ספק: זה נעים לאוזן.

זמר יגאל בשן
משתפר והולך

להיט כמו מה נשתנה הוא הישג, מכל הבחינות. עבודת הצוות, שעשה כמעט את כל התקליט (יגאל, עם התמלילן אבי קורן והמעבד אלדד שרים) יצרה הפעם צביון אחיד ואווירה נעימה השורה על כל הפיזמונים.

מה שנוגע לשרים, עיבודיו של שרים הם דוגמא ומופת לפופ בריא, טרי ורענן, בלי יומרות אבל מקצועי.

בסך הכל, אחד התקליטים הנעימים יותר לאוזן בשוק הישראלי, המצביע פעם נוספת על מה שהיה ידוע מזה כבר: בשן הוא אחד מאותם מתי מעט שיש לו סיכוי לעשות רושם גם אחרי שהוא עוזב את נמל התעופה בלוד.

ספרים

כמעט לרצוח

את דה־גול

„יום התן״ מאת פרדריק פורסיית בהוצאת קורג׳י 1972, 382 עמודים — 6.55 ל״י.
The Day of the Jackal — Frederick Forsyth — Corgi 1972.

הספר הזה היה אחד מרבי־המכר הגדולים של השנה האחרונה, ואין בכך כל פלא. העיתונאי הבריטי פרדריק פורסיית הצליח, בספר זה, שהוא הספר הראשון שכתב, לשלב פרטים דוקומנטריים אמיתיים עם עלילה מרכזית דמיונית בשלמות כזאת, שהקורא עוקב בנשימה עצורה, אחרי נסיון התנקשות שלא היה, בנשיא

(המשך בעמוד 12)

תעלומות השבוע: לאן נעלם האקדח השני של חוטפי „סבנה" ולאן נעלם מאיר לנסקי?

אנשים

■ תעלומת השבוע: לאן נעלם האקדח השני שהיה ב־ידי חוטפי מטוס סבנה? ב־מהלך משפטן של **טרז חלסה** ו**רימה טנוס** העיד החוקר רס"ל **פארג'** שהציג אקדח תופי קצר־קנה שהחביאה רי־מה בקופסת הטאלק שלה. כש־שאל אותו התובע הצבאי סא"ל **דוד ישראלי** היכן האקדח השני שהיה בידי המחבלים, השיב העד במבוכה כי האקדח איננו מצוי עימו ולשאלה נוס־פת, אמר: „אקדח זה נמצא עתה בידי אישיות מסויימת." למרות שהאקדח היה צריך ל־שמש מוצג משפטי, לא לחץ התובע בחקירתו מי היא אותה אישיות מסויימת.

■ לא על הלחם לבדו יחיה האדם, גם על פיתות. זאת ני־סה להסביר חבר מועצת עי־ריית עזה לשר־הבטחון **משה דיין** ולפמליתו שביקרו ב־עזה. חבר המועצה ביקש ש־הממשלה תסייע למאפיה חד־שה העומדת לקום בעיר, כפי שהיא עוזרת למאפיות בישר־אל. מתאם הפעולות בשטחים תת־אלוף **שלמה גזית** הס־ביר כי הסובסידיה ניתנת רק למאפיות האופות „לחם פרנ־ג'י" אירופי ולא פיתות וכי יש מאפיה כזאת בבית־לחם ה־אופה לחם אחיד ומקבלת סוב־סידיה ממשלתית. השיב לו חבר המועצה: „אבל אנחנו לא אוהבים לחם פרנג'י." סיכם את השיחה שר־הבטחון: „איכלו לחם ותקבלו סובסידיה."

■ בעת ביקורו של **מיקיס תיאודוראקיס** בארץ נודע הסיפור המרתק האמיתי איך שוחרר מן הכלא ביוון. עד כה ידוע רק שעורך השבועון ו־חבר הפרלמנט הצרפתי, **ז'אן ז'אק סרבאן־שרייבר**, הציל אותו. איך זה היה באמת? מצבו הפוליטי של סרבאן־שרייבר היה גרוע, והוא היה זקוק לסנסציה כדי לעלות שוב לחדשות. מכיוון שהוא גם בעל המניות העיקרי של קלב מדי־טראנה (אכזיב, אשקלון), ש־יש לו מחנות ביוון, הלך ל־קולונלים והגיש אולטימטום: או שיוציא את המחנות מיוון, או שיתנו לו אסיר חשוב. ה־קולונלים נכנעו, הגישו לו רשימה של 10 אסירים חשו־בים. האורח בחר במלחין, לקח אותו ישר מן הכלא למטוס.

■ אחרי ששוחרר מהכלא המשיך תיאודורקיס להלחין. שיריו מצאו־חן בעיני הזמר הישראלי **ליאור ייני** שהכין מהם תוכנית יחיד. השבוע נפ־גשו השניים בקיסריה שם הו־פיע המלחין, שהופתע מהדמיון החיצוני של ליאור אליו, ביקש ממנו להשמיע לו את ביצוע השירים. כששמע, התלהב ו־הצטרף לשירה. אחר הזמין את ליאור ורעייתו, הציירת **אביבה אור־שלום**, לארוחת לי־לה והשלושה קבעו להיפגש שוב ולשמור על קשר מת־מיד. אביבה וליאור סיפרו ל־מלחין כי פתחו מרכז לאמ־נות ועיצוב בגלרית השמש. תיאודורקיס התעניין בסוג ה־מופיעים והתמונות שהם מצי־גים וסיפר להם כי הוא אוהב ציור אך מחוסר זמן לא יוכל לגשת לגלריה ולבחור משהו מתאים למשרדו. למחרת הפ־תיע אותו ליאור כשבתום ה־קונצרט שנערך בקיסריה, עלה לבמה והגיש לו רישום על נו־שא החירות. תיאודורקיס נופף ברישום הגדול מול הקהל ו־אמר: „הציור מתאים למשרדי. כשאחזור אתלה אותו כדי ש־ייצג את האמנות הישראלית."

סגן־אלוף בן־אליעזר

אחד ממפקדי מש־לחת צה"ל בסינ־גפור ואשתו היפה דולי, בתמונה שפורסמה בעיתון הסינגפורי **ניו ניישון**, לרגל יום הכוחות המזויינים של סינגפור. במיסגרת האירוע ערך נשיא סינגפור מסיבת גן חגיגית בה נכחו כל שרי ממשלת סינגפור וכל הפקידות הבכירה של ממשלה זו. אולם העיתון פירסם רק את תמונתו של סגן־אלוף בנימין („פואד") בן־אליעזר ממסיבה זו, בשל הפופולאריות הרבה לה זכה בתקופת שהותו בסינגפור.

■ חוג המבקרים הקבועים של קפה אקסודוס בצפון תל־אביב, מודאג לאחרונה. הסי־בה: **מאיר לנסקי** שבחוד־שיים האחרונים נהג מדי בוקר בין השעות שמונה לתשע ל־בוא למקום, לשתות קפה ו־לאכול בייגלה, לא הופיע מזה שבועיים.

■ עוד לפני בריחתו מ־הארץ ידע **גיורא גודיק** ריג־עי מתח. ב־1957 למשל, הוא אירגן את הבאתה של הזמרת האינדיאנית בעלת הקול עם ארבע האוקטבות **אימה סו־מאק**. מספר ימים לפני הצגת הבכורה, לאחר שנשכרו אול־מות ונמכרו אלפי כרטיסים, הודיעה סומאק כי היא חולה ולא תוכל לבוא. גודיק טס מייד לפאריז כדי להכריח או־תה לבוא. כשהגיע למקום מגו־ריה, מצא אותה מסתתרת ב־תוך ערימת בגדים. חקירה קצ־רה העלתה אז כי הזמרת לא היתה חולה כלל. היא פשוט העדיפה הצעה אחרת משתלמת יותר. על המקום עזר לה גודיק לארוז מזוודה והחזיק בידה עד שהגיעו לתל־אביב.

■ מעטים יודעים שהשם רפופורט איננו כלל שם אשכנ־זי. הסתבר שאבי המשפחה היה רבי יעקב הרופא מהעיר פור־טו שבפורטוגל שנדד לגרמניה. מפקד גלי־צה"ל **יצחק לבני** שסיפר על כך בשיחתו בתוכ־נית הרדיו הלילה הקדיש מספר שיחות למקורותיהם של שמות המשפחה בארץ. מסתבר, ל־משל, ששמו של שר־המשפטים לשעבר **יעקב שמשון שפי־רא** מקורו בעיר שפייאר ש־בבריה; ושמו של **דוד** (דו־לק) **הורוביץ** מי שהיה נגיד בנק ישראל, הוא מהעיר הורו־ז'וביצה שבבוהמיה. לבני טען שמגזימים בארץ במהירות בה מחליפים שמות מסורתיים יפים בשמות עבריים „עשויים מ־פלסטיק". „חבר הכנסת **דוד קורן**", סיפר לבני, „נקרא קו־דם לכן בשם יפה יותר: דוד קורונל־סניור." את התוכנית סיים המנחה **יוסף** (טומי) **לפיד** ששם משפחתו הקודם היה למפל, ב„תודה רבה יצחק וייס" (שם משפחתו הקודם של לבני).

פסוקי השבוע

● **ח"כ גח"ל, יורם ארי־דור**, בתוכנית הטלוויזיה ה־שעה השלישית, על סיפרו של אריה (לובה) **אליאב** ארץ הצבי: „ספר זה מלמד כיצד לשים את ארץ־הצבי על קרן־הצבי."

● **לובה אליאב על ספי־רו**: „אני רוצה לרכב על הצבי הזה לממשלה."

● **מפכ"ל משטרת־ישראל היוצא, פנחס קו־פל**, על יחסו למישטרה: „כש־אני נוסע בכביש ורואה מרחוק שוטר, מתעוררת בליבי הרגשה פתאומית: אהה! צריך להזהר!"

● **תגובת פנחס ספיר** על דברי דיין כי צריך להכ־ריע במדיניות השטחים: „זה התחלת המרוץ לראשות ה־ממשלה!"

ג'וזי כץ

השתתפה השבוע במסיבה מעורבת: מסיבת תקליט ומסיבת ספר. המסיבה נערכה **במסדה**, החנות החדשה לספרים ותקליטים שנפתחה במקום בו שכן קפה **קליפורניה** ז"ל שחולק אחרי מכירתו לארבע חנויות. המטרה המוצהרת של המסיבה: הופעת תקליט **הטוב הרע והנערה**. אך עד מהרה התנפלו הנוכחים על מדפי הספרים וחטפו את הספרים האהובים עליהם. כך, למשל, בחר שמוליק קראוס בספר **פו הדוב**, הבמאי צדוק צרפתי **בדוד קופרפילד** ואילו ג'וזי **בנשים קטנות** בשפה האנגלית.

● **איש המרכז החופשי, עקיבא נוף**, ליצחק בן־אהרון שסירב לתת לו להעלות הצעה לסדר היום בישיבת המליאה של הוועד־הפועל. „מה זה כאן? מישטר קולונלים!"

● **שר־האוצר** בתשובה לשאלה מה נעשה כדי להחזיר את כספי הציבור שניתנו בידי האמרגן הנעלם גיורא גודיק: „אומרים תהילים..."

מנחם גדלביץ', אלי נטף ואלי ארד

עוסקים, לא להאמין, רק בבדים המתוחים שלפניהם. השלושה, המתייחסים במיקצועיות לדוגמנית שמימין המשמשת להם כאובייקט אמנותי, הם עובדי תחזוקה באל־על ומציגים תערוכת־בתולין בגלריה תל־אביבית. בפתיחת התערוכה בירך מנכ"ל **אל־על** מרדכי בן־ארי.

סיקורת

(המשך מעמוד 10)
דה־גול, והמתקבל כאן אמיתי ומהימן יותר מכל התיאורים העיתונאיים של ההתנקשויות האמיתיות ב„שארל הגדול".

הסיפור מתרחש ב־1963, כאשר מורדי האו.א.אס. התיאשו מלמצוא מישהו בשורותיהם שיחסל את הגנרל שבגד, לדעתם, במולדת. משום כך מחליטים לפנות לרוצח מקצועי, שיעשה את הדבר תמורת בצע כסף. האדם שנבחר לשם כך, הוא ברנש מסתורי, המוכר אך ורק תחת כינויו התן, הוא בעל עבר עשיר ומפואר במעשים מסוג זה. בין היתר, זוקפים לזכותו רצח שני מדענים גרמנים במצרים, שתמורתם

אדוארד פוקס בסרט „יום התן"
הכנות לרצח

שולמה לו על־ידי מיליונר יהודי באמריקה. (כמה קשה להבחין בין מציאות לדמיון!).

הספר כולו הוא תיאור ההכנות של התן לקראת מעשה הרצח, ומאמציה של המשטרה הצרפתית למנוע זאת בעדו, לכשמתגלה להם הסכנה, בשלב מאוחר למדי. מאחר וכידוע, לא נהרג דה־גול ב־1963 הרי סוף הסיפור ברור כבר מהתחלה, אבל כל מה שקורה עד הסוף הזה, מרתק באופן יוצא מן הכלל. פורסיית משתמש בהמון פרטי־רקע אוטנטיים, מתאר בפרוטרוט את פעולות זרועות הבטחון הצרפתיים, ואף משתמש בשמות אמיתיים, כל עוד אין סכנה של הסתבכות בלשון־הרע. (בין היתר מופיע בהבלטה השר רוג'ה פריי, ששמו בלט מאד בפרשת בן־בארקה). פורסיית יוצר תמונה חיה של שיתוף פעולה בין משטרות בעולם, של תככים פוליטיים הנילווים לחקירה הפלילית, של האווירה בצרפת מיד לאחר נטישת אלג'יר, בקיצור, הרקע הוא כל־כך חי, עד שקל מאד להתפתות ולהאמין שהעלילה עצמה חיה ואמיתית לא פחות.

אומנם, הדמויות הן בדרך כלל דו־מימדיות וסיגנון הכתיבה חסר את הברק של מותחנים נוסח פלמינג (למרות הנסיון לשלב פה ושם תפריטים משובחים של מסעדות־פאר), אבל למי זה איכפת, כשהכל משוכנעים שהנה עוד מעט, עומדים לרצוח את דה־גול?

■ ■ ■

הצרה עם ארטיסטים שמתעסקים בפוליטיקה היא שמעולם אין לדעת מתי הם כנים באמת, ומתי הם עוסקים בתעמולה אישית.

קחו למשל את נינה סימון. היא זמרת ג'אז כושית ידועה מאוד, והיא גם שופר יע"ל לסיסמא „הכח השחור". אלא שלאחרונה, משום מה, נדמה שהתבלבלו אצלה היוצרות. במשך שנים היו לה להיטים בארצות־הברית, ותקליטיה נמכרו כמו לחמניות, ואז לא היו לה כל טענות. אבל פזמונה האחרון, **בוא אילי**, לא תפס מעבר לאוקיאנוס, אלא רק באירופה. המסקנה, נוסח סימון: חברת התקליטים דופקת את הכושים, אינה מפרסמת אותם די הצורך. ואת זאת היא מכריזה בקול גדול מעל בימת אולם קונצרטים ניו־יורקי.

וכדי להראות שאינה דואגת לעצמה בלבד, היא ניצלה את אותה ההזדמנות כדי לשוב ולחזור פעמים מספר על סיסמא חדשה משלה: „הרגו את כל סוחרי הסמים." ועכשיו, המאזינים המבולבלים אינם יודעים עוד אם היו במופע מוסיקלי או באסיפת בחירות.

עלי באריקאדות!

פקודת־המיבצע ניתנה ב־17 בדצמבר 1970. גולדה מאיר הופיעה בבניין הקסטל בתל־אביב בפני הנהלת המפד"ל וסיעתה בכנסת.

אחד העסקנים של המפד"ל, הטיח בפני גולדה את ההאשמה שמיפלגת־עבודה מושפעת על־ידי רעיונות העולה הזה.

על כך ענתה גולדה — כפי שהיא עצמה אישרה לאחר מכן מעל דוכן הכנסת, בתשובה לשאילתה:

„אדוני, אתה במדינה בדיוק כמוני. יש חוקים במדינה הזאת.

„אתה מוכן שנעלה את אחוז־החסימה? אני עוד לא שמעתי מהמפד"ל שהם מוכנים. על פי חוק אתה יכול להוציא את אורי אבנרי מהכנסת?

„תמציא לי חוק, ואני אלך נגדו על הבאריקאדות!"

■ ■ ■

מדינת ישראל היא כיום מונארכיה כימעט־אבסולוטית. דבר המלכה במועצתה אינו חוק־המדינה — אבל הוא הזמנה לחוקק חוק.

„תמציא לי חוק!"

פקודה זו לא היתה מופנית, כמובן, אל עסקן המפד"ל. לא הוא יכול לחוקק חוקים.

את חוקי המדינה יוזמת צמרת מיפלגת־העבודה. הפקודה היתה מופנית אליה.

ומאותו רגע התחילו הגלגלים להסתובב. תחילה בשקט, לאחר־מכן בקול גובר.

כל עסקן ועסקנצ'יק ידע שזהו דבר המלכה — ושמילוי המישאלה הזאת הוא האמצעי הטוב ביותר לרכוש ידידים בצמרת ולהצליח בחברה.

■ ■ ■

השאלה הגדולה היתה א י ך? הכי פשוט היה לחוקק חוק בן פסוק אחד, לאמור: „1. לכל אזרחי ישראל, מלבד חברי תנועת העולם הזה — כוח חדש, הזכות לבחור ולהיבחר לכנסת."

אבל אנחנו מדינה דמוקראטית, ולא נאה לחוקק בה חוק כזה.

יש רק דרך אחת: למצוא קריטריון אובייקטיבי כל־שהו, שיכלול את הסיעה המעוררת את זעם המלכה, ולהוציאה מחוץ לכנסת.

ויש רק קריטריון אחד, שאפשר לקבעו בחוק: הגודל.

גולדה עצמה הבינה זאת. לכן הזכירה במפורש, בפקודת־המיבצע הנ"ל, את אחוז־החסימה.

ארכימדס ז"ל אמר: „תנו לי נקודה איתנה לעמוד עליה, ואני אזיז את העולם."

גולדה תבל"א אמרה: „תנו לי אחוז־חסימה, ואני אסלק אותו!"

מאז הקדישו כמה מן המוחות העקומים ביותר בארץ את כל כישרונם העצום לבעייה זו. הם גילו שיש יותר משיטה אחת של חסימה.

עכשיו הם פורשים לפני גולדה שלל ססגוני של אחוזי־חסימה, כרוכל את מרכולתו.

לבחירתך, הוד מלכותך!

■ ■ ■

אחוז־החסימה האלגנטי ביותר הוא שינוי שיטת־הבחירות, והנהגת בחירות איזוריות.

כל שיטה איזורית מנהיגה אחוז־חסימה גבוה.

הגובה תלוי בפרטי השיטה — החל ב־10% וכלה ב־50.1%. יוזמי ההצעה מעוניינים, כמובן, בשיטה המבטיחה את החסימה הגבוהה ביותר.

יש לכך מעלה גדולה: היא מוסווית כהלכה. הדרך הזאת לגיהינום רצופה בכוונות הטובות ביותר. תמיד אפשר למצוא אוסף של כסילים, שיצדיק הפיכה ברוטאלית זו במאמרים מלומדים.

אלא שהדרך ארוכה, וההצלחה מוטלת בספק. מכיוון שהתוצאה הראשונה של השיטה האיזורית תהיה להנחיל למפא"י־רבתי רוב מוחלט ושילטון טוטאלי, פוחדות כל המיפלגות הרציניות האחרות לתת לכך יד.

אבל לגולדה אין סבלנות. ולכן — למרות שהשיטה האיזורית נחלה בכנסת ניצחון פירהוס חד־פעמי — הועלו כבר כמה וכמה שיטות־חסימה פחות מתוחכמות, ויותר גסות.

■ ■ ■

השיטה הפשוטה ביותר היא להעלות את אחוז־החסימה עצמו. פשוטו כמשמעו.

כיום חייבת רשימה לצבור אחוז אחד שלם של הקולות הכשרים, כדי לבוא בכלל בחשבון חלוקת המנדאטים (למרות שמנדאט אחד עצמו מצריך רק כ־0.8% של הקולות.)

עכשיו רוצים לקבוע: מי שמקבל פחות מ־2.5%, או 4%, או 5% של הקולות, לא יקבל שום מנדאט.

במדינה שאין בה חוקה, ושבה יכול הרוב לחוקק כל חוק — ניתן לחוקק גם את החוק הזה, בעזרת 61 חברי־כנסת.

בשולי דבר

ברוגזה רבה ענתה לאחד ה־
שואלים, אשר העיר, כי מפ־
לגת העבודה נתונה לסחף „ה־
שבועון המסויים".
„מעולם", אמרה, „לא לקח־
תי שבועון זה בידי. מעולם
לא. תמצא לי חוק — אמרה
לשואל — כיצד להוציא את
אורי אבנרי מן הכנסת, ואני
אלך אתך על זה לבריקדות...
כיצד אתה מעליל עלי שאני
נסחפת על ידי השבועון?.. גם
ילדי לא קוראים שבועון זה.

„ידיעות אחרונות" למחרת היום

הבעייה היא שקשה לגייס את ה־61.

אמנם, אם תחוסלנה הסיעות הקטנות בדרך זו, יתפנו בכנסת הבאה 7, או 10, או 22 מקומות — תלוי בגודל אחוז־החסימה שייקבע.

כל המיפלגות הגדולות ירוויחו מזה, כי כל אחת תזכה בנתח מן הגזילה.

אלא שמנחם בגין, וכמה אישים רציניים אחרים בצמרת המיפלגות, מבינים שרווח קל זה אינו כדאי.

אם יתפנו 7 מקומות בכנסת — לפחות 4 מהם יגיעו אוטומטית לידיה (או לחלק אחר מגופה) של מפא"י־רבתי.

באמצעות תחבולה זו היא תשיג סוף־סוף רוב מוחלט בכנסת.

הרוב הזה יחוקק אז חוקים נוספים, כדי לסלק גם את המיפלגות האחרות. אם מותר לסלק סיעות קטנות, מדוע לא סיעות בינוניות, ולבסוף סיעות גדולות, המפריעות למלכה וליורשיה?

לכן החליטו חרות והמפד"ל להתנגד כעת להעלאת אחוז־החסימה.

■ ■ ■

מה עשו מלחכי פינכת גולדה? התחכמו ומצאו אחוז־חסימה אחר.

זהו אחוז־חסימה כלכלי.

בבחירות האחרונות הונהג בארץ מימון ממלכתי ל־בחירות. הדבר מטיל על הרשימות הגבלות רבות, אך נותן בידי כולן, בהתאם לגודלן, סכום־כסף מקופת המדינה.

השיטה היתה בלתי־צודקת בעליל, אך היא נתנה בכל זאת מינימום מסויים גם לרשימות הקטנות.

עכשיו באה הצעה מחוכמת: יהיה מימון, אך רק למיפלגות הגדולות.

איך עושים זאת? פשוט מאוד: קובעים שהמימון יהיה רק א ח ר י הבחירות. ל פ נ י הבחירות אפשר יהיה לקבל רק הלוואות תמורת ערבויות.

החשבון הוא פשוט. למפא"י־רבתי אין כל בעייה לקבל הלוואות או לתת ערבויות. היא שולטת בכל הכל־כלה ובכל הכסף, ופשוט מעבירה את הכסף מכיס אחד שלה (המדינה) לכיס שני (המיפלגה).

גם המיפלגות הגדולות האחרות יוכלו להסתדר, בעזרתו של פינחס ספיר.

אולם לרשימות הקטנות אין ביטחון שיעברו את אחוז־החסימה. מיפלגת־רעיון, להבדיל ממיפלגת־נכסים, אין לה ערבויות.

רשימה קטנה לא תוכל להמציא ערבות, וממילא לא תקבל את ההלוואה.

בלי הלוואה, לא תוכל להוציא כסף במערכת־הבחירות. אם לא הוציאה כסף, לא תקבל את ההקצבה גם אחרי שהצליחה בבחירות.

בפשטות: מול מנגנוני־הענק של המיפלגות הגדולות, המשופעות בכספו של משלם־המיסים, תעמודנה רשימות קטנות, בלי פרוטה בכיס. דויד בלי קלע.

התוצאה תהיה בדיוק כמו במיקרה של אחוז־החסימה: כמה מן הרשימות הקטנות יחוסלו, המקומות יחולקו בין הגדולים, מפא"י־רבתי תקבל רוב מוחלט בכנסת מבלי שקיבלה את רוב הקולות בקלפי.

אלא שבניגוד להגדלת אחוז־החסימה עצמו, מזימה זו מתוחכמת יותר, ברורה פחות. לכן יכול להיות שחרות, המפד"ל ול"ע יתפתו להשתתף בה.

(מצד ל"ע, תהיה זאת איוולת מונומנטלית. ברגע שיהיה למפלגת־העבודה רוב מוחלט, היא תזרוק את ל"ע לכלבים, ותחוקק חוק דראקוני לשינוי שיטת־הבחירות.)

■ ■ ■

בצד מזימה זו, ישנה מזימה שנייה, שתוביל למטרה מקבילה. השיטה: שינוי שיטת חלוקת העודפים.

אחרי שכל הרשימות, שעברו את אחוז־החסימה, יקבלו את המנדאטים המגיעים להן לפי מודד של 1/120 מ־מיספר הקולות, נשארים כמה מקומות פנויים.

עד כה מחולקים מקומות אלה לפי צדק פשוט: מי שיש לו העודף הגדול ביותר, מקבל את המקום הראשון, אחריו העודף השני בגודלו, וכו'.

עכשיו יש מזימה להחליף שיטה צודקת זו בשיטה גזלנית, האומרת בפשטות: מקומות אלה יחולקו בין המיפלגות הגדולות, לפי גודלן.

כלומר: המערך יקבל את חלק הארי, חרות והמפד"ל יזכו בכמה פירורים.

התוצאה, כמו בשאר השיטות: המערך יקבל רוב מוחלט בכנסת, למרות שיהיה לו מיעוט בקלפי. ההמשך: כנ"ל.

מוזר שדווקא למזימה זו נותנת חרות יד. היא לא תפסה שגם בשיטה זו היא מוסרת, תמורת נזיד־העדשים של מנדאט אחד או שניים, את השילטון הטוטאלי למיפלגת־העבודה.

■ ■ ■

אם תצליח גולדה, באחת השיטות האלה, או בכמה מהן ביחד, לגרש מן הכנסת את סיעתנו — וסיעות אחרות יחד עימה — יהיה ברור לכל אדם צעיר, הדוגל ברעיון חדש, שהכנסת נעולה בפניו.

הוא יצטרך לחפש לו שדה־קרב אחר. ברחובות. בכיכרות.

גולדה לא צריכה לעלות על הבאריקדות כדי לגרש אותנו מן הכנסת. די לה בקנונייה עלובה של מלחכי־פינכה.

אבל אם תצליח, יעלו אחרים על המיתרסים.

„עלי באריקדות ניפגש, ניפגש..."

1500 באו להזדהות - וכעבור יומיים

וכיתתו חרבותם לאיתים בשורה ארוכה יצאו המפגינים, עם סיום העצרת בבירעם, לנקות את שבילי הכפר מעשבי־הבר, ובכך לסמל את תקומת הכפר לחיים חדשים. במקום הזה נערך כעבור יומיים קרב־הדמים בין המישטרה ובין התושבים החוזרים.

הביתה!

מנהיג המאבק הבישוף ראיא נואם בבירעם בפני משתתפי מסע ההז־דהות, המצטופפים בשמש הלוהטת ברחבה של ביה"כ היהודי העתיק. הוא הזכיר את קבלת־הפנים הלבבית שערכו בבירעם לחיילי צה"ל ב־1948.

הרגע המרגש — והנורא ביותר — של היום, אירע לפנות ערב, אחרי שהכתבים וצוותי הטלוויזיה כבר חזרו הביתה.

אחרוני המשתתפים של מסע־ההזדהות הגדול — וביניהם הבישוף ראיא, אורי אבנרי ועמוס קינן — עמדו לפני שער הכניסה של איקרית, במרומי גיבעה תלו־לה המשקיפה על הנוף המרהיב ודיברו על דרכי המאבק.

לפתע נתגלה לרגליהם מחזה פאתטי. עקורי איקרית, הגולים בכפר ראמה הר־חוקה, שמעו על בואם של המפגינים אל חורבות כפרם. הם נטשו את הכל, הגיעו לסיבוב הכביש שלרגלי הגיבעה. שם הס־תדרו בהפגנה קטנה, כשהנשים נושאות את תינוקותיהם על זרועותיהם, והנערים מניפים את הסיסמות העבריות מעל ל־ראשיהם — וטיפסו במעלה התלול והמ־פרך, בשרב הקשה מנשוא, על פני בית־הקברות המסמל את קשרם למקום.

„א"י שלמה עם מצפונה!"

בהגיעם לפיסגה, מול פני המפגינים, פתחו במקהלה: „איקרית, איקרית, בלאדנה!" (איקרית, איקרית מולדתנו!) הת־רגשותם גברה מרגע לרגע, הנשים החלו מיללות, הזקנות והזקנים מיררו בבכי המוני, הילדים והפעוטים החלו ממררים אף הם — וכך, מתוך ים של דמעות ויגון, נשמעה הקריאה החוזרת שוב ו־שוב: „למות באיקרית! למות באיקרית!"

אחוז התרגשות, בושה וזעזוע, הרים אחד המפגינים היהודיים את זרועו, הש־

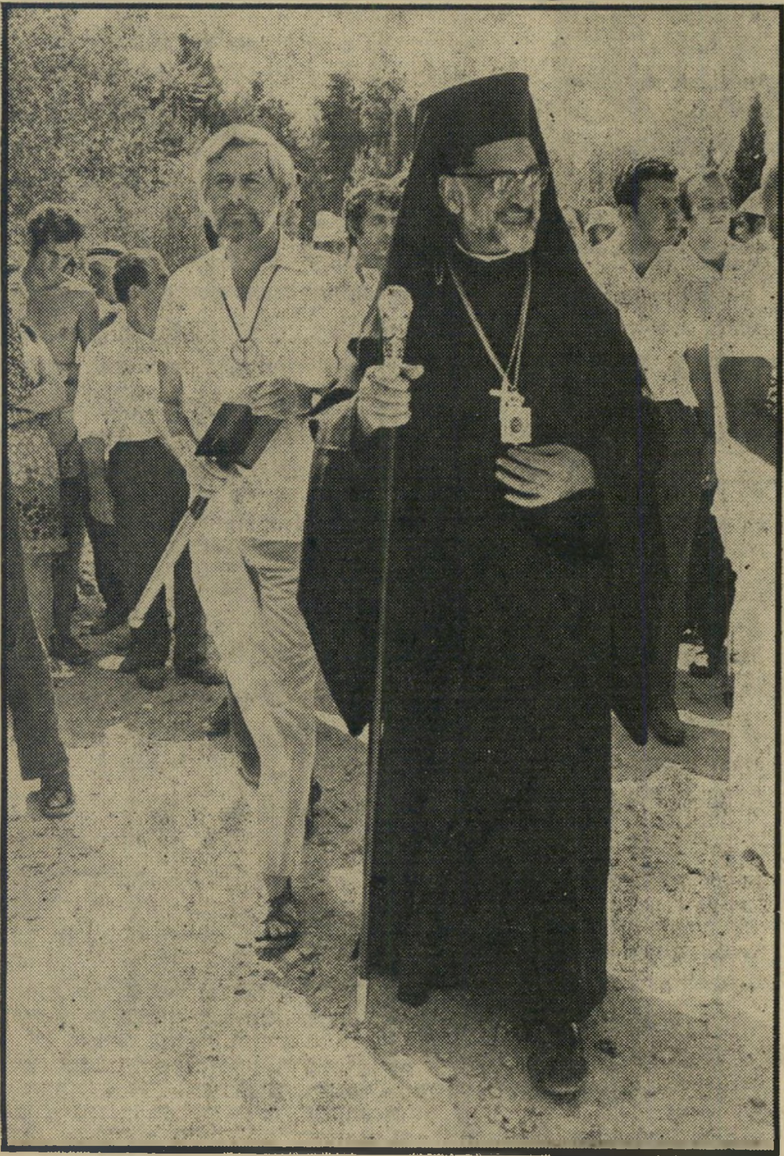

שני סמלים סמל הצלב של הבישוף וסמל השלום של אורי אבנרי בלטו בראש התהלוכה, שנכנסה לכפר בירעם ונתקבלה במחיאות־כפיים נרגשות, בעוד הבישוף החזיק בשרביט כהונתו, החזיק אבנרי באת צבאי מתקפל.

אקט סמלי הסופר עמוס קינן משתתף בניקוי השטח בבירעם מעשבים של שנים.

באו שוטרים להכות

תיק את הזעקה ההמונית, וצעק: „לא למות באיקרית! לחיות באיקרית!”

רגע דרמתי זה, שהיה בלתי צפוי, בא בסופו של יום שבו הלמה השמש על 1500 המפגינים, בעוד מראה העוול הולם במצפונם.

ההפגנה תוכננה למחרת ההחלטה של הממשלה על אי־החזרת הגולים לכפריהם. אחרי כמה ימים של התייעצויות בין היוזמים היהודיים, העקורים והבישוף ראיא, שהפך פטרון המאבק של שני הכפרים, פורסמה הקריאה למסע, בחתימת ראשי תנועת העולם הזה — כוח חדש, שי״ח, פרופסורים משלוש האוניברסיטאות, סופרים ואנשי־רוח. (מפ״ם החרימה את היוזמה באמתלות שדופות, ראשי מק״י חתמו וביטלו אחר כך את חתימותיהם, מתוך פזילה למפ״ם.)

„למות באיקרית!” זעקו הנשים והילדים בגרונות חנוקים, כשעיניהם זולגות דמעות, אחרי שהגיעו לראש גיבעת איקרית. הם סיפרו על אחד מזקני הכפר שנקבר במקום ברשות השילטונות, אך שליחי רשות אחרת הוציאוהו מן האדמה והחזירוהו לקרוביו המזועזעים.

אחת של בני בירעם: לשבת בכפרם, אף על פי כן ולמרות הכל, תהיה התוצאה אשר תהיה.

„ושבו בנים לגבולם” שיירת העקורים החוזרים, נשים וילדים, עולה במעלה התלול של גיבעת איקרית, כשהשמש האכזרית של יום השרב מכה על ראשיהם. הילדים נשאו שלטים בעברית: „אונס המצפון!”, „שלח את עמי — לאיקרית!”, „אם אשכחך איקרית, תשכח ימני!”

„תזמינו אותנו לחנוכת כפרכם!”

המעמד בבירעם היה מרשים ומסודר, מתוכנן היטב. כאשר המשיכו המפגינים בדרכם מערבה, אל חורבות איקרית, היה הכל בלתי־מתוכנן, ומרגש עוד יותר.

אולי בגלל העליה הקשה למקום, אולי בגלל החורבן הגמור של הכפר, שממנו לא נותרה אלא הכנסייה העקשנית המזדקרת בראש הגיבעה, אולי בגלל הפשטות של בני־המקום, הנאחזים בחלום של שיבה לכפרם — זרמו לפתע הדברים באופן בלתי־אמצעי. במקום הנאומים בא דו־שיח נרגש מלב אל לב.

הבישוף, שטיפס אף הוא במעלה התלול והמאובק, עמד בכנסייה, שעל קירותיה חרתו צעירים יהודיים במשך השנים את שמותיהם. הוא חיבק את אחד מבני־איקרית שהוא נכה צה״ל, הודה במילים פשוטות ונרגשות לבאים על נאמנותם לצדק. קינן השיב שלא העקורים צריכים להודות לבאים, אלא הבאים לעקורים — כי קיבלו מהם שיעור בדבקות בני־אדם לאדמתם. אבנרי הבטיח שהמאבק יימשך: „אין שמץ של ספק בליבי שאתם תחזרו לכפר הזה — אם לא מחר, אז בעוד שנה. ואם לא בימי הממשלה הזאת, אז בימי הממשלה הבאה. נמשיך להיאבק יחד, יהודים וערבים — עד שתזמינו אותנו לחג חנוכת כפרכם מחדש!”

ואז, אחרי שנאמרה המילה האחרונה, הופיעה לפתע השיירה הפאתטית. היא היוותה את האקורד המזעזע האחרון של היום. והיא בישרה, בלי אומר, את בשורת היום: המאבק לא תם. המאבק רק מתחיל. הוא יימשך עד בוא הצדק.

בבוקר יום־השרב הכבד, קיוו המארגנים ל־200, 300 משתתפים. אולם כאשר קיבלו 600 בני בירעם את פני הבאים ברחבת בית־הכנסת העתיק של הכפר, נתברר כי התבדו כל הציפיות. כ־1500 איש באו מכל רחבי הארץ. משפחות שלמות על ילדיהן באו במכוניות פרטיות. בני כמה ממשקי מפ״ם הפרו את החלטת מיפלגתם, באו בטנדרים של קיבוציהם. יהודים וערבים התערבבו בהמון, ילדים מבני שני העמים נתנו ידיים זה לזה, בצל העצים התוודעו משפחות מתל־אביב ומבירעם.

באסיפה המאולתרת בירך הבישוף במילים נרגשות את המפגינים, בהם ראה את התגלמות המצפון היהודי, ושביב ראשון של תיקווה לעתיד משותף. כדי למנוע אופי מיפלגתי למסע, הוסכם שבשם הבאים ידבר רק אחד — עמוס קינן. „החזרת תושבי בירעם ואיקרית דרושה לארץ־ישראל השלמה,” קרא, „ארץ־ישראל שהיא שלמה עם עצמה ועם מצפונה!”

מראש תוכנן אקט סימלי: לסלק את העשבים השוטים, עדי החורבן של 25 שנה, מאחד השבילים. בעוד הבאים מכים במעדריהם באדמה הקשה, ומתחלפים כל כמה דקות כדי שכל אחד ישתתף במעשה, הלכו אחרים לטהר כמה מן הבתים שנחרבו, כדי להכשירם לשיבת בעליהם.

כי מעל לכל המאורע ריחפה החלטה

„הבו לבנים, אין פנאי לעמוד אף רגע!” משתתפי המסע נענו לקריאה לעזור לתושבי איקרית לנקות את חורבותיהם, מכיוון שלערבים עצמם נאסר הדבר. הם הכשירו את הבתים שמהם ניסו השוטרים לגרשם בכוח.

איכה על חורבות איקרית, שם ישבה גם בכתה אשה זו, שהגיעה בשיירה לפגישה עם המפגינים.

במדינה

העם

בירעם:

מצפון המדינה

כל פעולות הממשלה בפרשת בירעם ואיקרית היו בלתי־ראציונליות.

פעולותיה השבוע, הביאו אי־ראציונליות זו לשיא חדש.

הן היו כל־כך בלתי־הגיוניות, עד שהיה צורך לחפש בהן הגיון מיוחד, עמוק יותר, ואולי בלתי־מודע לבעליו.

נח״ל איקרית. ההחלטה שלא להחזיר את תושבי הכפרים לכפריהם גבלה בשיגעון.

לא היה יכול להיות כל נזק בהחזרה זו. מבחינה ביטחונית, הוכיחו בני הכפרים שהם נאמנים למדינה. בניהם משרתים בצבא ובמישמר־הגבול, גם בדרגות קצונה. ברור כי בגלות, לא הרחק מן הגבול, כשבליבם תחושה של עוול, הם חשופים לפיתויים אנטי־ביטחוניים יותר מאשר בכפרם, אחרי שנעשה להם אי־צדק.

הקירבה לגבול היא נימוק מופרך. בני בירעם הוגלו לכפר גוש־חלב, הקרוב אף הוא לגבול. הכפר איקרית נמצא במרחק שבעה קילומטרים מן הגבול — בעוד שעל הגבול עצמו שוכן כפר בדואי, במרחק של כמה מטרים בלבד מן הגדר הביטחונית. „בכפר שלנו נהיה כמו נח״ל — נח״ל־איקרית!” אמר צעיר מקומי, שסיים את שירותו בצה״ל.

גם הנימוק החקלאי אינו סביר. אמנם, חלק ניכר מאדמות שני הכפרים נמסר ליישובים יהודיים, ומעובד על־ידם. אולם ראשי שני הכפרים ויתרו מראש על אדמות אלה, ביקשו רק לקבל בחזרה את האדמות הבלתי־מעובדות.

מילת־הכבוד של צה״ל. הממשלה הושפעה, כנראה, על־ידי נימוק „התקדים”. לפי נימוק זה, אם ייעשה צדק לתושבי שני כפרים אלה, ידרשו זאת גם מגורשי כפרים אחרים.

האם תקדים של צדק יכול להיות תקדים מסוכן?

פרשת שני כפרים אלה אינה דומה לשום פרשה אחרת, מכיוון שתושביהם עזבו אותם בשעתו על פי בקשה של צה״ל, אחרי המלחמה, אחרי שקצין בכיר מסר להם את מילת־הכבוד של צה״ל, שיוחזרו תוך כמה ימים. בית־המישפט העליון אישר את זכות התושבים לחזור.

האם יהיה זה תקדים מסוכן, אם המדינה תפרע את מילת־הכבוד של צה״ל?

כיום משמשת הפרשה כתב־אישום נורא נגד המדינה, תחמושת בידי כל אויבי המדינה בעולם ובארצות־ערב. החזרת תושבי הכפרים תהווה, לעומת זאת, תעמולה מצויינת למדינה.

שבע שעות וחצי. כל זה הוא כל־כך ברור, עד שאין ספק שגם ראשי המדינה מבינים זאת.

מדוע, אם כן, קיבלו את ההחלטה האווילית?

מדוע החליטו השבוע, בעיקבות הפגנת־ההזדהות המרשימה של יהודים מכל חלקי הארץ (ראה מיסגרת), להפעיל כוח ולביים לעיני העולם כולו קרב־דמים קולוניאלי נגד תושבים הדבקים בנחלת אבותיהם?

מעשה אי־ראציונלי מוכרח לנבוע ממקור אי־ראציונלי. מהו מקורו של מעשה זה?

אין ספק שהמקור הוא המצפון הרע.

המעשה המוזר ביותר היה המיפגש של גולדה מאיר עם מישלחת סופרים, שביקשו לשמוע מפיה את נימוקי החלטתה בעניין שני הכפרים. הפגישה נמשכה שבע וחצי שעות — אורך־זמן שלא הוענק עד כה לשום אישיות לאומית או בינלאומית.

גולדה דיברה ודיברה, הזדעזעה, השיבה והתפרצה. היא גילתה את כל הסימנים של אשה המסתכלת לתוך התהום הפעורה בין דיבוריה לבין מעשיה, בין האידיאלים של אבות תנועתה לבין המציאות הנוצרת תחת ידיה. שאלות הסופרים נגעו למהות הציונות — לא רק היום, אלא גם בדיעבד.

אלות נגד ספקות. אלות המישטרה, שנחתו השבוע על ראשי הנשים והילדים של בירעם, לא נועדו רק להבריח אותם מכפר אבותיהם.

הם נועדו קודם כל לנפץ את ראשי הספקות, המכרסמים בליבם של גולדה ואנשיה — ולהשתיק את שאלות־הייסוד לגבי המיפעל הציוני כולו, שאותן עוררו מעשיה של גולדה בלב מיספר גדל והולך של בני הדור הצעיר בארץ.

במשך שני לילות נעשה נסיון להחזיר

סיפור זה יכול להיקרא כפארודיה משעשעת, כתסריט לקומדיה קול־נועית מטורפת, כפארסה עליזה או כמהתלה מבדחת. למרבה הצער הוא אירע באמת. הוא לקוח מהמציאות הישראלית, ששום דמיון חולני אינו יכול להתחרות עימה בשפע ההמצאות המפתיעות שהיא מכינה לחיים בה. זהו סיפור על אזרחים טובים שנענו לקריאתה של מישטרת ישראל למסור לידיה נשק בלתי־חוקי הנמצא בידם, תוך חודש ימים, לפני שהחוק, שקבע עשר שנות מאסר לכל מחזיק נשק שלא כחוק, נכנס לתוקפו. להפתעתם גילו אותם אזרחים תמימים שקל יותר להיפטר אפילו מבומראנג מאשר להיפטר מנשק בלתי חוקי, מפני ש...

המשטרה לא רצתה לקבל את הנשק!

בדיוק היתה התגובה הזהה, במשטרות רמת־גן ופתח־תקוה, כאשר הגענו לשם עם רובה סער קלשניקוב וכמה אלפי כדורים, וביקשנו למסור אותם למישטרה. המישטרה פשוט לא רצתה לקבל את הנשק, שלהה אותנו כלעומת שבאנו יחד עם הנשק הבלתי חוקי שבידינו.

הם אפילו לא התענינו מי אנחנו, מאיפוא הגיע הנשק אלינו, ומה אנחנו מתכוונים לעשות בו. יכולנו להיות חבורת שודדים, שסיימה בצהריים שוד בנק קטן והחליטה לחזור למוטב לעת ערב ולהסגיר את נשקה למישטרה. זה לא היה הולך. המישטרה לא רצתה את הנשק. יכולנו להיות חבורת מחסלים שהתעייפה מסידרת רציחות ארוכה ובאה למסור את כלי העבודה למישטרה. במישטרת ישראל נימוק כזה לא עוזר. הם לא יקחו נשק סתם ככה מכל אחד, שבא מתי שמתחשק לו ורוצה למסור נשק בלתי חוקי למישטרה. זה שאפשר בינתיים לבצע בנשק הזה כל מיני מעשים אסורים העלולים להטריד את המישטרה, זה לא מעניין אותם, מה שחשוב זה שיהיה סדר, וגם שלא יצלמו.

מחסן נשק פרטי בבויידם

כל הפרשה התחילה כשידיד אחד שלנו, אזרח הגון וישר, עם המלצות, החליט לחסל את מחסן הנשק הפרטי שאגר לו בבויידם של דירת השיכון שלו.

היו לו שם כמה תת־מקלעים וכמה אלפי כדורים, הכל במצב טוב, מטופל, משומן ומוכן לפעולה. השד יודע למה יהודי שומר מיצוות כמוהו צריך בבית כל כך הרבה נשק? אפילו הוא לא ידע. אז למה הוא החזיק את זה? על כל צרה שלא תבוא. אף פעם אי אפשר לדעת מה עלול לקרות. תמיד טוב שיש קצת נשק בבית.

אבל כשחוקקו את החוק החדש, שהבטיח עשר שנות מאסר לכל מי שיתפס ובידו נשק בלתי חוקי, החליט הידיד שלא כדאי להסתכן. מכיוון שר־המישטרה פנה מעל בימת הכנסת אל הציבור, והמישטרה עצמה קראה אל הציבור בכל אמצעי התיקשורת להחזיר את הנשק הבלתי חוקי שבידיו תוך הבטחה שמי שיעשה זאת תוך חודש ימים לא ייענש ואף לא ייצטרך להזדהות, החליט הידיד לחשוף את החוש האזרחי שבו ולהיענות לקריאת המוסדות, ולצו השעה.

הרים את הטלפון, חייג 100, ושאל את מוקד המישטרה איפוא ומתי אפשר למסור נשק למישטרה. אמרו לו באדיבות ובמתיקות שניתן לעשות זאת בכל תחנת מישטרה ובכל שעות היממה. נטל ידידנו את כלי הנשק המשומנים והארוזים שלו, הכניסם למכוניתו ויצא למלא את חובתו האזרחית. כעבור כמה שעות הוא חזר מוכה הלם, יחד עם הקלשניקוב והקארל גוסטאב, אותם אסף עוד במלחמת ששת־הימים למזכרת.

„הם לא רצו לקחת ממני את הנשק,"

במישטרת רמת־גן

כשרובה סער **קלשניקוב** וקופסה מלאה מחסניות וכדורים בידיו, עוזב כתב **העולם הזה** אריק לביא את תחנת המישטרה ברמת־גן, אחרי ששוטרי התחנה סירבו לקבל ממנו את הנשק הבלתי־חוקי שהיה בידו, הרגיעו אותו: „אין דבר, אתה יכול להמשיך להסתובב עם נשק עוד קצת, לא יקרה לך שום דבר. תבוא מחר אחרי 10 בבוקר."

„תלכו מפה!" צעק רב־סמל אייזיק, בתחנת המישטרה בפתח־תקוה, „אני לא אפתח בשבילכם את המשרד! מה אתם חושבים לכם, שאני עומד רק לרשותכם? תבואו מחר! רק אחרי שעה 10 בבוקר! לא יקרה לכם דבר! פחדתם עד עכשיו! תפחדו עוד כמה ימים!"

„אני לא יכול להתעסק איתכם," אמר סמל המישטרה שמספרו 1738 בתחנת המישטרה ברמת־גן, „אני לא יודע מה לעשות עם דברים כאלה! תבואו מחר, נראה מה לעשות. אתם לא צריכים לפחד להסתובב עם זה. לא יעשו לכם כלום!"

לא האמנו למשמע אוזנינו. אבל זאת

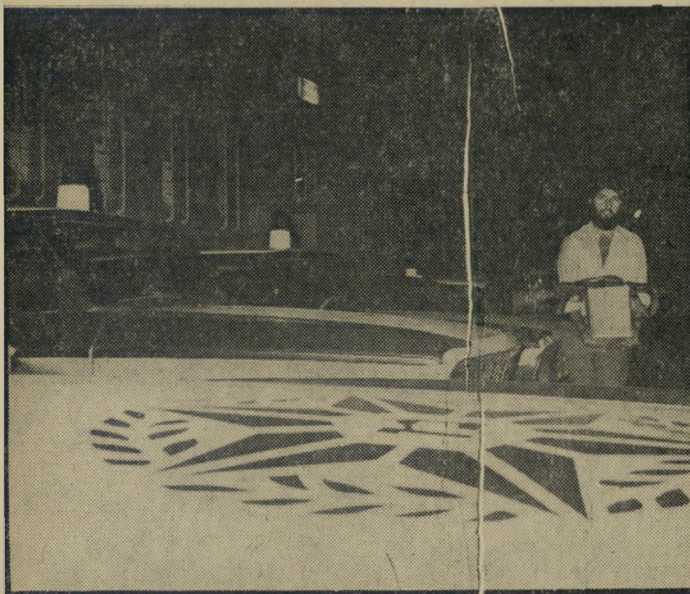

חיפוש במחסום בכביש פתח־תקווה, ליד צומת גהה, ערכו אנשי הג"א חיפוש וביקורת במכונית עמוסת הנשק והתחמושת, אך לא גילו דבר. סמל מישטרה שנכח במקום סירב לקבל את הנשק, היפנה את המכונית למישטרת רמת־גן.

כעני בפתח — תקוה, עומד אריק לביא בפתח תחנת המישטרה בפתח־תקווה, אחרי שהקצין התורן סילק אותו משם בצעקות, סירב לקבל מידיו את הנשק הבלתי חוקי.

השער לצדיקים בשערי מישטרת הרצליה, בשעה אחת אחר־חצות. בתחנה זו נמצא השוטר היחיד באיזור שהיה מוכן לקבל נשק שלל בחזרה ללא כל בעיות, באדיבות ובהתאם להוראות. שאר תחנות המישטרה בהן ביקר הכתב, סירבו לקבל את הנשק.

למישטרה שני תת־מיקלעים בלתי־חוקיים - ללא הצלחה!

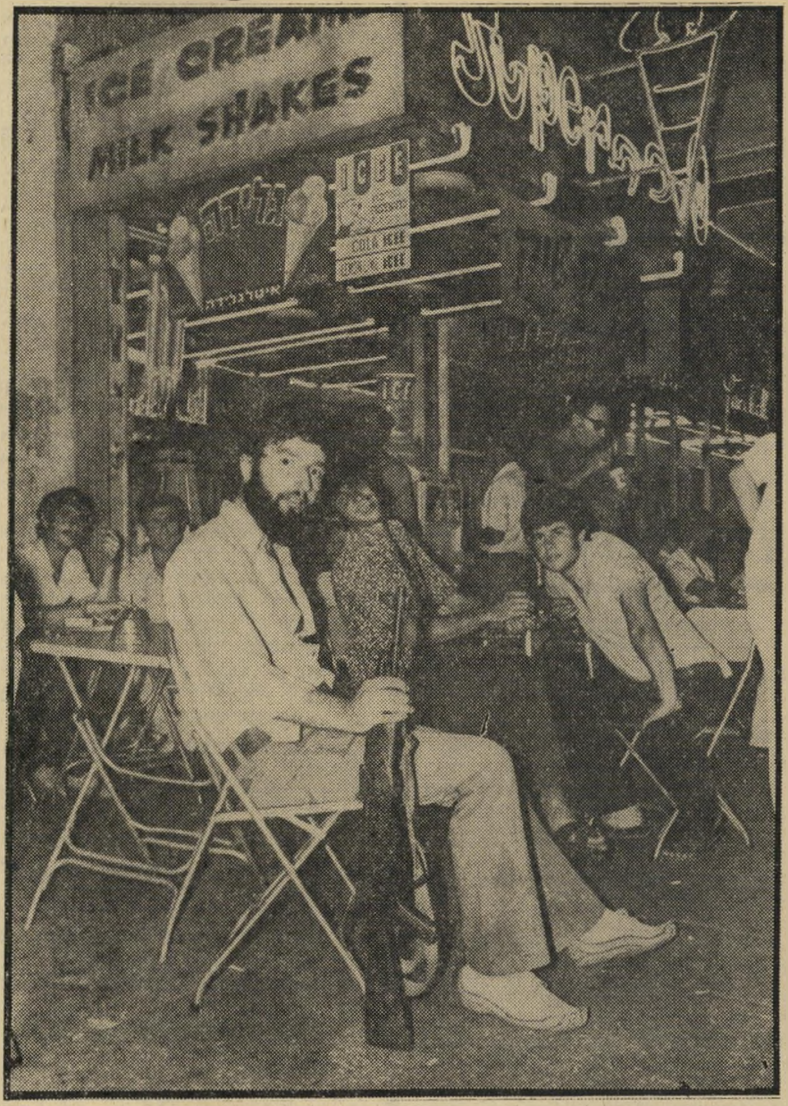

חמוש בבית־קפה

אריק לביא יושב במילק בר שליד קפה **כסית,** ברחוב דיזנגוף ההומה בתל־אביב. דווקא אז־רחים גילו התעניינות למראה רובה **הקלשניקוב** שבידו, ניסו לחקור אותו למעשיו. אבל אף שוטר לא נמצא לרפואה בסביבה כדי לברר מה עושה אזרח עם נשק במרכז ת״א.

הכריז כלא מאמין למשמע דבריו שלו עצמו. „הייתי בשלוש תחנות מישטרה ובכל מקום דחו אותי. הם לא יודעים איך לוקחים את זה ומה עושים עם זה. רק בתחנת מישטרה אחת ניגש אלי שוטר ושאל אותי אם אני רוצה להחזיר אקדח. זה הוא היה מוכן לקבל. אולי לקחת בשביל עצמו. אבל כששמע שאני רוצה להחזיר רובה ותת־מקלעים, ברח ממני כאילו הייתי מוכה צרעת. הם לא מתעס־קים עם דברים כאלה.״

הסיפור נשמע יותר מדי מגוחך מכדי שיהיה אמיתי. חששנו שידידנו מגזים קצת. למחרת בערב העברנו את מחסן הנשק הפרטי שלו ממכוניתו למכוניתנו ויצאנו לבדוק מה באמת קורה עם ה־מישטרה: האם היא רוצה את הנשק ש־ביקשה במודעות ובפלאקטים מאירי עי־ניים, או לא?

עם קלשניקוב ★ בדיזנגוף

התחנה הראשונה היתה ברחוב דיזנגוף. חבר המערכת, אריק לביא, נטל את רובה הקלשניקוב ויצא אל ה־רחוב. המטרה היתה לפגוש שוטר או שוט־רת ברחוב, לנסות למסור להם את ה־נשק ולראות מה תהיה תגובתם. לא היה כל חשש שיעצרו אותו. תמיד הוא יכול להגיד שהוא נמצא בדרך למישטרה ל־מסור את הנשק. אלא שלא היתה כל סכ־נה כזאת. תל־אביב, כך הסתבר, ריקה ב־שעות הלילה משוטרים.

אריק לביא טייל בדיזנגוף כשהקלשני־קוב בידו כמו יועץ רוסי בחוצות קאהיר, מבלי לעורר תשומת־לב מיוחדת. רק אחרי שהתיישב במילק בר שליד כסית, הבחינו היושבים מסביבו ברובה הסער שבידו.

„בטח מסריטים סרט,״ אמרה נערה אחת לחברתה שהתחילה להסתרק במרץ. „דני, תאכל יפה, מצלמים אותנו,״ קראה נערה אחרת לחברה שליקק יחד איתה גלידה.

רק אחרי שאריק קם וניגש אל חלון ה־ראווה של חנות התכשיטים הסמוכה, טופז, עוררו צעדיו סקרנות. „רוצים לשדוד את החנות,״ אמר אחד העוברים ושבים ומיהר להסתלק מהמקום. תוך שניות התקהלו כמה צעירים סביב לאריק בתקווה להיות עדי ראייה לשוד. רק כשהבחינו שאין לו כוונה כזאת החלו לחקור אותו מדוע הוא נושא נשק באמצע רחוב דיזנגוף.

„זה נשק בלתי חוקי,״ הסביר אריק, „אני רוצה להחזיר אותו למישטרה.״ הסבר זה עורר מיד את כעסם של הצעי־רים. אי אפשר לדעת אם כעסו על שהוא מחזיק דבר בלתי חוקי או שהוא רוצה להחזיר אותו למישטרה. מה שברור הוא שהם ניסו להשתלט עליו ולהוציאו מידו. אם זה כבר בלתי חוקי, אז למה שלא יהיה בלתי חוקי בידיהם?

כל עוד נפשו בו הצליח אריק להימלט אל המכונית. אף שוטר לא היה בסביבה כדי לשמור עליו שלא יגנבו ממנו את הנשק הבלתי חוקי.

הסתובבנו כשעתיים ברחובות הראשיים של תל־אביב. לשוא. אפילו בצמתים ה־סואנים ביותר לא נראה שוטר לרפואה. „רגע,״ צץ רעיון גאוני בראשו של אלכס, הצלם. „ניסע לשגרירות האמריקאית, שם עומד תמיד שוטר!״ טסנו במהירות ה־בזק לרחוב הירקון כשאנו מדמיינים את הבעת פניו של השוטר כשיראה מישהו עם תת־מקלע צץ מול הסככה. איפוה?

סככה היתה. אבל היא היתה ריקה.

לא נותרה ברירה. היה צורך לחפש שוטרים במקום היחיד שאפשר למצוא או־תם בשעות הערב: בתחנת המישטרה. נסענו לתחנת הנפה הצפונית ברחוב דיזנ־גוף, בתקווה למצוא שוטר שלא הלך לישון.

בדרך, ברחוב בן־יהודה, גילינו ניידת מישטרה עם אור כחול מתנוצץ על גגה. קפצנו מהמכונית, עשינו סימנים בידיים, צעקנו וניסינו לעצור אותה. **איפוה? היא** המשיכה לנסוע, חלפה על פנינו, כשאחד השוטרים מביט בנו אחורנית מהניידת במבט של שמחה לאיד.

אריק לביא אזר עוז וכשרצועת תת־המקלע קארל גוסטב תולה על כת־פו, זינק מהמכונית אל המדרכה שלפני תחנת משטרת דיזנגוף. באותו רגע יצא סמל מישטרה מהתחנה. אריק פנה אליו: „אדוני השוטר, יש לי כאן תת־מקלע ש־אני רוצה למסור למישטרה!״

מצלמה ★ מסוכנת מנשק

„אני לא מתעסק בזה, תיכנס לתח־נה!״ אמר השוטר והמשיך בדרכו בלי להעיף מבט באריק או בתת־המיקלע שלו. ברגע זה הבזיקה מצלמתו של הצלם. סמל המשטרה תפס שמצלמים אותו. הוא הבהין מיד בסכנה הנוראה. הוא שכח את המטרה אליה מיהר קודם לכן, פנה אחור־נית וזינק!

לא, לא על אריק עם התת־מיקלע, אלא על אלכס עם המצלמה! „אתה עצור!״ הוא הודיע לו, כשהוא אוחז בחולצתו ו־מושך אותו אל תחנת המישטרה. „למה?״ השתומם אלכס. „זה מפני שאתה צילמת שוטר נגד רצונו ובלי רשותו!״ הודיע לו הסמל, שלא ידע כמובן את החוק האומר שברשות הרבים אפשר לצלם כל אחד, אפילו שוטר, מבלי לבקש ממנו רשות.

אלכס נלקח אל תחנת המישטרה, שם התקהלו סביבו כל השוטרים בתורנות. רק אחרי שהמהומה שככה, נזכרו כי כל הפרשה התחילה בעצם בגלל איזה בחור שרצה להחזיר תת־מיקלע. איפוא הוא?

רק אז נשלח שוטר להביא את אריק שהמתין כל הזמן בחוץ. הסכימו לשחרר את הצלם אם אריק ימסור את הנשק, דבר שהוא רצה בו מלכתחילה. אריק הביא את הקארל גוסטב. זה היה כנראה הנשק ה־בלתי חוקי הראשון שהוחזר בתחנת דיזנ־גוף. הם לא ידעו מה לעשות עם זה. הסמל שקיבל את הנשק מאריק רצה ש־יזדהה. אריק עמד על זכותו, לפי החוק, שלא להזדהות. „אם ככה, אני לא יכול לקבל את הנשק,״ התרגז הסמל, „בטופס יש סעיף השואל מי החזיר את הנשק.״

רק אחרי שמפקדו, בדרגת מפקח, הראה לו את הנוסח המלא של הוראות המישט־רה לקבלת נשק בלתי־חוקי, השתכנע ה־סמל והסכים לקבל את הקארל גוסטאב. אז כבר הסכים גם אריק להזדהות.

גירוש ★ מרמת־גן

מה שהיה בתחנת דיזנגוף — זה לא נקרא. אם הסכימו שם לקבל נשק זה יכול היה להיות רק בגלל הצלם. ייתכן שמסתם אזרח לא היו מקבלים, כשם שאירע שם לידידנו ערב קודם לכן. יצא־נו להמשיך לנסות את מזלנו בתחנות מישטרה אחרות בסביבה.

הקץ לנשק!

חבורה של צעירים חמומי־מוח מנסה להסיר את רובה **הקלש־ניקוב** בכוח מכתפיו של כתב **העולם הזה.**

אריק הניח את רובה הסער קלשניקוב וקופסא גדושה בכדורים על שולחן ה־יומנאי בתחנת המישטרה ברמת־גן. „מה זה?״ שאל היומנאי.

„זה רובה קלשניקוב,״ הסביר אריק.

„מה אתה עושה עם זה?״ שאל השוטר.

ברגע הראשון רצה אריק לספר לו ש־הוא חייל רוסי שברח ממצרים והחליט להסגיר את עצמו למשטרת רמת־גן, אבל במחשבה שניה עלה בדעתו שהשוטר לא יבין את ההתחכמות. „אני רוצה למסור את הנשק למישטרה,״ אמר אריק, „אני לא צריך את זה יותר!״

„בסדר,״ אמר השוטר, „אקרא לסמל.״

הוא קרא לסמל. אבל ברגע זה נכנס לתחנה בחור צנום ונמוך קומה, שהיה כנראה מוכר לסמל, שכן פנה הישר אליו בקול בוכים: „הם רוצים להרוג אותי! אתה מוכרח לשלוח ניידת!״ אבל הסמל פתח עליו בצעקות: „תלך מפה! אל תבל־בל לנו את המוח עם השטויות שלך!״ ובעוד הבחור מתיפח „הם רוצים להרוג אותי...״ העלה הסמל חיוך על פניו ו־בקול רך שאל למבוקשנו. אמרנו שאנחנו רוצים למלא אחר קריאתו של שר־המישטרה ולהחזיר נשק הנמצא בידינו שלא כחוק, במקרה.

„זה יפה מאוד,״ אמר הסמל שמספרו 1738, „אבל תבואו מחר. נראה מה אפשר לעשות.״

אריק העמיד פני נרגז: „מה זה אתם מריצים אותי? כמה פעמים אני ארוץ

(המשך בעמוד 28)

במישטרת דיזנגוף

שוטרי התחנה של הנפה הצפונית ברחוב דיזנגוף מקבלים מידי כתב **העולם הזה** תת־מיקלע **קארל גוסטאב,** אחרי שקיבלו הוראה ממפקדם לקבל את הנשק. ערב קודם לכן סירבו גם במישטרת דיזנגוף לקבל נשק בלתי־חוקי מידי אזרח שבא למסור אותו.

במדינה

ההסתדרות

חיילי השוקולד

כמו אש בשדה קוצים, התפשטה השבוע המרירות ביחסי העבודה במשק הישראלי, איימה לשתק שוב חלקים חיוניים במשק. כשהם אינם מצליחים לעמוד בקצב האינ־פלציה הגוברת ולהדביק את העלייה ברמת־המחירים, נתנו פועלים בכל חלקי המשק את הביטוי לחוסר השקט שלהם בגל של שביתות, שביתות האטה ואיומים, שהקי־פו את פועלי התפעול בנמל אשדוד, את פקידי מס ההכנסה, את עובדי התעופה האזרחית ואת עובדי המשק והמינהל ב־בתי־החולים.

אולם במרכז המאבק המקצועי המשי־כה לעמוד שביתתם של חיילי השוקולד — אלפיים פועלי קונצרן השוקולד והקפה עלית, שהחלו את השבוע השני לשבי־תתם, כשכל סיכוי לסיומה לא נשקף באופק.

שני הצדדים במאבק נקטו בעמדות קי־צוניות. בעלי המיפעל, חשו את עצמם חזקים בעמדותיהם, משום שהרגישו כי יש להם גיבוי לא רק של התעשיינים אלא של הממשלה כולה ושר־האוצר בראשה. הפועלים, שתבעו לא רק את הטבת מש־כורתם, אלא גם שיתוף ברווחים, הגדלת פיצויים רטרואקטיבית ושכר שווה לפו־עלים ופועלות, חשו כי מזכ"ל ההסתדרות, יצחק בן־אהרון, הפך את מאבקם לטסט־קייז — מאבק מיבחן עבור ההסתדרות, תוך הנחה שאם תצליח ההסתדרות להכ־ניע את בעלי קונצרן עלית, לא יהיו בע־יות להשגת תנאים דומים בענפים אחרים של המשק.

„אפנדים ופיאודלים". השאלה היתה רק אם גיבויו של מזכ"ל ההסתדרות מו־עיל לפועלים או מזיק להם. כשהוא מונע על־ידי הסיסמה: „תנו לי שביתה אחת טובה ואני אהפוך את המדינה!" נסחף בן־אהרון בהתלהבות חסרת מעצורים, נראה כדון קישוט הנלחם לא רק ב„קבוצה של אפנדים תעשייתיים ופיאודלים מחשכת ימי הביניים," כדבריו, אלא בכל הפרות הקדו־שות של המימסד.

בן־אהרון דמה השבוע לפיל בחנות חר־סינה, השש להפיל ולנפץ בובות מימסדיות מכל הכיוונים. הוא פרע חשבונות עם כל יריביו האישיים. את ספיר האשים כי בעת שעמדה על הפרק מכירת מיפעל השוקולד ליבר, נתן ספיר לאנשי עלית תנאים טו־בים יותר לרכישת המיפעל מאשר לחברת העובדים שהיתה מעוניינת ברכישתו.

כאשר הכחישו כל הגורמים את העוב־דה ואפילו מזכיר חברת העובדים, אשר ידלין, הכחיש כי חברת העובדים חשבה בכלל על רכישת ליבר, תבע בן־אהרון את פיטוריו של ידלין, איים כי חברת העובדים תקים מיפעל שוקולד מתחרה ל־עלית, עלה על הבאריקדות תוך ניפנוף בתביעה לפירסום ספר נישומים ופתיחת החשבונות הפרטיים בבנקים.

פועלי עלית לא יכלו להישאר אדישים נוכח התלהבותו של המזכ"ל. כאשר הח־ליטה השבוע השופטת המחוזית, חנה אב־נור, לאסור על פועלי עלית להפריע להו־צאת סחורות ממחסני המיפעל, הודיע מז־כיר הסתדרות פועלי המזון, אליעזר בר־חיים, כי השובתים יתנגדו בכוח להוצאת הסחורות, למרות החלטת השופטת.

מאבקם של פועלי עלית, לגטימי וצודק הפסיד יותר מאשר הוא נשכר, מהת־להבותו חסרת הרסן של המזכ"ל. בגללו נראה היה לרבים כי השביתה בעלית לא באה לספק תביעות צודקות של העוב־דים, אלא את תאוות הקרב הפרטית של בן־אהרון, המחפש לעצמו חזיתות חד־שות, חדשים לבקרים.

תעלומות

לאור היום או במחשך?

איך נעלם האמרגן גיורא גודיק? שאלו את עצמם אזרחי ישראל לפני שבוע.

השבוע, למרות שלא קיבלו תשובה מספקת על שאלתם הראשונה, הטרידה או־תם שאלה אחרת: איך נעלמו מיליון ל"י מכספי הממשלה לכיסו של גיורא גודיק בטרם נעלם הוא עצמו?

מסתבר כי גיורא גודיק צבר לעצמו במשך שנים חוב של למעלה מחצי מיליון ל"י למס ההכנסה. לא היה זה חוב של שנה אחת, אלא חוב מצטבר שנאסף במשך שנים רבות. כל אזרח רגיל במדינה היה נדרס במקרה דומה תחת מכבש מכונת הגבייה של מס ההכנסה שהיתה מעקלת את רכושו או שולחת אותו למאסר. כלפי גיורא גודיק נהגו לפנים משורת הדין.

עוד יותר מזאת. הסתבר כי מלבד החוב של חצי מיליון למס ההכנסה, היה גיורא חייב עוד 200 אלף ל"י תמורת הלוואה שניתנה לו על־ידי עיריית תל־אביב, ועוד 100 אלף ל"י למוסדות ממשלתיים שונים ולביטוח הלאומי. כדי שיוכל לחסל את כל חובותיו אלה ניתנה לו הלוואה בסך של 980 אלף ל"י, שנועדה להחזרת חובותיו לממשלה. מסכום זה נותרו לו כ־200 אלף ל"י, אותם יכול היה לגלגל כדי להמשיך בעסקיו.

„כישלון במחזה או שניים". לא היה ספק: גיורא גודיק קיבל הלוואה זו לפנים משורת־הדין, בזכות קשריו הטו־בים בצמרת המדינה ובזכות התייצבותו לצד המערך בימים של ערב בחירות. שכן מדיניותה הרשמית של הממשלה היא אי־תמיכה ואי־סיוע בתיאטראות מסחריים.

התעלומה שנותרה בעינה היתה: מי אח־ראי לשערוריה של הענקת מיליון ל"י מ־מכספי המדינה לכיסוי הימוריו הפרטיים של אמרגן?

משרד־האוצר, שפקידיו הבכירים נמנים על ידידיו של גודיק והיו אורחי כבוד בכל הצגות הבכורה שלו, ניער את חוצ־נו מאחריות. ההלוואה ניתנה אומנם על־ידי משרד־האוצר, אבל רק אחר ששר־החינוך, יגאל אלון, המליץ על כך אישית, טענו אנשי האוצר.

השבוע, כשהופיע שר־החינוך והתרבות בתוכנית מוקד בטלוויזיה, הוא נלחץ אל הקיר בפרשה זו. נסיונותיו של אלון להת־חמק ולהסיר מעל עצמו את האחריות לא עלו יפה.

תחילה ניסה אלון לגלגל את הכדור חזרה אל משרד־האוצר: „משרד־האוצר נתן תשובה עקרונית חיובית לפנייתו של גודיק להלוואה, בתנאי שמשרד החינוך יאשר שהמחזות שמעלה גודיק ראויים לכך מבחינה אמנותית. לא נקבתי בגודל הסכום שיתן משרד־האוצר לגודיק ולא הכתבתי להם את סדרי הביטחונות. משרד־האוצר הוא שהחליט לתת לו את ההלוואה הזאת."

היה זה אישום מפורש של משרד־האו־צר במתן ההלוואה לגודיק. תפקידו של אלון, לדבריו, הצטמצם רק לאישור הערך האמנותי של המחזות שהעלה גודיק. לדעת אלון, „גודיק אמנם נכשל במחזה או שניים וביקש רק הלוואה למימון מחזה חדש." היתה זו הצהרה שהוכיחה אי ידיעה מוח־לטת של העובדות ונסיון התחמקות מגומ־גם: גודיק ניכשל לפחות בחצי תריסר הצ־גות בחמש השנים האחרונות, וההלוואה שניתנה לו לא היתה מיועדת להעלאת שום מחזה חדש, אלא לכיסוי חובות.

אמר השבוע המפיק הפרטי יעקב אג־מון, תוך רמז גלוי למוסר הפלמ"חאי של שר־החינוך: „אין לאף אחד התנגדות שיעניקו סיוע לתיאטרונים פרטיים אחרים — אבל לאור היום ולא במחשך!"

נעלם גודיק
לפנים משורת הדין

דת

חתיכות בישיבה

עד לאחרונה, הסתכם מיספר תלמידי ישיבת התפוצות שעל הר־ציון בחמישים. לאחרונה, גדל המיספר לשישים. התו־ספת: עשר תלמידות־הישיבה הראשונות בהיסטוריה של עם ישראל.

רובן אמריקאיות, המגיעות לכאן בת־קופת שהותן בארץ, ועוזבות — עד בוא הגל הבא. הן לומדות כחמש שעות ביום, אולם אינן מתגוררות על ההר. שיעוריהן ניתנים לחוד, אבל הן יכולות להצטרף לשיעורי הבחורים ולתפילותיהם.

הן לבושות ג'ינס, ומעשנות בשרשרת גם בשיעור, על דף גמרא. הן התדמית החדשה של אנשי־אמונה שהגיעו לדת. לא בגלל החינוך בבית־אבא, אלא מתוך חיפושים פנימיים, לרוב מכאיבים.

במבט מקרוב, נראה הר־ציון כמקום הממוזג ביותר בירושלים, אם לא בארץ: עסקי תיירות ובידור מתמזגים בהנאה גלויה בלימודי־תורה וקודש. מועדון־לילה מתקיים בהרמוניה מליאה עם הי־שיבה הסמוכה. משך כל שעות היום נפל־טים אל ההר תיירים אמריקאים אופיי־ניים, המתמזגים בהיפים האופייניים המ־איישים את ישיבת התפוצות.

בין תלמידות הישיבה אפשר למצוא בלונדית מצודדת בשם גבי תלבום, ירו־שלמית בת 22 המתעתדת ללמוד תיא־טרון, אבל בינתיים מבלה כאן את מר־בית זמנה. אין לה רקע דתי. אבל היא מוצאת כאן תשובות לרבות מן השאלות שהציקו לה. „בני־אדם לא מבינים מה הם עושים ברגעים החשובים ביותר בחיי־הם. הייתי צריכה לברר לעצמי את ה־עניין. הרבה מגיעים לכאן אחרי אכז־בות בחייהם, סבל אישי וחיפושים. זו הפעם הראשונה שאני יכולה לדבר אל בחורים כשווה אל שווים, בלי שיראו בי אובייקט למיטה."

דת הפוכה. גם ג'ין, החוזרת לניו־יורק ומבטיחה לחזור, הגיעה לכאן בחי־פושיה אחרי סדר ומשמעות בחייה הפרו־עים. „עברתי הכל, עד שהגעתי הנה. היום, אני רואה דברים אחרת.

„בין השאר למדתי כאן שאנשים מצ־פים ליותר מדי מהאהבה. גם אהבה לא יכולה לגאול אותם, כי היא תמיד תלויה בדבר."

לאה מרדכי (18) מניו־יורק באה מבית דתי — והגיעה לכאן בתהליך הפוך של השתחררות מכבלי הדת החיצוניים: „המ־קום הזה חופשי. אין חוקים והגבלות. כולם מרגישים קרובים. אפשר להתחלק עם אנשים."

דו"ח מיוחד

„אתה דפיטיסט!" הבריק רבין לאבן „הוא השתגע!" אמר אבן על רבין כשמלחמת ההתשה ביניהם הגיעה לשיא חדש

בשבוע בו נכנסה הפסקת־האש בין ישראל ומצריים לשנתה השנייה, נכ־נסה מלחמת ההתשה שמנהלים שר־החוץ אבא אבן ושגריר ישראל בוושינגטון, יצ־חק רבין, זה בזה לשנתה השלישית. מה שהמצרים יחד עם יועציהם הסובייטים לא הצליחו לעשות לישראל ב־18 החודשים בהם ניהלו נגדה מלחמת התשה, עשו השר ושגרירו למדינה במלחמה הפרטית ביניהם.

בשבוע האחרון נפתח שלב חדש במל־חמה אישית זו. אבא אבן, שעד כה הס־תפק בשיגור טילים מרחוק לעבר השג־ריר בוושינגטון, כשכני השיגור שלו הם הכתבים המדיניים של העיתונות הישראלית בירושלים הניזונים מתידרוכים וממידע שו־טף שמספק להם משרד־החוץ, החליט על מדיניות של חדירה לעומק.

הוא ביצע מעשה חסר־תקדים, שאין לו אח ורע בהיסטוריה של הדיפלומטיה המו־דרנית. אבן אסף את הכתבים המדיניים בירושלים, ואחרי שהסיתם נגד רבין, תוך ציטוט הכינוי „כתבלבים" שהדביק רבין לכתבים המדיניים באחד ממברקיו הרש־מיים, גילה להם את תוכנם של מיברקים סודיים ששיגר רבין לממשלה. הגילויים לא נועדו לספק לכתבים מידע סודי, אלא לערער את תדמיתו של רבין כאדם שקול ואחראי, להציגו כאדם חסר תרבות וגי־נונים, בעל עצות מפוקפקות, חסר תבונה מדינית, המחבל ביחסים בין ארצות־הברית וישראל ועלול לפגוע, רחמנא ליצלן בסי־כויי השלום שאבן עושה מאמצים כה כנים לקרבו.

אבן חיכה בפינה

בין הגילויים שחשף אבן:

● לפני כחצי שנה, כשהסנטור ג'ורג' מק־גוברן נראה כבר מועמד רציני למי־רוץ אחר המועמדות של המיפלגה הדמוק־רטית לבית הלבן, תיכנן מק־גוברן מעבר בנמל־התעופה בלוד במסגרת סיורו בעו־לם. אבן גילה כי רבין שלח המלצה סו־דית למשרד־החוץ, בה הציע ששום אי־שיות בכירה לא תקדם את פני מק־גוב־רן בנמל־התעופה ולכל היותר יקבל את פניו פקיד זוטר מן המחלקה הקונסולרית.

● רבין הציע להחרים את שליח ה־או"ם למזרח התיכון, הד"ר גונאר יארינג ולצמצם את משלחת ישראל לאו"ם. אבן לא יכול היה להסתיר את סיפוקו וצהלתו על שהממשלה קיבלה את הצעתו המנוגדת ולא את הצעת רבין, דבר שהשתקף בדי־ווחי הכתבים המדיניים.

● רבין הציע לממשלה מדיניות שתד־גיש את נכונותה של ישראל למשא־ומתן ישיר בלבד עם הערבים, תוך דחייה מוח־לטת של שיחות הקירבה והסדר חלקי והתנערות מהסכמתה של ישראל בעבר להחלטת מועצת הביטחון 242.

בבת אחת היכתה התקפה זו של אבן את רבין בכמה חזיתות: היא הציגה אותו שוב כמי שמתערב במלחמת הבחירות הפנימית בארצות־הברית ומתייצב נגד ה־סנטור מק־גוברן; היא תיארה אותו כאיש בלתי שקול שהממשלה אינה מקבלת את המלצותיו; היא חשפה אותו כאדם המנהל מדיניות המנוגדת למדיניות הממשלה, דבר ההופך את המשך כהונתו בוושינגטון ל„בלתי נסבל", ומחייב את החלפתו המהיי־

רה, כפי שהמליצ? פה אחד כל „המשקי־
פים” בדיווחי הכתבים המדיניים.

רק לפני שישה שבועות הצליח רבין להיחלץ בקושי רב ממלכודת שטמנו לו אנשי משרד־החוץ, כאשר טרחו להדליף לעיתונות האמריקאית את דיעותיו בדבר התמיכה שצריכה ישראל לתמוך ב־המשך כהונתו של הנשיא ניכסון. אז נעשה הדבר בסתר, על־ידי חבורת היועצים של שר־החוץ, שטרחו למחוק את טביעות אצבעותיהם מן ההדלפה. הפעם הרגיש אבן את עצמו חזק למדי כדי להתייצב כמעט בגלוי אחרי המערכה נגד השגריר המרדן בוושינגטון, עד כדי גילוי מיסמכים סודיים, דבר הנחשב לעבירה לפי חוק המדינה.

מדוע עשה זאת אבן?

הטענה כאילו נועדו הדברים לשכנע את הציבור והממשלה כי מצב היחסים בין השר והשגריר הוא בלתי נסבל וכי יש להחליף מייד את השגריר, היא מגוחכת ואווילית. אבן יודע כי מנוי וגמור עם רבין ועם הממשלה לסיים את כהונתו בסוף השנה האזרחית הנוכחית, מייד עם תום הבחירות לנשיאות ארצות־הברית.

לא רק זאת, אבן יודע יותר טוב מכל אחד אחר, כי רבין היה משתחרר מזמן מכהונת השגריר, אילולא לחצו עליו ב־ממשלה להמשיך בכהונתו, בין השאר מחוסר מועמדים אחרים לרשת את מקומו.

מה שדחף את אבן להמתין לרבין בפינה כדי לחבוט בראשו ולנסות להמעידו

אבא וסוזי אבן

החרפה הדיפלומטית

יצחק ולאה רבין

היה גם הרבה יותר מאשר סתם רגש של נקמה אישית על כל מה שעולל לו רבין בשלוש השנים האחרונות, כשניטרל לחלוטין את שר־החוץ, הציג אותו ככלי ריק, התעלם ממנו והפך אותו ללעג ולקלס לא רק בעיני הפקידות הבכירה, אלא בעיני הציבור כולו.

האינטרס של אבן ושל חבורתו לא היה לחסל את רבין כשגריר, שכן הוא מסיים ממילא את תפקידו זה. הכוונה היתה מיועדת לטווח הרבה יותר רחוק, והיא ביטאה חשש מוחשי מפני חזרתו של רבין לארץ ואפשרות צירופו לממשלה בצורה זו או אחרת.

לאבא אבן ברור כיום לחלוטין כי אין לו מה לעשות כשר־החוץ אם יצורף יצחק רבין לממשלה. רבין המבריק, בעל המוח האנאליטי והרעיונות המדיניים הבלתי שיגרתיים, יהיה בממשלה שר־החוץ בפועל, אפילו אם אבא אבן ימשיך לשאת את התואר. נגד סכנה מוחשית זו מכוונת המלחמה שמנהל אבן נגד רבין. זוהי מלחמת חיים, הדואגת להבטיח את האינטרסים של אבן אפילו אם הדבר בא על חשבון האינטרסים החיוניים של המדינה.

אבא אבן לא השתגע לכן, כאשר נקט בצעדים בלתי שיגרתיים נגד שגריר ישראל בוושינגטון. הוא פשוט נלחם על חייו.

במלחמה זו הוא יכול היה לשאוב עידוד כאשר דיווח אחד הכתבים המדיניים, דן מרגלית בהארץ: „עכשיו סיכוייו (של רבין) בשפל המדרגה. לפתע מזכירים כולם כי רבין אינו יציב בהשקפותיו, וכמה שרים טוענים נגד רוחו הסוערת, שלדבריהם אינה מאפשרת עבודה בצוות. איש מהם אינו מוצא את עצמו חייב לרבין מקום בממשלה...”

למזלו הרע של אבן הביעו דברים אלה יותר מישאלת־לב מאשר עובדה מוחלטת. רבין עדיין רחוק מלהיות מחוסל ואבן עדיין רחוק מחגיגת הניצחון שלו.

מי צריך את או"ם?

ב„שיגעון” של אבן היתה שיטה. אבל מה בקשר ל„שיגעונותיו” של רבין?

למרות שאבן ויועציו ניסו להציג את רבין בעיני הציבור כמשוגע ומתעתע וכמי שאינו יודע מה הוא שח, לא היה שום דמיון בין רבין האמיתי לבין הדמות אותה ניסו להציג בדמותו.

נכון, רבין הצבר נוקט בסגנון שהוא „מזעזע” באוזניהם הרגישות של אנשי העלייה השנייה והאיסטניסים למיניהם ה־מוחים במאמרים ראשיים נגד „ניסוחים לא תרבותיים.” רבין מדבר דוגרי ולעניין. אין הוא יכול להתחרות בסגנונו המצוחצח של אבן. אבל לעומתו הוא אומר דברים. כאשר הוא מכנה את הכתבים המדיניים, המצטטים כל העת תידרוכים של משרד־החוץ כ־„כתבלבים”; כאשר הוא מייעץ לראש־הממשלה „לחסוך מעצרת האו"ם את זמירות שר־החוץ”; או כאשר הוא מכנה את שר־החוץ בפנייה ישירה אליו כ„דפיטיסט”, אולי אין אלו מילים הלקוחות מהלכסיקון הדיפלומטי המקובל, אבל הן מיטיבות להבהיר את מחשבותיו ודיעותיו.

רבין, שגילה אומץ־לב ראוי להערכה כאשר פנה ישירות אל העם בעת שסבר כי הממשלה מטעה אותו ומוליכה אותו שולל, אינו זקוק לכרטיס ביקור נוסף אשר יציג את כנותו ואת יושרו.

אם המליץ בפני ראש־הממשלה, עימה הוא מקיים מגע ישיר מעל לראשו של אבן — כשמיספר נושאים אינם מובאים כלל לידיעתו של אבן — על צימצום המשלחת הישראלית לאו"ם והפחתת החשיבות שמייחסת ישראל למוסד זה, הוא רק הסיק מסקנות שמשרד־החוץ מהסס ומפחד להסיקן.

אין זה סוד שחשיבותו של האו"ם ירדה פלאים בשנים האחרונות, אפילו בעיני ה־מעצמות הגדולות. כאשר קיימת הידברות ישירה בין מנהיגי ארצות־הברית וברית־המועצות, מרשה לעצמה אפילו המדינה המארחת מוסד זה, ארצות־הברית, להפגין בו זילזול כמוסד באמצעותו ניתן לקדם איזה שהוא עניין.

מבחינתה של ישראל האו"ם אבוד אפילו כבמה להצגת מדיניותה, דבר שהוכח בדיונים האחרונים של מועצת־הביטחון. אבל עבור אבא אבן ושגריר ישראל באו"ם יוסף תקוע, זהו קנה הקש האחרון שהם עוד יכולים להיאחז בו.

אבן נוטרל לגמרי מהמגעים עם ארצות־הברית. לוושינגטון אין נותנים לו לנסוע. על הסכמים חשאיים עם ממשלת ארצות־הברית אפילו לא מספרים לו. מה שנשאר לו זו עדיין עצרת האו"ם. משום כך ראה בהצעתו של רבין לצמצם את הופעת המשלחת הישראלית לאו"ם, ולבטא את הפחתת החשיבות שמייחסת ישראל למוסד זה באי שיגורו של שר־החוץ לפתיחת העצרת הכללית בסוף 1972, מעשה המכוון נגדו אישית.

קצת שטחים תמורת קצת שלום

אם הצליח אבן באחת החזיתות שהוא מנהל נגד רבין, היה זה בחזית ההסדר עם מצריים.

רבין ידוע כיונה, שעמדותיו פשרניות וליבראליות, לעיתים אף יותר מאלו של אבא אבן, בנכונותו לוויתורים, כולל ויתורים טריטוריאליים, תמורת שלום אמת. מסע התעמולה האחרון של אבן נועד לצייר את רבין כמי ששינה את דיעותיו באופן קיצוני, הפך מיונה לנץ, מתנגד לכל הסדר שלום, כופר בהסכמתה של ממשלת ישראל להחלטת מועצת הביטחון 242, ומציע לממשלה תכסיסים שונים כדי להתחמק מכל הסדר מדיני.

השקפותיו של רבין בעניינים אלה צוטטו במקוטע, בצורה מסולפת, בלווית פרשנות עויינת, עד שבעיני רבים נוצר באמת הרושם כאילו שינה רבין את דיעותיו היוניות. אבן סיפק חומר תעמולה מצויין למכונת התעמולה הסובייטית, שמיהרה להציג השבוע את דיעותיו של רבין כדיעות קיצוניות המבטאות את השקפותיה המיליטריסטיות של ממשלת ישראל.

למעשה לא חל שינוי בתפיסה הכללית של רבין, אלא רק בטאקטיקה שהוא מציע לממשלת ישראל. ביסודה נשארה המדיניות בה דוגל רבין מדיניות של שלום תמורת שטחים. הוא גורס עדיין שתמורת שלום אמת יכולה ישראל לוותר על מרבית ה־שטחים שכבשה במלחמת ששת הימים.

אולם מזה שנה וחצי טוען רבין שפעילותו של הד"ר גונאר יארינג על בסיס החלטה 242 של מועצת הביטחון תביא למצב של ויתור על שטחים תמורת כלום, מצב שהוא שלילי מבחינת ישראל. השטחים שבידי ישראל, גורס רבין, הם המחיר שהיא יכולה לשלם תמורת שלום, אולם אין טעם לשלם אותו מבלי לקבל כל תמורה.

לכן מציע רבין, מאז הפסקת האש, מדיניות של קצת שטחים תמורת קצת שלום — כדי להתקדם לפתרון של שלום בשלבים. בשלב הראשון מציע רבין להגיע להסדר חלקי, שפירושו נסיגה של כמה עשרות קילומטרים בתעלה. אם הסדר זה יעלה יפה, יוכל לבוא בעקבותיו הסדר נוסף, שיכלול ויתור מצרי מהותי תמורת ויתור ישראלי נוסף על שטחים, עד לפיתרון המלא של מסירת מרבית השטחים תמורת שלום אמת כולל.

נסיונו של אבן להציג את רבין כמי שמתנגד להסדרים ולפיתרון של שלום היה חבלה גלויה בתדמיתה של ישראל.

אין כל רע בוויכוחים פומביים, אפילו בין אישי צמרת, החושפים חילוקי דיעות בקשר לבעיות מדיניות. להיפך. זכותו של העם היא לדעת על חילוקי דיעות אלה ועל מיגוון הפתרונות המוצעים. אולם הצורה בה מתנהלת המערכה בין אבן ורבין היא חרפה דיפלומטית.

הצורה בה טיפלה השבוע ממשלת ישראל בקטטה פנימית זו, כשגולדה מאיר וישראל גלילי פסלו למעשה את זכותם של שרי הממשלה להתערב בסיכסוך ולהביע עליו את דיעותיהם, היתה סטירת לחי מהדהדת לבגרותה של הממשלה.

הגננת הלאומית נהגה השבוע בשריה שוב כאילו היו רק ילדים טרדניים בגנון שלה.

החתן והכלה
מזל

ובריכה

היתה זו וריאציה רטובה על הברכה המסורתית, „מזל וברכה,״ — אך גם החתונה עצמה היתה וריאציה רטובה כזו. מאות האורחים, שהתאספו בליל השני ש־עבר בבריכת גורדון בחוף תל־אביב, הת־קבלו על־ידי חתן שהפגין בגד־ים לגופו השרירי, וכלה שגיזרתה החטובה התהדרה גם היא בבגד־ים — והינומה.

בהתאם לרוח הדברים, ירדו האורחים גם הם לטבול במי־הבריכה, למרות שה־שעה היתה חצות ומעלה. חלקם טבלו לבושים, חלקם פחות — כמו למשל, גדליה הג׳ינג׳י, סוחר־מכוניות תל־אביבי, שלאחר שאשתו רות נזרקה, עם המקסי המהודר שלה, לתוך הגלים הסוערים — הצטרף אליה באבירות.

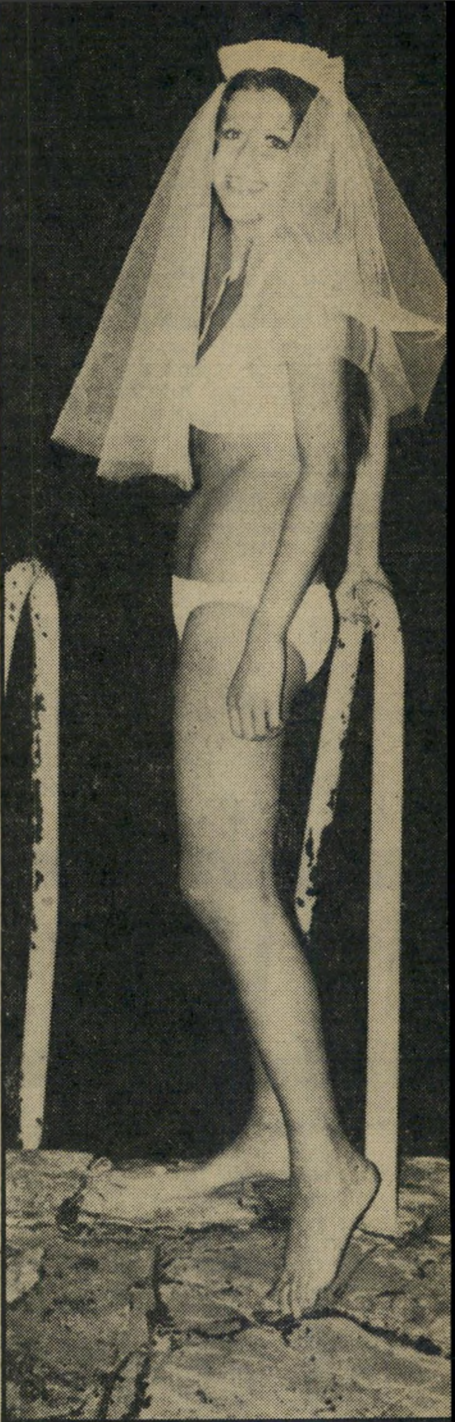

קפוץ הכלה לפני הזינוק למים. כלומר, למי־הבריכה. מ־שמאל: אחרי הזינוק. החתונה הרטובה נמשכה עד לשעות הקטנות של הלילה.

החתן והכלה בדרך לטבילת מיצווה לאחר החופה. החתן, ציגלה, מנערי עים הידועים של תל-אביב, עלה לארץ במלחמת־השיחרור היה חבר קיבוץ מישמר־השרון, חזר לחו״ל לעשר שנים, שב ארצה, נכנס לעסקים, והיה, ב ידידה של גאולה נוני. הכלה, ציפורה רוזנברג, היתה, עד נישואיה, דיילת ב„אל־על״. בלט

למזל טוב שותים השחקנים ג׳וקי ארקין (בשלייקס) וראובן בר־יותם. בין האורחים היו הגששים, עודד תאומי, ששי קשת, אילי גורליצקי, גידעון זינגר, יענק׳לה בן־סירא, יהודה ברקן, אורי לוי ועשרות נוספים.

איחולים חמים מעניקה ל־חתן דיילת „אל־על״ זהבה עינבר, חברה של החתן והכלה.

לבשו בגדי"ים, האורחים קפצו למים וכולם איחלו:

מחשוף א' אורחת־שופעת־בריאות זו איפ־יינה את האופנה החשופה שבלטה בטקס החתונה מכל צד ומכל עבר ואבר.

דואו החתן והכלה בריקוד סולו, בפתיחת הערב, טרם שהחליפו את בגדיהם האלגנטיים בבגדי־ים. חתונתם היתה אירוע נדיר, מלא שימחה, נעדר אווירה מכופתרת ורבע העוף המסורתי פלוס הגעפילטע־פיש, המאכל הנודע.

סולו רוקדת בשקידה אחת האורחות על ריצפת הבריכה המחוספסת. את הבריכה, וכל השירותים, תרמו ידידי החתן — יוסקה הראל ועוזריאל עינב, בעלי הבריכה. במהלך הערב, חיסלו האורחים, בין השאר, גם אלף סטייקים.

מחשוף ב' בלונדית חייכ־נית זו, והשחר־חורת המהודרת למטה, הדגימו גם הן אופנה מלאת רוחב־לב שופע.

אך לא לפני שנחלץ קודם, מבגדיו שלו.

לגבי החתן, מרדכי ("ציגלה") ציגלר בן ה־40 פלוס — היו אלה נישואיו הראשונים בבריכה. לכלה — דיילת אל־על ציפורה רוזנברג בת ה־24 — היו אלה נישואיה הראשונים בכלל. ולשניהם יחד, היתה ה־בריכה המקום הטבעי ביותר להינשא: שם הם נפגשו לראשונה, לפני שלוש וחצי שנים. אז מה יותר הולם?

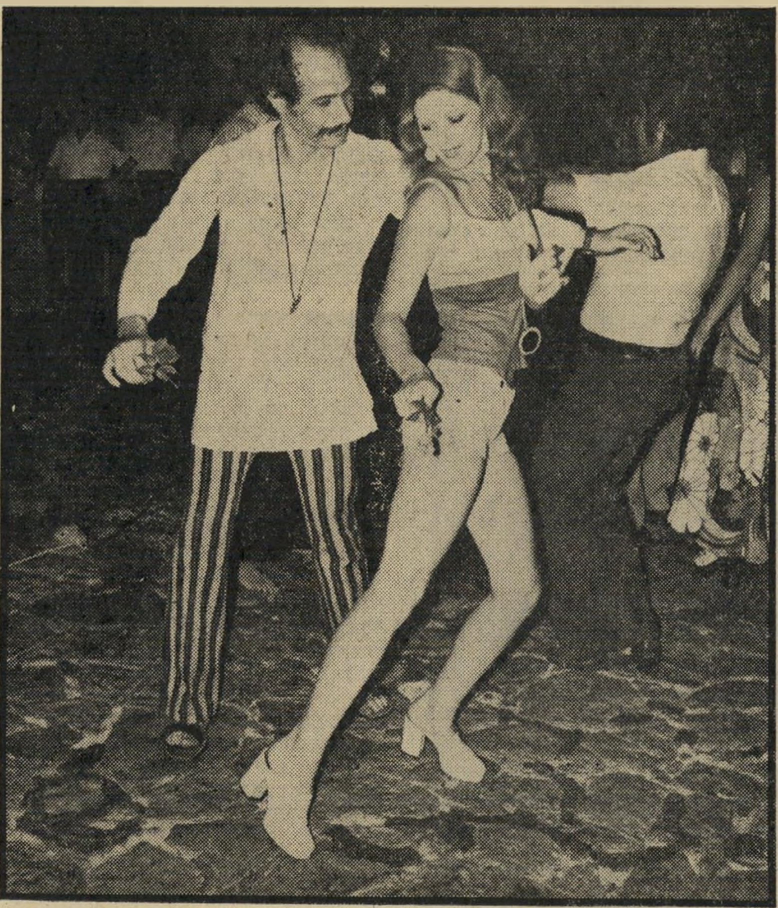

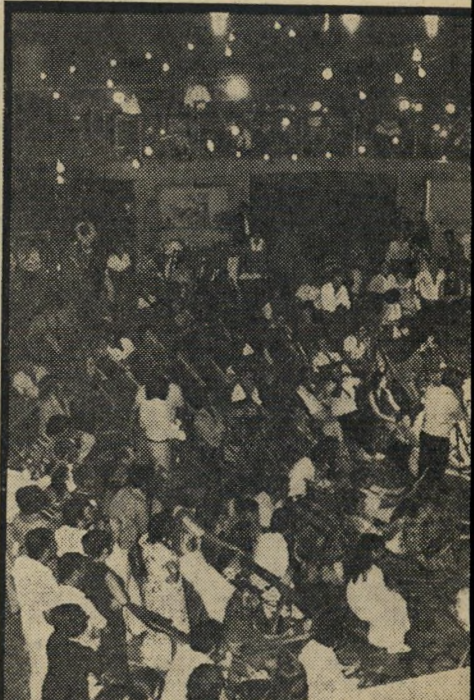

אולה! הרקדן יוסי קיפניס והמיסעדנית הערמונית לילי אבידן בריקוד שליו, כל אחד ושושנה בידו. כמות החתיכות שהגיעו לחתונה, ואיכותן, היוו את אחד האוספים העשירים ביותר שניראו לאחרונה בארץ מסחורה זו.

סיפורו האישי של קורבן האונס המרובע בגבעתיים

„הם אנסו אותי כמו חיות טרף!"

נאנס פיטר קובאץ'

מה שכואב לי היום יותר מכל — אפילו יותר מהאונס הנורא בעצמו — זה שאף נפש חייה לא באה לעזרתי, כשזה קרה.

מכל עשרות השכנים, שאני בטוח ששמעו את הצעקות שלי ושל דורותי* — לא בא איש לעזרה.

דורותי ואני נאנסנו במשך יותר מחצי שעה. היא בחדר־המיטות, על־ידי שולמן. אני בסלון, על־ידי ארבע חיות מטורפות. וכל אותו זמן, צעקנו ללא־הרף לעזרה.

ואיש לא בא.

בודד ✶ בעולם הגדול

למעשה, הייתי צריך כבר להתרגל להיות לבד, בלי עזרה.

הורי נהרגו בזמן מלחמת העולם השנייה, ואני גדלתי, בעיר קלוש ברומניה, בבית־יתומים. את הורי לא הספקתי להכיר, וגם לא אף קרוב משפחה אחר. גדלתי בעולם בלי אף נפש קרובה אחת.

אחרי בית־הספר, למדתי מכונאות־רכב, ועבדתי במקצוע, באותה עיר בה גדלתי, עד גיל 25.

אז, החלטתי לצאת לראות קצת עולם. הוצאתי פספורט, ויצאתי לוינה. היו לי קצת חסכונות מעבודתי — החיים ברומניה אינם יקרים — וגם בווינה עבדתי במקצוע.

אחרי חצי שנה, יצאתי לדרום־אפריקה. חייתי שנה ביוהנסבורג, היכרתי אנשים ומקומות, והחלטתי להמשיך לנדוד.

תחנתי הבאה היתה סידני, אוסטרליה. מצאתי חדר בדירה של יהודי וישראלי לשעבר. בשעתו, סיפר לי, היה זמר ידוע בישראל. עכשיו, הופיע כזמר ברחבי אוסטרליה.

שמו היה ישראל יצחקי, ובמהרה התפתחה בינינו ידידות. הוא סיפר לי הרבה על ישראל, לימד אותי אפילו קצת עברית.

כתוצאה מכל זה, גיליתי בוקר אחד שהתגבשה בי החלטה: נמאס לי לנדוד בעולם. ראיתי כבר מספיק עולם, ועכשיו רציתי למצוא בית.

החלטתי שישראל תהיה התחנה האחרונה בנדודי.

לאחר שנה באוסטרליה, הגעתי, בדצמבר שעבר, כעולה לארץ. נשלחתי לקיבוץ גבעת־חיים איחוד. חמישה חודשים חייתי שם, עבדתי בבית־החרושת לשימורים שלהם, גת. אחרי זה, החלטתי שדי לי קיבוץ, עברתי לתל־אביב.

קיבלתי ג'וב במוסך של יבואן־המכוניות ליאו גולדברג, והתגוררתי בבית עולי דרום־אפריקה בגבעתיים. שם היכרתי את ג'ודי, עולה בת־גילי (28) מדרום־אפריקה, שעבדה בארץ כמזכירתו של פרופסור אמריקאי באוניברסיטת תל־אביב. הפכנו חברים.

היה זה ביום ראשון לפני שבועיים, שבעה חודשים לאחר שהגעתי לארץ שהיתה צריכה להיות תחנת נדודי הסופית בעולם, שהאסון המחריד קרה לי.

זה היה בעשר וחצי בערב. ירדנו מבית העולה לקפה שליד קולנוע שביט. אני, ג'ודי, וחברה שלה, דורותי — עולה חדשה גם היא.

פתאום, הצטרף אלינו גבר גדול, משופם, והתחיל לשוחח איתנו באנגלית. השתדלנו להתעלם ממנו. הוא ניסה אמנם להיות ידידותי, אך לא הצליח להסתיר את ניבזותו. כוונותיו היו ברורות.

נכנסנו לקפה, והוא בעקבותינו. הוא התיישב לידינו, והתחיל לשתות. קוניאק, וודקה, כוסית אחרי כוסית. לבסוף, העליב את שתי הבנות („מה דעתכן לבוא איתי, זונות קטנות?"). הן קמו והסתלקו. אני קמתי גם כן, והוא תפס לי את היד, הוריד בכוח את הטבעת מאצבעי, ואמר: „עד שלא תחזיר את הבנות, לא תקבל את הטבעת בחזרה."

ועדיין לא חששתי משום דבר מפחיד. לא ידעתי אז עוד שזהו מרדכי שולמן המפורסם. משום כך, לא עלה על דעתי כלל להזעיק מישטרה. חשבתי שכל העניין יסתיים בנחת. ראיתי בו סתם טרדן. הייתי זר עדיין לאווירת האלימות המהלכת בארץ.

רצתי אחרי הבנות, וקראתי להן בחזרה. הסברתי להן את העניין עם הטבעת.

כשהבנות חזרו, הוא בכל זאת לא החזיר לי את הטבעת. בתחילה, הוא ניסה שוב להיות מנומס. הבנות, שראו מי לפניהן, המשיכו להתעלם ממנו. בהדרגה, הוא עבר שוב לגסויות. ג'ודי קמה והסתלקה. דורותי נשארה.

בערך ב־11 וחצי, הופיעה קבוצה של כשבעה גברים, שהתגלו כידידיו של שולמן. אחד מהם הרגיע את בעל הקפה בטענה שהוא מהמישטרה, והוא יקח משם את שולמן.

ואז לפתע, שלף שולמן סכין מכיסו. לרגע, חשבתי לברוח, אך ראיתי שאפילו אם אצליח, דורותי לא תצליח. החלטתי להישאר איתה.

באיומי הסכין, הצעיד אותנו שולמן החוצה לעבר תחנת המוניות הסמוכה, והכניס אותנו למונית. חבריו הקיפו אותנו מכל הצדדים, ועוברי־אורח לא יכלו לראות את הסכין שבידי שולמן.

במונית, התיישב שולמן ליד הנהג, הצמיד את הסכין לצווארו.

שולמן העלה אותנו לדירתו, בקומה הראשונה, ופתח את הדלת. הוא הכניס אותנו פנימה, דחף אותי הצידה, הכניס ידו לכיסי, הוציא את ארנקי, והכניס לכיסו.

אחרי זה, הוא הכניס אותה לחדר־המיטות, נעל את הדלת מאחוריו.

שמעתי את צריחותיה מיד.

מיהרתי לטלפון — ובאותו רגע נפתחה הדלת הראשית במפתח. חבריו של שולמן, שהיו קודם בקפה, נכנסו פנימה. הפעם, היו שם רק ארבעה.

אנסו אותי ✶ אחד אחד

לרגע חשבתי שהם יעזרו לי לעצור בעד שולמן.

אחד מהם הושיט לי ידו לשלום. הושטתי לו את ידי — ואז הוא תפס לי את היד, ובתנופה מהירה סובב לי את הזרוע מאחורי גבי בכוח, עד שנאלצתי להתכופף. שלושת האחרים התנפלו עלי, והפשיטו את מכנסי.

מאת

פיטר קובאץ'

אחר, אנסו אותי אחד אחד.

הסיוט נמשך למעלה מחצי שעה. כל אותו זמן, צרחתי בקולי־קולות. גם צעקותיה של דורותי יכולתי לשמוע. אולם איש לא בא לעזרתנו.

איש מהשכנים לא הזעיק אפילו את המישטרה. למרות ששולמן הפעיל את הטייפרקורדר שלו בקולי־קולות, אין לי ספק שצעקותינו נשמעו מחוץ לדירה. אולם איש לא בא לעזרה.

במשך כל זמן האונס, הארבעה קיללו וגידפו. גם הם היו שיכורים. אפשר לראות היה עליהם שהם מסוממים ושיכורים.

לא היו אלה בני־אדם. היו אלה ארבע חיות מטורפות.

אחרי שהארבעה גמרו לאנוס אותי, הם הסתלקו מהדירה. הם לא נראו מודאגים מהעובדה שראיתי את פניהם, ולא עשו שום נסיון לעכב בעדי.

ברגע שהדלת נסגרה אחריהם, מיהרתי לטלפון והזעקתי את המישטרה.

צעקותיה של דורותי עדיין נמשכו.

ניגשתי לחדר־המיטות, וצעקתי לשולמן שדופקים בדלת. „מי זה?" הוא צעק בחזרה. „אני לא יודע," השבתי לו.

כעבור רגע, נפתחה דלת חדר־המיטות, ושולמן יצא החוצה. ערום. הוא ניגש לדלת, והציץ מבעד לחריר. דורותי באה בריצה אחריו, ונאחזה בי, רועדת כולה. היא היתה לבושה, אך בגדיה היו סתורים. שולמן רק קרע את תחתוניה מעליה.

כאשר ראה שולמן מי אלה הדופקים בדלת, חזר פנימה לחדר־השינה. הוא התלבש, סידר את המהומה בשני החדרים, ורק אז פתח, במפתח שלו, את הדלת.

כשישה או שבעה שוטרים, ושוטרת אחת, נכנסו פנימה. הם הורידו אותי ואת דורותי למטה. אחר, הורידו את שולמן.

הוא הבין כנראה שאני הייתי זה שצילצלתי למישטרה. כשעבר על פני, הכניס לי, במהירות, אגרוף בפרצוף. השוטרים, שלא טרחו לכבול את ידיו קודם לכן, משכו אותו לאחור, והכניסו אותו לניידת. אותי ואת דורותי הובילו לבית־החולים איכילוב.

עצור ✶ ראשון

לאחר הבדיקה הרפואית, חזרתי לתחנת המישטרה. שם, אספו כבר השוטרים קבוצת חשודים. „זה אחד מהם," הצבעתי על אחד מהקבוצה. היה

„כך הם אנסו אותי!"

פיטר קובאץ' מדגים כיצד כופף אחד מארבעת האנסים את זרועו מאחורי גבו, בעוד האחרים מבצעים בו את זממם. בשעות הארוכות שבהן סיפר קובאץ' על החוויה המזעזעת שעברה עליו, ניכרו בו המאמצים לשמור על שלוותו — ללא הצלחה.

---

* שמן של שתי הבנות מוסווה.

חקירה מיוחדת

של „העולם הזה" מגלה פרטים מדהימים

מה קרה באמת?

„פיטר קובאץ' הכיר כבר את שולמן מקודם!"

עובדה מרעישה זו נשמעה השבוע מפיו של יצחק ריינר, בעל קפה שביט — הזירה בה החלה פורענות האונס המרובע להתבשל.

„הסיפור הזה בעיתונים כאילו פגש אותו לראשונה בערב האונס, מצוץ מהאצבע. קובאץ' היה בא אלי באופן קבוע," סיפר ריינר, „הוא היה יושב כל ערב, שותה כמה כוסיות קוניאק, מדבר קצת עם האנשים והולך. לא היו לו חברים מיוחדים במקום עד שבא שולמן."

בעל בית־הקפה עוצר רגע בדבריו, כמו חשש ממשהו, או כמו ניסה להיזכר בדברים וממשיך: „שולמן הופיע לי פתאום לפני איזה שבועיים, התיישב עם החבורה שלו והתחיל לשתות כמו גמל. כבר כשחייתית שלו. יושבי בית־הקפה, בשעות הצהריים המוקדמות של יום שני השבוע היו מעטים. הורגש היטב כי אותם מעטים ידעו היטב מיהם גיבורי הפרשה. רובם התעטפו במעטה של שתיקה נפחדת. אחד מהם, שסרב בתוקף למסור את שמו, טען כי ישב בערב האונס במקום וחזה בכל התפתחות העניינים.

„הם ישבו ושתו. שולמן, כמה חברים תלך הביתה ותזמין משם את המשטרה. הם המשיכו לצעוק ולשיר, לשפוך אוכל ומשקאות על הריצפה, בקיצור עשו שמח. פתאום ראיתי ניידת מתקרבת ונעצרת ליד הקפה. שולמן ראה אותה תיכף, קם שלף סכין מהכיס, תפס בקבוק ביד השנייה, ניגש אלי וצעק: ,אתה היזמנת מישטרה?' אמרתי לו: ,אתה רואה אותי כל הזמן, איך יכולתי להזמין?'

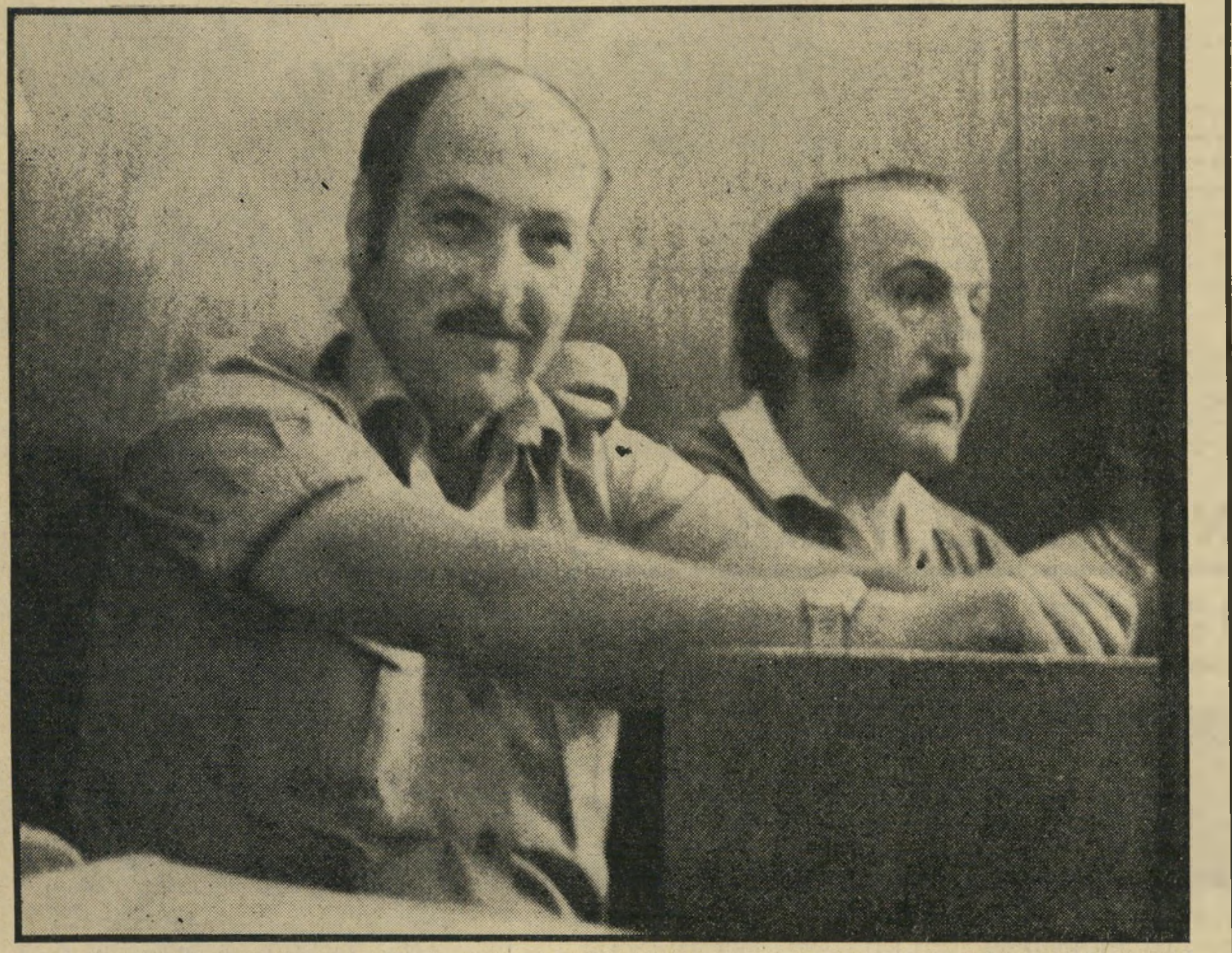

שולמן ישלם (מימין) על ספסל הנאשמים האיש המפיל את חיתיתו על תושבי תל־אביב וסביבתה כבר למעלה מ־20 שנה, הובא שוב לבית־המישפט. הגברתן שנהג להזמין תמיד את חבר מרעיו לשתייה כדת, כשהוא קורא לעבר המוזג: „שולמן ישלם" — ולא תמיד שילם — היה הפעם חשוד באונס ברוטאלי של עולה־חדשה ובתולה, אותה הכיר באמצעות עולה צעיר, פיטר קובאץ', שנאנס אף הוא על־ידי ארבעה מחבריו בדירתו של שולמן, בגבעתיים.

היה מגיע היה די מלא. ההתנהגות שלו היתה בלתי נסבלת. הוא זרק אוכל לריצפה, צעק, קילל והשתולל.

„ולטיפוס הזה דווקא נדבק העולה החדש. לא זוכר מי מהם התחיל עם השני, אבל ראיתי אותם כמה ערבים רצופים לפני הלילה של האונס, יושבים, מדברים, שותים — ידידים גמורים.

„היה מי שהזהיר את קובאץ'. אני יודע על זה. ניגשו אליו וסיפרו לו מי הטיפוס שהוא מתחבר אליו. סיפרו לו על העבר שלו, על הכל, אבל זה לא עשה על קובאץ' שום רושם."

„השנייה המשיכה לשבת ולצחוק"

קפה „שביט" היה נקודת החקירה הראשונה בשרשרת החיפושים של חוליית־הכיסוי של העולם הזה, שיצאה לחשוף את פרשת האונס הכפול והמרובע, שזיעזע את המדינה בברוטליות השלו, העולה הזה שנאנס, פיטר, ושתי חברות שלו. כולם היו עליזים מאוד. דיברו, צחקו ועשו המון רעש. פתאום ראיתי את חברה אחת של העולה, ג'ודי קמה ומתחילה ללכת. איך שהיא קמה ראיתי את פיטר מוריד טבעת מהיד שלו ושם ביד של שולמן. אחר כך הוא קם, רץ אחריה ואמר לה משהו. היא תיכף חזרה והתיישבה.

„הם המשיכו לדבר ולצחוק. אחרי איזה חצי שעה, ג'ודי קמה עוד פעם והלכה. בפעם הזאת פיטר נתן לה ללכת בלי מילה. השנייה המשיכה לשבת לדבר ולצחוק."

בשלב זה התערב שוב בעל בית־הקפה: „אני לא יודע למה, אבל היתה לי הרגשה לא טובה. התחיל להיות מאוחר, קרוב ל־12. יצאתי אליהם מאחורי הדלפק ואמרתי: ,חברה, אני מצטער, אני צריך לסגור.' שולמן הסתכל עלי, התחיל לצחוק ושאל: ,אתה הבעל הבית?' אמרתי ,כן'. הוא המשיך לצחוק והתעלם ממני."

„ניגשתי לאשתי ואמרתי לה ש„בינתיים נכנס הקצין לתוכו. לפני שהוא התקרב אלי, שולמן אמר לי: ,אוי ואבוי לך אם לא תגיד שהכל בסדר!' הקצין ניגש ושאל מה העניינים. אמרתי לו בקול רם: ,הכל בסדר', אבל בסתר נתתי לו לחיצה ביד."

„לא סכין ולא בטיח!"

„הקצין ניגש לשולמן ושאלו: ,מה יש? אתה כבר לא יושב אצל אלי בערבים? אני לא יודע מי זה אלי, בטח איזה בית־קפה. שולמן אמר לו בקול עבה של שיכורים: ,מה יש, אצל אלי זה יותר טרי?' אחר־כך הקצין דיבר איתו בשקט שירגע והלך.

„אני התחלתי לסגור. היה שם אחד מהחברים של שולמן שהבטיח לי שישמור שהכל יהיה בסדר. הוא טען שהוא איש־ביטחון. אני לא יודע אם זה נכון,

(המשך בעמוד 26)

„פוחדים!"

„כולם פוחדים משולמן והחברים שלו. האם ירשו לחיות האלה ללכת חופשי בארץ!" זועף פיטר קובאץ'.

זה אחד מהארבעה שאנסו אותי. השוטרים עצרו אותו. שמו, התברר, היה אברהם מזרחי.

בתחנה קיבלתי מכתב, ואיתו חזרתי לבית־החולים. עם המכתב הזה, נתקבלתי לבית־החולים בלי שאצטרך לשלם.

נשארתי באיכילוב יומיים וחצי. בעוד חודש אצטרך לחזור לשם, והרופאים יחליטו אם יש צורך לבצע ניתוח בליסתי, שנסדקה מאגרופו של שולמן.

דבר ראשון שעשיתי, לאחר שיצאתי מבית־החולים, היה להחליף דירה. בית־העולה נמצא סמוך לקולנוע שביט, ולא רציתי להסתובב שם יותר מדי.

הכל היה שקט — עד יום רביעי שעבר. בשעה ארבע אחר הצהריים הייתי בדרכי לדירתי החדשה — בצד השני של גבעתיים — כאשר מכונית סברה ספורט אדומה פתוחה נעצרה לידי. שני הגברים שבתוכה יצאו החוצה, ותפסו אותי במהירות. הספקתי לראות שאחד מהם היה אחד מהארבעה שאנסו אותי.

הם הכניסו אותי לתוך המכונית, ואחד תפס את ידי. השני הכניס את אצבעותיו לתוך נחירי, ומשך בכוח למעלה. פי נפתח, בגלל המשיכה החזקה — ואז הכניס הראשון גלולה לתוך פי ומיד אחרי זה מילא את פי קוניאק מבקבוק. בלעתי במהירות, כדי לא להיחנק. הכל נעשה במהירות ובמקצועיות — ותוך דקה איבדתי את הכרתי.

איומים אנונימיים

התעוררתי למחרת בבוקר במיטה לבנה, בחדר סגור מכל הצדדים. דפקתי בדלת, ואח נכנס. „איפה אני?" שאלתי.

התברר שהייתי בבית־החולים לחולי־נפש בבת־ים.

הובאתי בפני שני פסיכיאטרים, ולאחר שיחה קצרה שוחררתי משם. מסתבר, שעובר־אורח מצא אותי שוכב על המידרכה, ליד ביתי, והזעיק אמבולנס ומשטרה. בהשפעת הכדור, סיפרו לי, השתוללתי — וכך נפלה ההחלטה להעביר אותי לבת־ים.

אינני יודע מה בדיוק היתה מטרת ההתקפה השנייה עלי. להפחיד אותי? ליצור את הרושם שאני מטורף, כדי שלא יאמינו לעדותי, כאשר ייפתח המשפט?

אינני יודע. אני יודע רק, שעברתי נסיון איום, שספק אם רבים בעולם עברו כמוהו.

אינני מאמין שארצה עוד להמשיך להישאר בארץ, אחרי זה.

אינני רוצה לחיות כל הזמן בפחד מפני היום שבו ישוחררו הפושעים האלה מהכלא, אחרי התקופה הקצרה שיישבו.

אני מבין כבר יפה מאוד, שאף אחד לא יוכל להגן עלי מפניהם.

גרושתו של קצין־מישטרה בכיר היא מגידת עתידות לגדולי המדינה!

עתידו של תורגמן

לוא היה סגן־ניצב אברהם תורגמן, סגן־מפקד משטרת ירושלים, עוזב את כל השיטות המדעיות הטפשיות האלה, ומקשיב לעצות של אשתו — היה מצליח, מן הסתם, הרבה יותר בתפיסת פושעים.

אלא שאין נביא בעירו, וסגן־המפקד אינו יוצא־מהכלל. שכן אשתו — לשעבר — של סגן־המפקד איננה אלא מרים תמיר — האסטרולוגית, גרפולוגית, וכירומנית המפורסומת. כל גדולי המדינה באים להתייעץ איתה — ורק האקס שלה מסרב לקבל עצה טובה, סומך על השיטות הישנות.

נבואה ראשונה

„את האינטואיציה והטלפתיה — הכונות חיוניות במקצוע — קיבלתי בירושה," מספרת מרים. „מגידי עתידות מעולם לא חסרו במשפחה. היחיד שפרש מעיסוק זה היה אבא." כיום, האבא עוסק בהווה: הוא נציג המפד"ל בדרום הארץ.

כשהיתה מרים בת 14, הכריזה באוזני אמה: „אני אתחתן עם בן־דודתך. הנישואים לא יחזיקו מעמד יותר משבע שנים."

בן־הדוד דנן היה — אברהם תורגמן. הוא היה מבוגר ממרים בשנים רבות, ומאורס לנערה אחרת.

אבל הנבואה דפקה כמו שעון:

עוד בטרם מלאו לה 16, נישאה מרים לאברהם. בגיל 16 וחצי כבר היתה לאם. נישואיהם נמשכו שש וחצי שנים.

היום, מרים כבר לא מתפעלת מנבואות קטנות כאלה: היא מתגאה במכתבי־תודה של חברי־כנסת, שהשכימו לפיתחה כדי לשמוע על עתידם האישי והפוליטי. „פעם בא אלי חבר־כנסת שהיו לו בעיות עם הבן," היא מספרת דוגמה. „ביקשתי שיביא לי דוגמה מכתב־היד שלו. ורק לפי זה אמרתי לו לאיזה מקצוע כדאי לו להפנות את בנו. ועוד הסברתי לו את הסיבות לרגישותו הרבה של בנו, ושהוא זקוק למסגרת קיבוצית. אפילו גיליתי שסבל בעבר מרגישות ברגליים, ובאמת התברר שהיה לו בילדותו שיתוק ילדים.

„יש לי גם לקוחה קבועה, חברת־כנסת, שבאה להתייעץ איתי על הבעיות המשפחתיות שלה. ויש ראש־עירייה שביקש עזרתי כדי להתגבר על משברים אישיים."

לחסרי האמונה, מוכנה מרים להסביר את הבסיס המדעי של המקצוע: „האסטרולוגיה לא באה כדי לקבוע גורלות. אם בן־אדם בא אלי, אני לא יכולה להגיד לו מה יקרה כשיחצה את הכביש. גורל זה דבר מוחלט — ובאסטרולוגיה אין דברים מוחלטים. בעזרתה אפשר לגלות רק את הפוטנציאל של האדם, ואת ההשפעות שיכוונו את חייו.

בעזרת הגרפולוגיה אני קובעת תכונות אישיות, ואילו בכף־היד אני רואה קווים אינדיבידואליים וגורליים. קווי־היד מגלים את העבר של האיש, את תכונותיו וגם את הגורל שלו."

חוקרת הגורלות נראית כמו סתם אשה. חדר העבודה שלה צבעוני, אבל רחוק מאווירה של מסתורין. מגדת־עתידות מודרנית, מסתבר, אינה נעזרת עוד בסממנים חיצוניים. היא לומדת את המקצוע באופן מדעי.

עזרה לקיסרית

רק לקלפים האסטרולוגיים, שבעזרתם היא מקבלת מידע כללי על הלקוח, אין הסבר. „לקלפים האלה, בניגוד לשאר הדברים, שבהם אני עוסקת, אין הסבר מדעי, אבל עובדה שזה עובד. אני חושבת שזה קשור לטלפתיה."

אך גם ללא הסבר מדעי נוהרים הלקוחות. מרים מוכנה להעיד על כך בעצמה:

אנשי הבוהמה התל־אביבית הם מבאי ביתה. השאח הפרסי נתן לה טבעת יקרת־ערך, אחרי שנבאה כי לאשתו, הקיסרית פארה דיבה, יקרה מאורע משפחתי יוצא דופן במסעה לחו"ל. והקיסרית אכן פגשה, במסעה באוסטרליה, את אחיה המאומץ, אותו חיפשה 21 שנה.

„לאן שאפנה אזכור שחיי הם בזכותך," כתבה למרים אשתו של שופט ידוע, שחשבה להתאבד בגלל משבר בחיי־הנישואין. „את נציגת־אלוהים עלי־אדמות."

למרות הצלחתה המסחררת, נוהגת מרים זהירות. „אני מגבילה את עצמי ונזהרת לא לחלק אשליות בקלות," מסבירה המגדת. „אני לא מפריזה במה שאני מגלה. אם אני מגלה אצל הלקוח שלי בעיות נפשיות, אני מפנה אותו לפסיכיאטר."

אבל אם היא הצליחה לנבא לאחרים — מדוע לא מנעה את גירושיה שלה?

„כשגיליתי שאני עתידה להתחתן ולהתגרש בגיל צעיר, הייתי קטנה. לא הבנתי את משמעות הדברים האלה. לכן גם לא ניסיתי למנוע אותם. חוץ מזה, הנישואין האלה היו הנסיון הראשון בו עמד הכוח שלי. הייתי סקרנית לבחון אותו.

„אבל גם עכשיו, שאני בטוחה ביכולתי, אני לא נותנת לה להשפיע על מהלך חיי. אני אדם ככל אדם. אני מסוגלת לאהוב, להתאכזב, להיות מאושרת, להיות אומללה. אם אני מכירה גבר, והוא מוצא־חן בעיני — אני לא אעזוב אותו רק בגלל שאני כבר יודעת מראש מה יהיה סופו של הרומן."

תורגמן

סגן־ניצב אברהם תורגמן, סגן־מפקד מישטרת ירושלים, בעלה לשעבר של מגדת־העתידות של הצמרת, מרים תמיר.

במדינה

עסקים

הבית שנעלם

השעה היתה חצות, כאשר צילצל הטלפון בדירתו של בן־ציון ספקטור (47) יוזם כפר־הנופש הראשון בשארם א־שייך ובעליו של מלון קראוון באילת. הקול האלמוני מעבר לקו הודיע לו, כי מנסים לחסום את השתתפותו במיכרז הבינלאומי ליבוא 300 בתים טרומיים מאיטליה עבור משרד השיכון.

ספקטור טרק את השפופרת, חזר לישון.

למחרת יצא לנמל־התעופה לוד על־מנת לקבל את שני שותפיו להצעת המיכרז מאיטליה. הוא שכר מכונית מיוחדת, מאחר ששותפיו הביאו איתם דגם של הבית שאותו רצו להראות לוועדת־המומחים של משרד השיכון.

נעלמה! דגם הבית המפורק הועמס על המכונית השכורה, והחבורה יצאה למלון הילטון בתל־אביב. כמארח למופת, עלה ספקטור עם אורחיו לחדריהם, שהוזמנו מראש, ולאחר שווידא כי הם בסדר, ירד על־מנת לנסוע לביתו.

כשהגיע למגרש החנייה של המלון, חשכו עיניו. מכוניתו נעלמה — יחד עם דגם הבית. עתה נזכר ספקטור בטלפון שקיבל בלילה הקודם. נזכר — והאמין.

רק שלישי. למחרת הופיע ספקטור בפני הוועדה — כמובן ללא דגם הבית. תוצאות המיכרז: הוא זכה במקום השלישי — בתנאי שיקים בארץ בית לדוגמה למשך שנה על־מנת שמשרד השיכון יוכל לעמוד על טיבו.

שני הזוכים האחרים, הראשונים במיכרז, הוחלט לפטור מדרישה זו. ועדה מטעם

יזם ספקטור

שני טלפונים בחצות הלילה

משרד השיכון, הוחלט, תיסע לבדוק את דגם הבית שהם הציעו — בארץ מוצאו. הסיבה: בידי ספקטור לא היה דגם של הבית אותו הציע.

עשרה ימים אחרי החלטת הוועדה, קיבל ספקטור טלפון אנונימי נוסף: הפעם, הודיע לו האלמוני את הכתובת שם יוכל למצוא את מכוניתו, ואת דגם הבית.

תעופה

מי גונב את הנוסעים?

ההתפוצצות שאירעה בשבוע שעבר במנוע מטוס ארקיע שהיה בדרכו לאילת, ושבעקבותיה נאלץ המטוס לבצע נחיתת־אונס במינחת מצדה* — זכתה לכותרות מיידיות בכל העיתונים. אולם שורת התפוצצויות תעופתיות אחרות, הנמשכת זה קרוב לחודשיים, הצליחה, עד עתה, שלא לפרוץ החוצה.

התפוצצויות אלה אינן משמיעות קול־

* מחדלי הבטיחות, שנתגלו בעת נחיתת אונס זו, נחשפו על־ידי העולם הזה עוד לפני חמישה חודשים (העולם הזה 1802, חיי אדם ב־60 לירות).

נפץ — אולם הן מדאיגות לא פחות.

מלחמת תלונות. על שולחנו של מנהל שדה־התעופה באילת, ג׳קי פומס, נערמת כל יום ערימה חדשה של תלונות הדדיות: חברת ארקיע קובלת על חברת נתיבי אויר מאוחדים, וחברת נתיבי אויר מאוחדים מתלוננת על ארקיע. כל מכתב מכיל גודש של מחמאות הדדיות.

מלחמת התלונות התחילה לפני כחודשיים, כאשר התאחדו שלוש חברות התעופה הקטנות — יעף, נתיב ואוירום — והקימו יחד את חברת נתיבי אויר מאוחדים. בראש החברה החדשה הועמד משקיע קנדי בשם אריה גרוסברט שהפעיל מייד שירות חדש, לא מוכר עד עכשיו בארץ: מוניות־אויר. אדם הרוצה לטוס לכל מקום בארץ — יכול להרים טלפון ולהזמין לעצמו טיסה בכל שעה הנראית לו. וזה — במחיר נמוך מארקיע.

זעקת־חמס. מנהלי ארקיע נזעקו חמס. כבר בשבוע הראשון לפעילות החדשה שלח לב ביגון, מנכ״ל ארקיע, מכתב־תלונה חריף למנהל התעופה האזרחית, התלונן על שנתיבי אויר מבצעת טיסות בקווים שבהם יש לארקיע מונופול. גם בשיחות פרטיות טען ביגון כי „אנשי נתיבי אויר גוזלים לנו את הפרנסה.״

אנשי משרד התחבורה הקימו ועדה שתחקור את התלונה. בינתיים, נמשכת המלחמה הקרה בין שתי החברות — בעיקר באילת, שדה המירעה העיקרי של שתי החברות. סיפר עמוס אלוף, מי ששימש כמנהל חברת יעף, וכעת הינו אחד ממנהלי נתיבי אויר: „אנשי ארקיע מסיתים את הנוסעים נגד החברה שלנו. הגיעו אלי תלונות מצד אנשים שטסו איתנו, שסיפרו כי אנשי ארקיע — במדים של ארקיע — פנו אליהם ואמרו להם שמסוכן לטוס במטוסים שלנו. שהמטוסים שלנו הם קופסאות פח. שכל יום נופלים מטוסים קטנים, ומה לא. הדברים הגיעו לידי כך, שאנשי ארקיע לוקחים לנו את הנוסעים ממש מהדוכן שלנו.

סתימת פה. אנשי ארקיע לא טמנו פיהם בצלחת: אברהם שפינדלר, מנהל המכירות של ארקיע, התלונן במכתב ארוך בפני מנהל השדה באילת, כי אנשי נתיבי אויר אינם מרשים לנוסעי ארקיע להשתמש בטלפונים הציבוריים שבשדה.

תגובת בן לניסטה, ג׳ינג׳י בן 25, המנהל את עסקי נתיבי אויר באילת: „שקר וכזב. מעולם לא אסרנו על אדם להתקשר מכאן. נכון שאנחנו משתמשים הרבה בשני הטלפונים הציבוריים במקום — אבל זה בגלל שאין לנו כאן בטרמינל טלפון משלנו עדיין. מה יש? גם לנו יש זכות, כלכל אדם, להשתמש בטלפונים ציבוריים.

„לעומת זה, מפריעים לנו אנשי ארקיע בתידלוק המטוסים שלנו. תמיד כשעובדי השדה מתדלקים את אחד המטוסים שלנו, באים אנשי ארקיע וטוענים שמשהו התקלקל במערכת התידלוק של מטוס שלהם. אז עוזבים אנשי פז אותנו, והולכים לטפל בארקיע.״

משקר. „אנחנו לוקחים את הנוסעים של נתיבי אויר? איזה שקר גס!״ טוען בלהט מנהל ארקיע באילת, ברוך דותן. „מה פתאום שנעשה מעשים כאלה? ההיפך הוא הנכון: באים נוסעים לטרמינל, וחושבים שהם באים לטוס איתנו, עם ארקיע. אבל נתיבי אויר שכרו אנשים מיוחדים, שגוררים את הנוסעים לעבר הדוכן שלהם. בכלל שמעתי שהם מוכנים למכור כרטיס לנוסע אפילו כשחסרות לו איזה חמש לירות.״

בן לניסטה: „דותן משקר. לא גנבנו אף פעם אף נוסע. אלא מה? מאז שאנחנו קיימים, משתדלים אנשי ארקיע להיות אדיבים — מה שלא היה מעולם.״

מנגנון

כולם נשא הרוח

מה עושה אדם שנותר ללא קורת־גג לראשו? ברוב המקרים הוא צורר את מעט המטלטלים שנותרו לו והופך לנע ונד. מפאול בנדלר בן ה־28, נמנע אפילו המעט הזה. כשבאו השוטרים לביתו כדי לממש את פקודת השופט שהוציא נגדו צו־פינוי מדירתו בגלל אי־קיום תנאי חוזה השכירות, היה פאול לבדו בבית.

אשתו שהתה בבית־החולים עם בנו הקטן ששבר את ידו. עימה היה גם הבן השני. כשחזרו השלושה למה שהיה פעם ביתם, לא מצאו כבר את האב. ומה שגרוע עוד יותר — לא מצאו בית ואף לא רהיט אחד מכל רכושם שהיה בדירה.

סיפר בנדלר: „בהתחלה באו אלי מההוצאה לפועל ולא נתתי להם להכנס, אז הם חזרו עם שלוש ניידות, הוציאו אותי מהבית והכניסו אותי למעצר.״ כעבור חצי יום שוחרר בנדלר ממעצרו ויצא לחקור מה עלה בגורל רכושו שנעלם מן הדירה. איש לא ידע על כך דבר, לא במישטרה ולא ביחידה להוצאה לפועל.

כשנתבקש ממלא־מקום למוציא לפועל, חיים בחובר, להסביר לאן נעלמו חפציו של המתלונן, אמר: „כל מה שאני יודע

מפונה בנדלר
לא בית ולא רהיטים

זה שהרהיטים נמצאים באיזשהו מחסן פרטי,״ נאות בחובר לומר. מדוע לא נמסרה למיתלונן רשימה של החפצים שהוצאו מדירתו עם הפינוי? על כך בחובר: „אנחנו הדבקנו רשימה על הדלת. יכול להיות שהרוח תלשה אותה.״

תחביבים

מטורפי השחקים

„500 צניחות, מהן 100 צניחות חופשיות. 70 צנחנים, מהם 21 צנחנים־חופשיים. נפילות־חופשיות של עד 60 שניות...״

לא, אין זה קטע מתוך דו״ח סיכום של קורס מדריכי־צניחה בצה״ל. אלה הם כמה מן המיספרים המפתיעים אליהם הגיע מועדון הצניחה־החופשית־הישראלי במשך ארבעת חודשי קיומו.

עיסקי האוויר נוסקים תלולות. החורבה הישנה בה נפתח המועדון, סניף של קלוב־התעופה באבו־כביר, הפכה כיום לקן חמים שופע בירה ואווירה שכולו נבנה ושופץ בידיהם של חברי המועדון.

מיצנחים נוספים שהגיעו לאחרונה מארצות־הברית, מקלים על מלאכת הקיפול בשדה־ההצנחה ומעניקים דחיפה בריאה למיספר הצניחות המבוצעות מדי סוף־שבוע.

לא מכבר ביצעו שלושה ממדריכי המועדון, קליף וילקין, בריאן סטריט ומרטין רוזנברג, את הכוכב החופשי הראשון בישראל. כוכב — משמע התחברות של שלושה אנשים באוויר בעת נפילה חופשית, כשהם יוצרים בגופותיהם מיבנה דמוי כוכב.

קדם לכוכב המשולש התחברות שביצע קליף עם גיורא אפשטיין, המד״ץ,* שנחשב עד היום לבחיר הצנחנים החופשיים בישראל.

ומה שחשוב באמת: ישנן כיום במועדון 10 מקפצות. עשר נערות חמד הזונחות כיור ומיטבח בסופי שבוע ובאות לטיול קצר ומרטיט בשחקים, אחת מהן לינדה וולפסון הבלונדינית הזעירה כבר ביצעה את צניחתה החופשית הראשונה.

ראשוני הקפצנים זוכרים עדיין היטב אותם ימים (לפני חודשיים בלבד) כאשר בשדה־התעופה של עין־שמר התאסף כל יום שישי. מיניין וחצי אינטימי של משוגעים לדבר, כשהם מתפללים שהמועדון לא יסגר מחוסר חברים. כיום יש כבר כאלה שמעקמים את אפם ונאנחים: „אח... בימים הטובים והרחוקים כשעוד היה אפשר לקפוץ מהשמיים בשקט, בלי כל הבלאגן של החדשים האלה למטה.״

מה שלא צריך להביא איש למחשבה, כי הם מתכוונים ברצינות. בסתר ליבם הם מברכים כל מטורף שחקים חדש.

* מדריך צניחה.

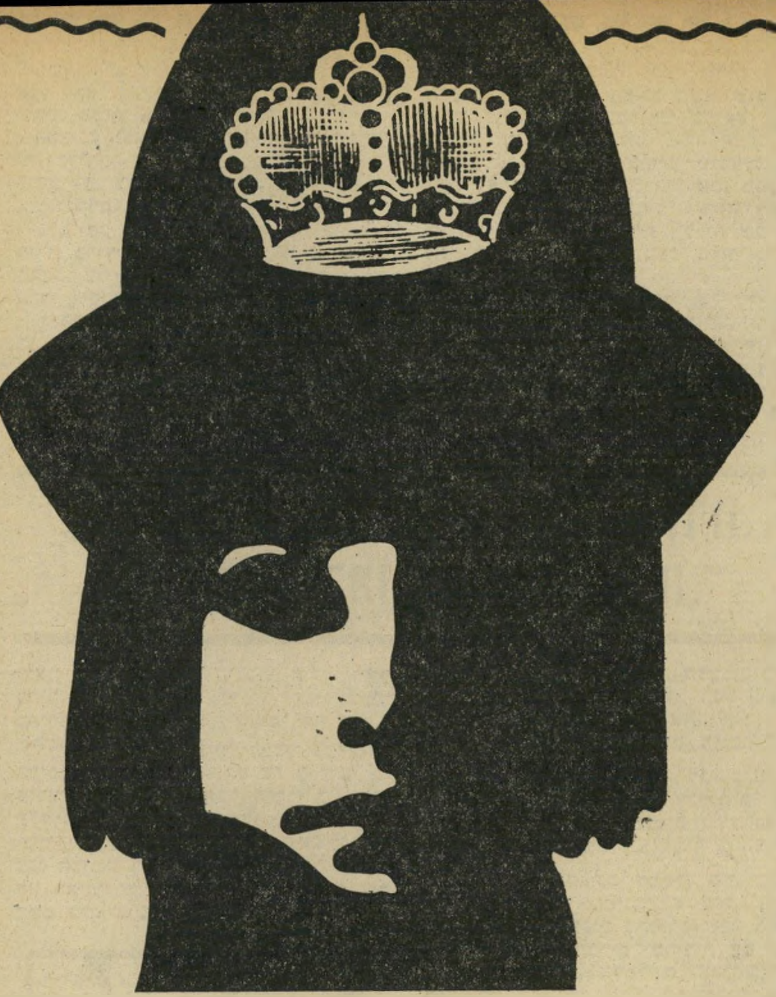

מיס טיפאנים

בחסות העולם הזה

שתיערך ביום א׳

27. 8. 1972

בשעה 9.00 בערב

במועדון טיפאנים

במלון „דן״

החודש עומדות להיבחר בשבעה מקומות שונים בעולם — שניים בצרפת, שלושה בספרד ואחד בגרמניה — במועדונים השונים של „טיפאנים״ — שבע נערות שתתמודדנה על התואר „מיס טיפאנים״ העולמית. התחרות תערך במחצית חודש ספטמבר במועדון החדיש והיפה ביותר של „טיפאנים״ בצרפת, ב־CANET PLAGE.

הנערה שתיבחר תזכה במילתחה עצומה, בחוזה לעבודה כדוגמנית בשכר לשנה בברצלונה, ובמיבחן־בד.

כיו״ר חבר השופטים יכהן השחקן אלן דילון.

הנערה שתיבחר כ„מיס טיפאנים״ בישראל, תתמודד על התואר „מלכת המים 1972״ ב„היכל־התרבות״ בתל־אביב, בחודש אוקטובר.

נערות נאות, היודעות גם לרקוד, מתבקשות להתקשר לטלפון 260135, בין השעות 10.00—12.00 בבוקר.

(המשך מעמוד 23)
אבל הוא הוציא את כולם ובאמת נהייה שקט. סגרתי והלכתי הביתה."

הסצינה הבאה בפרשה המחרידה התרחשה בדירתו של שולמן בבית משותף ברחוב רמב"ם 23 בגבעתיים.

מה קרה שם?

„לא סכין ולא בטיח!" טוען בביטחון דורון פרידלר (19), „ראיתי אותם חוזרים באחת בלילה, מחובקים כמו זוג יונים, אחד שיכור מהשני ומבסוטים עד הגג."

מספר דורון את גירסתו שלו על סיפורו של קובאץ', לפיו הובא לביתו של שולמן כשהאחרון מצמיד סכין לצווארו: „עמדתי בכניסה לבית עם עוד שני חברים. חזרנו מבילוי ועמדנו לפטפט קצת. פתאום ראינו את המונית מגיעה ומתוכה

„אף שכן לא העיז לצלצל לעזרה. פחדו ממנו כמו ממלאך־המוות."

יצאו: שולמן, שאותו היכרתי תיכף, ועוד בחור די גבוה עם פרצוף עגול ועוד בחורה אחת. אותם לא ראיתי אף פעם."

דורון המשרת בסדיר כמציל־צבאי בבריכה של תל־השומר, מנסה להיזכר בפירטי אותו לילה: „הם התנהגו כולם בעליזות מוגזמת. התחבקו, שרו, צעקו. שום אלימות, שום סכינים. אפילו עם נהג המונית ראיתי ששולמן מדבר בשקט. לא ראיתי אם שילם לו, אבל הנהג נסע משם בלי שום בעיות.

החייל דורון פרידלר, שכנו של שולמן, אשר ראה את שולמן חוזר בליל האונס בחברת בחור ונערה, כששלושתם עליזים וידידותיים.

„ליד הבית שלנו עומדים תמיד ארגזים של חלב," המשיך המציל. „הם ניגשו לארגזים והתחילו לשתות חלב. כולם, גם הבחורה. היא לא נראתה בכלל מבוהלת או משהו כזה. הבחור ראה אותנו ורצה לזרוק עלינו בקבוק ריק של חלב. אבל שולמן עצר אותו ואמר לו: ,עזוב אותם. ההוא החייל חבר שלי!'

„אחר כך הם נכנסו הביתה, ואנחנו התפזרנו. הלכתי לישון. ממה שקרה שם בלילה, לא שמעתי כלום. אני תמיד ישן חזק."

כלבים, תקליטים וזונות

שכנים אחרים בבית היו מסוייגים הרבה יותר מדורון. איש מהם לא היה מוכן לעמוד מאחורי דבריו בשמו המלא. „כל מה שחסר לי בחיים זה ששולמן יתחיל לשלם לי," הסביר אחד הדיירים.

אותם שכנים שהיו מוכנים לפצוח בשיר מעלליו של שולמן, גוללו עלילה של שש שנים מלאות תלאה. „שולמן הרס לנו את החיים בבית," סיפר אחד, „אנחנו אנשים נורמליים, אנשים עובדים, ואצלו היום היה לילה והלילה היה יום.

„היה חוזר בשתיים־שלוש הביתה, נכנס ודבר ראשון מתחיל להאכיל את הכלבים. היתה לו כלבה וכמה גורים. כשהיה נותן להם את האוכל היינו שומעים אותו צועק: ,מה אומרים?' כנראה שהכלבים היו צריכים להגיד לו תודה או משהו. אבל לפי מה שהיינו שומעים אף פעם לא רצו להגיד לו. הוא היה מתעצבן, שיכור לגמרי, מכניס בעיטה לכלב ואז היו מתחילות נביחות ויללות של כל הכלבים וקללות שלו, הכל ביחד מרים את הבניין לשמיים.

„הוא גם היה חובב גדול של מוזיקה. בהתחלה קנה תקליט של מוזיקה יוונית והיה שומע אותו כל השעות שהיה בבית. וזה היה רק בלילה. תמיד על הקול הכי חזק. אחרי שלושה חודשים התקליט הזה נגמר מרוב שימוש והוא קנה תקליט של לוס פאראגוואיוס. גם זה הלך, אחרי שגמר את עצמו ואת העצבים שלנו. התקליט השלישי היה חזק משהו מיוחד. הוא החזיק מעמד איזה חצי שנה לילה־לילה. תקליט של תום ג'ונס.

„הרפואה היחידה שהיתה לנו בשבילו, זה לסגור את כל החלונות והדלתות, לפתוח את המזגן־אוויר ולנסות להירדם מהרעש של המזגן. אבל לא תמיד זה הצליח.

„בערב של האונס למשל, היו כאלה צעקות, שאפילו המזגן לא עזר. היינו רגילים כבר לצעקות מהדירה שלו. תמיד היו שם זונות, חברים ומסיבות עם צעקות וצווחות לא נורמליות. אבל בלילה הזה כל השכנים יצאו למירפסות מהרעש. יצאו, אבל אף אחד לא העיז לגשת לטלפון ולצלצל למישטרה. פחדו ממנו כמו מהמוות. ודווקא אצלנו בשכונה הוא לא הרים אף פעם את היד על מישהו. פחדו מהצורה שלו, פחדו מהסיפורים עליו. אנשים מכל הסביבה שמעו את הצרחות הנוראות האלה של הבחור והבחורה, ואף אחד לא צילצל להביא עזרה."

קשה היה להאשים את השכנים. לפחדם היה בסיס איתן. הם ידעו יפה מאוד שגם המישטרה לא ששה להילחם בשולמן. נהגי המוניות בסביבה, שלא אחת נאלצו להסיע את שולמן — ללא תשלום — היו זוכים במישטרה לעצה ידידותית: „תשכח מזה. עם שולמן לא כדאי להסתבך."

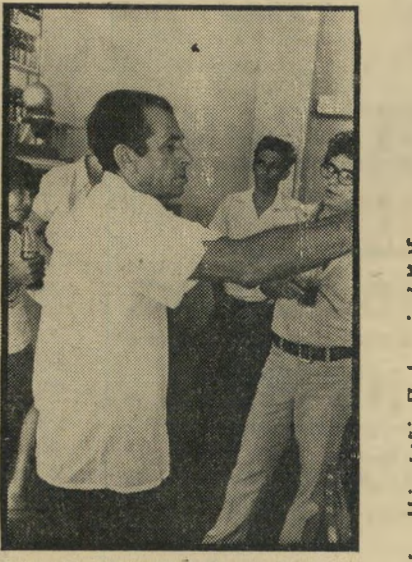

בעל הקפה יצחקריינר נוצביין על השולחנות שלצידם ישבו שולמן, חבריו, העולה ושתי חברותיו שאחת מהן נאנסה.

„היתה זו באמת עצה נאמנה. שכן מזה למעלה מעשרים שנה, משמש מוטקה שולמן המלך הבלתי מוכתר של עולם הבריונות של ישראל. הוא אינו פורץ בנקים, לא שודד ארנקים לא מפצח קופות. הוא סתם מטיל אימה על סביבותיו. בייחוד לאחר כמה טיפות מרות בימים הטובים היה נאבק בשישה שבעה שוטרים — ויכול להם. גם היום, מסוגל אגרוף שלו לעשות שמות.

הכתב מנסה זה כל מה שהיה על פיטר קובאץ' לעשות כדי להזעיק עזרה — לוא היה מספיק. סורגי המירפסת, עליהם נתלה כתב „העולם הזה" אבי שחק, יוצאים ממרפסת הסלון של דירת שולמן. קובאץ' נאנס בסלון, בעוד חברתו נאנסת בידי שולמן בחדר־המיטות.

שולמן ישלם הגיע לראשונה לכותרות העיתונים בשנת 1958 — כשהיה בן 33. היה זה אחרי ששוטרים ירו באלמוני שנמלט מהם, כאשר באו לעצור אותו לאחר שהתפרע בבית־קפה תל־אביבי. כשהשיגו אותו — התברר שהיה זה שולמן.

שנה מאוחר יותר, עמד שולמן שוב בפני שופט. הפעם — בגלל תקיפה ואיום על בחורה בשם מרים ששון — שסירבה לצאת איתו.

התובע ביקש אז להחמיר בדין, הציג את גליון ההרשעות של שולמן — 30 הרשעות. הראשונה היתה בהיותו עוד ילד. שופט מנדטורי גזר אז על השובב הקטן עונש של ארבע מלקות.

באותה שנה נתפס שולמן שוב כשהוא משתולל בבית־קפה תל־אביבי. שולמן, שהצטווה לגור במרחק 90 ק"מ מתל־אביב, הסביר שבא יום לפני כן לבית־המשפט, אך לא הספיק לחזור. השופט לא קיבל טענה זו, הרשיעו.

ניתוח במוח

שולמן ביקש שלא להטיל עליו מאסר בפועל, היות והוא מתכונן לצאת לחוץ־לארץ כדי לעבור ניתוח במוח שישקיט אותו. הוא הסביר לשופט עד כמה עז רצונו להתרפא מתוקפנותו.

בספטמבר 1959 נידון שולמן ל־10 חודשי מאסר על עבירות שביצע בחודשים האחרונים. רק הספיק להשתחרר, לאחר ניכוי שליש — וכבר נעצר שוב. בבית־המשפט, טענה המשטרה שתקף שוטרים. שולמן הסיר את חולצתו, הראה לשופט גב פצוע: „מי מכה את מי?" ביקש לדעת.

לאחר זמן, הסביר מדוע לדעתו מתנכלת לו המישטרה: „אני לא מוכן לעבוד עם המישטרה. אינני מוכן להיות מלשין שלהם."

שבוע מאוחר יותר, נעצר שוב. הסיבה הפעם: התפרעות בקפה גלינה בתל־אביב. השופט שלח אותו להיסתכלות.

בשנתיים הבאות שרר השקט. עד שנעצר שוב. ושוב ביקש את רחמי בית־המישפט: הפעם, בדעתו לצאת להמבורג שבגרמניה.

ואכן, הוא קם ויצא.

פחות משנה מאוחר יותר, גברו עליו געגועיו לבתי־הקפה של תל־אביב דווקא, והוא הגיע לביקור קצר. הוא הספיק לשהות כאן הרבה — כשהמישטרה עצרה אותו שוב. כחשוד בהתפרעות כמובן.

מאסר ומשפט, מאסר ומשפט

רק השתחרר ממעצרו החדש — ושולמן הגיע לביקור בחיפה. למחרת, כבר דיווחו העיתונים: „שולמן נעצר בבית־קפה בחיפה."

נאסר עליו לבקר בבתי־קפה ומסעדות. חודשיים מאוחר יותר, נסתיים מישפט נוסף שלו, והוא נשלח שוב למאסר.

הוא השתחרר מהכלא — והסתבך מייד. השנה כבר 1963. הוא מורשע ובית־המשפט מקל שוב בדינו. שוב הוא מבטיח לנסוע לטיפול לשווייץ.

הוא באמת נוסע. הוא חוזר ב־1970, ונעצר שוב. הפעם: אישה התלוננה במישטרה כי הוא נכנס לדירתה והחל מחזר אחריה בצורה תוקפנית ביותר. כתוספת, הוא גם חשוד בהתפרעות בבית־הקפה של אייבי נתן, קליפורניה.

בזמנו, נחשד מוטקה שולמן בביצוע רצח אכזרי בקפה אריאנה ביפו בעקבות קטטה. הנרצח, שברח מהמקום פצוע, מת על מדרגות בית־המעצר, הסמוך לקפה.

סניגורו של שולמן, עורך־הדין חיים קאזיס, הצליח לזכותו מאשמת הרצח. החשוד השני ברצח נמצא אשם, נידון לשמונה שנות מאסר.

ועוד סיפור: באחד הימים נכנס שולמן למועדון ברידג' ברחוב הירקון בתל־אביב — והוציא משבעת השחקנים ששהו במקום את כספם.

שולמן נשלח למעצר שוב. הפעם, על־ידי השופט מנחם אילן, שהודיע שהוא עושה זאת בלב כבד — אך לטובת הציבור.

השבוע, נתווספו למסלול האימים של „שולמן ישלם" עוד שני לבבות כבדים.

רחל מרחלת על כל העולם

גירושין הם, בדרך־כלל, לפעמים עצובים, לפעמים משמחים. אבל כמעט אף פעם לא מצחיקים.

אולם הפעם, הם היו דווקא כן.

היה היו שתי ידידות טובות מאוד, בנות לשתיים ממשפחות הצמרת הוותיקות של אצולת ארץ־ישראל. והנה, כמו שקורה לפעמים — גם בצמרת, גם מתחתיה — התחילה **ידידה מס. 1** להתלבש על בעלה של **ידידה מס. 2**. התלבשה התלבשה — ובסוף הצליחה להפשיט את הבעל מידידתה, ולהתחתן איתו בעצמה.

חוצפה!

את כל זה, קיבלה מס. 2 בהבנה, כיאות לאשת העולם הגדול של צפון תל־אביב. היא התחילה להתרגז רק כשבועיים לאחר הגירושין, כאשר גילתה כפי שסיפרה לכל חברותיה, שמס. 1 מנסה לסחוב ממנה עכשיו גם את העוזרת.

וזאת כמובן, היתה כבר באמת חוצפה. למס. 1 לא נותר אלא להצטדק באוזני הידידות המשותפות, שהיא עושה זאת רק למען בעלה החדש, שפשוט רגיל לעוזרת, ולא מוכן לקבל חדשה.

אפשר להבין אותו. אחרי הכל, עוזרת זה לא אשה, שאפשר להחליף כל יום.

מיליונר, בעיני הישראלית הממוצעת, הוא בדרך כלל כל שמגגה שמגיע ארצה ויכול להרשות לעצמו להתאכסן בהילטון או בשרתון, ולסחוב ערימת דולרים בכיס.

הקיבוצניקית והמיליונר

אבל **הנס פרדש**, תתפלאו, הוא באמת מיליונר. ואפילו מולטי. אז מה עושה מולטי אמיתי כזה בארץ הקטנה הזאת?

עושה חיים. כל כמה חודשים, מזה שנים כבר, מגיע הנס לביקור קצר כאן, כל פעם עם מכונית אחרת, מפוארת מקודמתה, וכל פעם עם חתיכה אחרת, גם היא כנ״ל.

המכונית האחרונה למשל, שהוא הביא איתו בביקורו הנוכחי, **היא** מרצדס ספורט קופה אדומה, והחתיכה האחרונה היא כוכבנית גרמניה מדהימה בשם **הלגה** משהו, ששיגעה את כולם, כאשר הופיעה עם הנס בחתונתו הרטובה של **ציגלה**, בבריכת גורדון (מזל ובריכה, עמ׳ 20).

הנס, שהוא היום בן 40, ירד לגרמניה לפני 14 שנים. בארץ הוא היה מנהל של איזו חברת משאיות ברמלה. בגרמניה, הוא התחיל להתעסק בקונפקציה, ותוך זמן קצר היו לו כבר כמה מפעלים כאלה גם שם וגם בשווייץ, וכן כמה מועדוני־לילה, שזה פשוט כבר מסורת אצל היהודים בגרמניה.

לאחרונה, העביר הנס, שהוא גרוש ואב לבת שחיה בארץ, חלק ניכר מפעילותו לישראל, ורכש לו בצפון תל־אביב דירה קטנה של ארבעה חדרים עם גג צמוד.

מיליונר פרדש

אבל לא זה העיקר. העיקר הוא מה שקרה שם באותה חתונה, בבריכת גורדון. הנס הופיע לחתונה עם המרצדס ספורט, הלגה, ומתנה של שבעה ארגזי ויסקי וצ׳ק על 5,000 ל״י.

אולם כמו שהוא בא ברכוש גדול, הוא יצא ברכוש עוד יותר גדול.

הרכוש היותר גדול היתה קיבוצניקית צעירה בשם **ציפורה**, אותה הכיר הנס בפאתי הבריכה, ליד המקפצות.

התוצאה: למחרת בבוקר, כבר ישבה הלגה במטוס שהחזיר אותה, לבדה, ל־גרמניה.

וכאשר ייצא הנס עצמו לגרמניה, בעוד ימים ספורים, מי אתם חושבים תצא איתו, אם לא ציפי, הקיבוצניקית הקטנה?

וידידה הלגה

יגאל בשן מתחתן

זמר בשן

במקום סודי, בתאריך סודי, תיערך בעוד חודש בערך — רק שיהיה קצת קריר יותר, בחייכם — חתונה בכלל לא סודית — של **יגאל בשן** (22) וידידתו, **מיקה מרידור** (21). מיקה, היא בתו של איש־העסקים המיליונר **יעקב מרידור**, ויגאל הוא בנו של אביו.

הסודיות הגדולה היא כולה תוצאות נסיונו של יגאל לא להפוך את נישואיו למופע פומבי. בסך־הכל, תהיה זו הפקה צנועת־ממדים — 200 אורחים בלבד — ובמקום כל ההוא־הא הגדול, יתרמו החתן והכלה סכום — גם הוא סודי — למען פצועי צה״ל.

אחרי ירח דבש קצר בישראל, ארץ השמש, ייצאו יגאל ומיקה ללונדון עיר הערפילים. עיר מוכרה לשניהם כבר. היה זה בעיר זו שיגאל פגש יום אחד להפתעתו את מיקה ברחוב. יגאל ישב אז בלונדון בנסיון לכבוש את העולם, ומיקה באה לטיול. מובן שהשניים שמחו לפגישה המקרית, החלו מעלים זכרונות מימי נעוריהם, כשיגאל שירת בלהקת־פיקוד צפון, ומיקה בלהקת פיקוד מרכז.

ומיועדת מיקה

מימי הנעורים התקדמו אל זכרונות ההווה. יגאל סיפר לה על לונדון, והיו לו דווקא דברים טובים לספר, כמו למשל ש**חיים טופול** לקח אותו תחת חסותו, והצליח לשכנע את המפיק של **כנר על הגג** שיפיק גם תקליט של יגאל.

מובן שחדשות וישועות משמחות אלה גרמו להידוק הקשר, ומפה לשם נולדה בין השניים אחוות עמים, שאינה תלוייה בדבר.

כרגע, אם כן, נערכות שתי המשפחות לקראת האירוע החשוב. בייחוד נערכת לכך מיקה, שעוברת בימים אלה קורס מרוכז ומזורז אצל אמו של יגאל, **ציונה**, בהכנת תפריט תימני **על־אכיפק**. אחרי הכל, לא צריך לשכוח שהדרך לביטנו של הגבר עוברת דרך הלב.

עשה אהבה, לא מלחמה

בשלב ראשון, נראו אלה חילופים שיגרתיים: **שלמה שמגר**, מבקר הקולנוע של **ידיעות אחרונות**, יצא לחו״ל לכיסוי פסטיבל הסרטים בקאן, ובמקומו החל עושה את הג׳וב מבקר הקולנוע **יהודה סתיו**. סתיו עבד **בידיעות** גם לפני כן, אולם בשטחים אחרים.

היה זה כששמגר חזר ארצה, שהמתיחות החלה. סתיו המשיך לכתוב על נושאי קולנוע, ושמגר לא ראה זאת בעין היפה ביותר. המתח גבר, ואיתו ההשמצות ההדדיות בין שני המומחים.

השבוע, ברוך השם, חוסל הסיכסוך. היה זה כאשר, בנוכחות אלף אורחים, נשא לו סתיו, **בבית העיתונאים** בתל־אביב, אשה צעירה ונחמדה בשם **עדנה**.

לאחר טקס החופה, נישק החתן את כלתו, וניפנה לקבל את בירכותיו של אביה.

ואביה — חותנו החדש — היה לא אחר מאשר שלמה שמגר.

ביום חמישי האחרון עזבה **מנדי־רייס־דיוויס־שאולי** את הארץ. ובזאת, חוששתני, ירד המסך על אחת ההצגות המרתקות שנערכו אצלנו בשנים האחרונות.

מנדי יצאה לספרד, אל ידידה **וורנר טאוב**, מבעלי טיפניס התל־אביבי, שאיתו, עד כמה שאני מבינה, היא עומדת להתחתן — מייד לאחר גירושיה.

כן, הפעם זה סופי כנראה: מנדי מתגרשת. לאחר פרידה ממושכת, כאשר בעלה

מנדי מתגרשת

רפי שאולי, ריכז את מעייניו בדוגמנית היפהפייה **אסתי זבקו**, ומנדי עצמה עברה לידיו של וורנר — הגיעה עת הגירושין הרשמיים.

זאת למעשה היתה מטרת ביקורה הנוכחי של מנדי בארץ. בשלושת השבועות שהיתה כאן, היא נפגשה עם רפי לשיחות ממושכות. בסיכומן, הגיעה למסקנה שאי־אפשר עוד להציל את הנישואין. לאחר חמש וחצי שנות נישואין (אזרחיים, לאחר שהרבנים סירבו לגייר את מנדי הנוצריה), נפלה ההחלטה לנתק את הקשר.

וחבל. כי היה זה אחד הזוגות הצבעוניים ביותר בעיר העליזה, שהרפתקאותיו התכופות הסעירו וגיוונו את חיי החברה בארץ חדשות לבקרים, ולפעמים גם לפני הבקרים.

נו, טוב, מה אפשר לעשות. שום סיפור טוב לא נמשך לנצח.

אתה נמצא שוב בנקודה שאתה שונא — אבל לה אתה זקוק כדי לפעול כמו בן־אדם: בקו־הגנה. תוקפים אותך חזק, וחזקה שתדע כיצד לפעול כדי להשיב מלחמה־שערה, או למנוע את פני הרעה. בת־טלה: חברה קנאית עלולה לקחת אותו ממך. אך אם הוא חשוב לך באמת — או אם חשוב לך לסדר אותה — תזכי לברנש מתוק. לבשי סגול בהיר.

* * *

שמע לעצת זקנים וחכמים ממך. בדרך זו תצליח להתגבר על קשיים רבים, ולהימנע מעשיית טעויות. זכור כי הטיפש לומד משגיאותיו־הוא, ואילו חכם, משגיאותיהם של האחרים. אמת־חיים זו נכונה גם לגבי חייך הרומאנטיים. וגם אם נראה לך שספגת אצלה מפלה — אל תתייאש, נסה שוב. כוכביך מורים כי דווקא בסוף־השבוע קיימים כל הסיכויים שתזכה להצלחה סוף־סוף. הקפידי על נקיון וסדר.

* * *

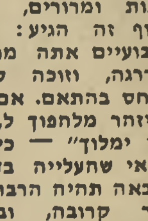

אחרי שנה רצופה אכזבות ומרורים, סוף־סוף זה הגיע: תוך שבועיים אתה מועלה בדרגה, וזוכה לשכר ויחס בהתאם. אם רק תיזהר מלהפוך ל„עבד כי ימלוך" — כי אז ודאי שהעלייה בדרגה הבאה תהיה הרבה יותר קרובה, ובעלת אפקט הרבה יותר משכנע. שיחת טלפון שקיימת בשבוע שעבר עם מישהו מעיר אחרת תישא פרי בשבוע הבא. כדי שלפרי יהיה ערך של ממש, עליך לקום כבר עתה, לפתוח בפעולה.

* * *

כמו בשבועות האחרונים, הבעיות המרכזיות שלך הן: חוסר־הכסף ושיעמום. במישור הפיננסי אין רגיעה. מוטב שתתחיל לחשוב על חריגה קיצונית מעיסוקיך — הרגילים. אם לא תשנה את המצב, אתה עשוי להיתקע לצמיתות. במישור הרומאנטי, בת סרטן, אין עוד טעם רב לרומאנים הקצרים והקלים. שמא תחשבי על משהו קצת יותר רציני? מצד שני, דווקא האדם המדבר הרבה, איננו מתאים לך כלל.

* * *

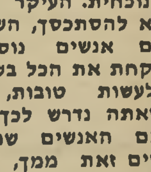

המתח עולה — ועוד עתיד לעלות, בטרם תראה נחת מפעילותך הנוכחית. העיקר הוא לא להסתכסך, השבוע, עם אנשים נוספים. לקחת את הכל בשקט, ולעשות טובות, כשאתה נדרש לכך. גם אם האנשים שמבקשים זאת ממך, הם, בלתי־נסבלים. בכלל, קצת טאקט לא יזיק. שבט או לחסד — עם הירח החדש, ביום א' הבא. עקוב אחריו.

* * *

כמו בכל השנה, תיווכח גם השבוע כי שום דבר לא בא לך בקלות. אתה נדרש לא אחת להשקיע מאמצים שאינם עומדים בשום יחס לתוצאות. בני מזל בתולה שעיסוקיהם קשורים בידיהם, יהיו ברי מזל יותר. ילדים שייוולדו השבוע יצטיינו בעתיד בבריאות מעולה ובאינטליגנציה מעל לרמה. מאורע הקשור באיבוד ידיד יעיק עליכם השבוע. בן מזל בתולה עשוי להצטיין בספורט ולזכות בפעילות זו להישגים.

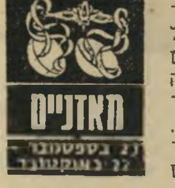

יום ג' הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הקפד, איפוא, לא לקבל כל החלטה מרחיקת־לכת ולא להסתבך. בכלל, נסה לנצל את השבועיים הבאים לריכוז מחדש, לעבודה שוטפת, ולחידוש קשריך עם האהובים עליך. בת־מאזניים: אל תזניחי אותו. גם לאחרים יש בעיות. לבשי ורוד.

* * *

בדומה למלח מנוסה, הייה נכון לזוז עם כל רוח. העיקר — שלא תיתקע במקום אחד, שלא תקבל התחייבויות מרחיקות־לכת, ושלא תבטיח הבטחות. אתה עשוי לגרום צער לאשה מבוגרת, וגם עשוי להביא לידי ניתוק עם גבר השוחר את טובתך. אין זה שבוע לקשרים רומאנטיים, אבל מסעות קצרים יביאו הנאה.

* * *

השבוע עליך לשים קץ לבטלנות! כמה זמן תוכל עוד לשבת ולחלום בהקיץ. ומבלי לעשות אפילו את אותם דברים המוגשים לך על מגש הכסף? זהו שבוע מצויין לתיכנון לטווח קצר ובינוני; בעוד שבועיים־שלושה תוכל לעבור למעשים, ובקצב נמרץ ובלתי־רגיל. הקפד על סילוק מיכשולים מן הדרך, ושלם חובות קטנים וטורדניים. אך היזהר, בן קשת: מתחרה מסוכן עלול לצוץ בשטח, אם לא תדע לשמור עליה. לכן הימנע ממסעות או טיולים.

* * *

הורוס קופ

* * *

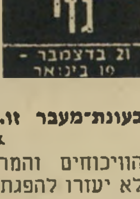

אוף! חשבת שלא תעבור את זה, נכון? אבל עדיין לא הגיע הזמן להירגע. רק עכשיו אתה זקוק לכל כוח־הריכוז שלך ולכל העצבים שלך. בת גדי, קחי עצמך בידיים. רומאנים הם דבר חשוב, אך בריאותך עדיפה. קשר משפחתי יגרום לך לעונג בלתי־צפוי. היזהרי משפעת בייחוד בעונת־מעבר זו. בת גדי, לבשי תכלת.

* * *

הוויכוחים והמריבות שאתה שותף להם לא יעזרו להפגת המתח, אלא רק יגרמו לך לדפרסיה. במיוחד הימנע מאי־נעימויות עד יום ראשון, אז תתחיל להרגיש בהפגת המתח. התאזר בהרבה סבלנות. לך לראות סרט טוב, רציני, לבד, או עם חברה, ותיווכח שצפויה לך הנאה לא רגילה. ליבשי ירוק.

* * *

עירנות רוחנית תאפשר לך להתגבר על כל מיני התנגדויות צפויות ובלתי־צפויות. רעיון מבריק, אם יבוסס על־ידי תיכנון לעומק, עשוי לעצב את עמדתך הציבורית בצורה ובמידה בהן טרם נתנסית. זהו שבוע טוב לביקור אצל התופרת או בתצוגות־אופנה. אל תסמוך על ידידים. עשה את הכל בעצמך ובמו ידיך.

המשטרה לא רצחה

(המשך בעמוד 17)

אחריכם בגלל הנשק המחורבן הזה? כל יום אומרים לי תבוא מחר. אני משאיר את הנשק כאן והולך!"

כאן החל הסמל לגלות סימני תקיפות. „אדוני!" הוא אמר לאריק, „אתה לא תשאיר כאן שום נשק. תיקח את זה הביתה ותעשה עם זה מה שאתה רוצה. לא יקרה לך דבר עם תחזיק את זה עוד קצת."

אריק נאלץ להעמיס שוב על עצמו את מחסן הנשק הקטן ולחזור למכונית.

המילכוד של אייזיק

בתחנת המשטרה בפתח־תקוה עמד רב־סמל אייזיק בפתח התחנה וראה כיצד אנחנו מוציאים מתא המטען במכונית את רובה הקלשניקוב והכדורים.

הוא הביט בנו במבט חשדני ותיכף אפשר היה להבחין שהוא לא נותן בנו אמון רב. נראנו לו כנראה טיפוסים חשודים ומפוקפקים. די בצדק, צריך להודות. איזה אנשים הגונים מסתובבים בשעה אחת־עשרה בלילה עם רובה קלשניקוב ביד ועוד ליד תחנת מישטרה.

„אני לא לוקח את זה," סינן רס"ל אייזיק בין שיניו.

„אבל היה כתוב בעתונים שצריך להחזיר למישטרה נשק בלתי חוקי," ניסינו לשכנע אותו.

„זה לא מעניין אותי מה שהיה כתוב," פסק אייזיק, „אני לא מקבל עכשיו. תבואו מחר אחרי שעה עשר."

„למי צריך לפנות מחר אחרי שעה עשר?" שאלנו.

„מה זאת אומרת למי? אלי! תבקשו את רב־סמל אייזיק!"

„אז למה אתה לא יכול לקבל את הנשק עכשיו?"

„כי עכשיו אני קצין תורן," חייך אייזיק חיוך נצחון, „ואני לא אפתח בשבילכם את המשרד! מה אתם חושבים לכם? מי אתם? פחדתם עד עכשיו להסתובב עם הנשק תפחדו עוד כמה ימים!"

הוא זקף את ראשו והביט בנו מגבוה כשהחזרנו את הנשק לתא המיטען של המכונית. הוא ידע שאין עונש קשה מזה למחזיקי נשק בלתי חוקי: להסתובב כל הזמן בפחד שמישטרת ישראל, הנמצאת בכל מקום, תתפוס אותם.

„אתם בטח מקיבוץ עינת!" קרא אייזיק אחרינו.

„מה פתאום?!"

„אז אולי מקיבוץ אייל?"

„לא!"

„אותי לא תסדרו!"

כשיצאנו ממיגרש החניה של המישטרה ראינו את רס"ל אייזיק רושם את מספר המכונית. „היי!" צעקנו לעברו. „החוק הבטיח שאפשר להחזיר נשק בלי להזדהות. עכשיו תזהה אותנו לפי המספר!"

„נכון!" חייך אייזיק אחרינו כשעזבנו את שטח התחנה.

עם הקלשניקוב הזה, ידענו, כבר אי־אפשר יהיה לעשות שום דבר הלילה. זה היה המילכוד של רב־סמל אייזיק.

הרפתקה במחסום

מיואשים ומאוכזבים עשינו דרכנו חזרה לתל־אביב, תוך מחשבה שנצטרך לשכב לישון עם קלשניקוב שלל בלתי חוקי על מצפוננו, כשלפתע הופיעה הגאולה מכיוון בלתי צפוי.

שני אנשי הג"א עצרו אותנו ליד המחסום המשטרתי בקירבת צומת גהה. מכל המכוניות נראתה להם דווקא המכונית שלנו חשודה. הם העמידו אותנו בצד והתחילו לבדוק את הניירות ואת המכונית. „עכשיו הם יגלו את הנשק בתא המיטען — הסתבכנו!" חלפה המחשבה בראשינו. היתה זו בהלת שוא. למרות שהיינו חשודים מאוד הם לא טרחו לבקש מאיתנו לפתוח את תא המיטען.

אלכס הצלם הבזיק שוב במצלמה. אין דבר המסוגל להקפיץ אנשי מישטרה כמו בזק של מצלמה. כאילו מתחת לאדמה צץ לפתע סמל מישטרה, שהסתער על הצלם: „אסור לצלם!" זה מחסום מישטרתי!"

הצלחנו להרגיע אותו כשפתחנו את תא המיטען והראינו לו את מחסן הנשק שבתוכו. „זה נשק בלתי חוקי," סיפרנו לו, „אנחנו רוצים למסור לך אותו."

„בבקשה, בבקשה," אמר השוטר בהנאה גלויה, כמי שמודה על האמון שנותנים בו. לרגע חשבנו שהתגלה צדיק אחד בסדום. „תנו את הנשק!" תפס הסמל מנהיגות.

„בסדר, אבל אנחנו רוצים רישום וקבלה," אמרנו.

„או, זה כבר משהו אחר," אמר השוטר. „בשביל זה אני צריך להזמין ניידת."

„אז תזמין באמת ניידת," הצענו לו.

„איפוא אני אמצא עכשיו ניידת? אתם יודעים מה? תסעו למישטרת רמת־גן ותמסרו שם את הנשק."

לא רצינו לספר לו שהיינו כבר במישטרת רמת־גן. הודינו לו על העצה ועל ההדרכה והמשכנו הלאה. הוא ניסנף אחרינו בידו וחזר למשימתו, הכוללת ודאי, בין השאר, גם תפיסת נשק בלתי־חוקי המוברח לתל־אביב במכוניות.

הצלחה בהרצליה

תחנת מישטרת הרצליה שוכנת הרחק מהכביש הראשי, בפינה נידחת. „כאן," החלטנו. „לא יעזור להם. אם לא ירצו לקבל את הנשק נשאיר אותו ונברח, אפילו אם יעצרו אותנו בגלל זה. במה אפשר יהיה להאשים אותנו: בהפקרת נשק בלתי חוקי בתחנת מישטרה?"

שוטר צעיר קיבל את פנינו בחיוך למרות שהשעה היתה אחר חצות. „בבקשה," הוא אמר, „אני כבר מקבל." הסתכל בלוח ההוראות החדש, נטל טופס, מילא אותו בשקט, נטל את הנשק, נתן קבלה, אמר תודה יפה ולא התווכח כאשר סירב אריק להזדהות.

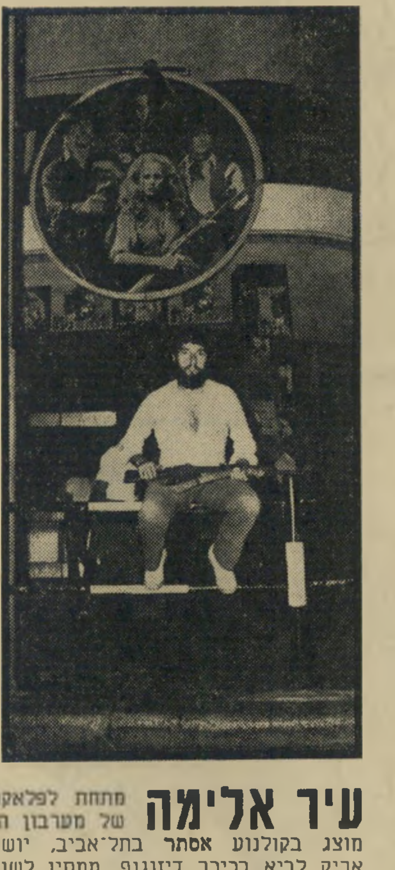

עיר אלימה

מתחת לפלאקט של מערבון ה־ מוצג בקולנוע **אסתר** בתל־אביב, יושב אריק לביא בכיכר דיזנגוף, ממתין לשווא לשוטר כדי למסור לו את הרובה שבידו.

„כן," אמר רב־שוטר יצחק ביטון, „אתם לא הראשונים. החזירו לנו היום הרבה כלי נשק. אולי עשרה. כולם קלשניקובים. יש לנשק הזה הצלחה לא נורמלית." רק אחרי שסיים ביטון את כל התהליך התעורר הסמל שלו משנתו. הוא הראה לנו כמה מכלי הנשק שהוסגרו באותו ערב: אקדח של כדורי טוטו, ורובה סמיונוב.

כשחזרנו לתל־אביב הרגשנו הרגשת הקלה. מה שלא יכולנו להבין זה איך כל מחזיקי כלי־הנשק הבלתי חוקיים יודעים שרק במישטרת הרצליה מסכימים השוטרים לקבל נשק.

לא היו לנו תלונות על מישטרת ישראל. הבנו שבגלל מצוקת כוח האדם והמחסור הנורא בשוטרים, היא לא מסוגלת להקציב שוטרים לקבלת נשק בלתי חוקי מאזרחים או להוציא בלילה לרחובות תל־אביב אפילו שוטר אחד.

טעינו. בכניסה לתל־אביב, בקצה רחוב יהודה המכבי, עמד שוטר במשמרת לילה. השעה היתה אחת בלילה, הרחובות היו כמעט ריקים, אבל הוא עבד במרץ. הוא עבר ממכונית למכונית ורשם דו"חות על חניה במקומות אסורים.

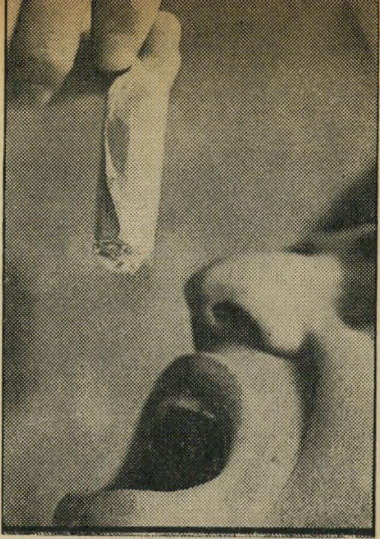

חשיש לסליק
לדעת להוציא בזמן

בתי־סוהר

איפה שמים סמים?

אסיר הרוצה בסמים בין כותלי הכלא ומוכן לשלם עבורו, יוכל תמיד להשיגו. לא יעזרו כל השיטות אותן מפעילים הסוהרים ושירות בתי־הסוהר למניעת ה־הברחות. על כל שיטת־מניעה יש לאסי־רים לפחות שתי שיטות נגד.

החשיש מובא ברובו אל בין הסורגים על ידי אסירים חדשים ועל ידי אלה שחזרו מחופשת אסיר של 24 שעות. השי־טה המקובלת ביותר הינה: פטנט־פי־הטבעת. לא חשוב מאיפה נכנס החומר המוברח, הוא תמיד יוצא תמיד משם.

פותחו כמה שיטות למניעת הברחות בדרך זו, ולאחרונה נודע על הדרך העדכ־נית ביותר, בה נקטו האסירים כדי להע־רים על פטנטי הנגד לפטנט־פי־הטבעת.

לשימוש מבית שימוש. האסיר ב־חופשה או הצעיר טרם מאסר, עוטף את החשיש אותו יבריח, בנייר־כסף. את זה הוא מניח בניילון, שוב בנייר־כסף ושוב בניילון. את הסנדוויץ' המוכסף הוא בולע בלי שיהוק, והוא יכול להוסיף עליו עוד כמה וכמה, מבלי לגרום לקיבתו נזק של ממש.

לאחר הבליעה הוא לוקח כוס מי־ברז ובעזרתם שוטף לתוכו צמד פילולות נגד שילשול. פילולות־אושנים הן המקובלות ביותר על החבר'ה.

כשהוא מגיע בשעה טובה לכלא, מז־דרזת ההנהלה ומלעיטה אותו בכדורים נגד עצירות, מתוך הנחה שאלה ישטפו מקיבתו את כל סוגי פטנט־פי־הטבעת. וכאן בא החידוש המופלא. במקום להז־דקק מייד לשטיפה יסודית של מעיו, חו־טף האסיר עצירות חזקה עוד יותר.

זו תוצאת השידוך המוצלח בין כדור אושנים לכדור נגד־עצירות. הסוהר ה־משוכנע בקיבתו הריקה של האסיר מניח לו לנפשו.

לאחר יומיים של התאפקות מאונס, נכ־נס האסיר לחדר־הקטן ופולט ממעיו את החשיש הארוז, נקי ומוכן לעישון.

מנגנון

היו חבילות?

במדינה בה לוקח למיכתב הנשלח ב־תוך תל־אביב, למרחק שני רחובות, שבו־

(המשך בעמוד 34)

תמרורים

גישאו. בטקס שנערך בלישכתו של שופט בית־הדין העליון של מדינת ניו־יורק מקס בלום, נשיא מכון וייצמן **אלברט סייבין** והעיתונאית לשעבר **הלואיזה דונשי דה־אבראנש** מריו־דה־ז'ניירו שעבדה שנים רבות בג'ורנל דה־ברזיל יחד עם דודתה הרוזנת פרידה קארניר שהיא המו"לית של העיתון.

מונה. למפקד הנח"ל, במקומו של אל"מ צבי לבנון, אל"מ **אשר דר** (40) שנולד בחיפה, למד בתל־אביב והחל לשרת בצה"ל ב־1950. עד 1955 מילא תפקידי הדרכה ואחר היה במשך שנתיים מפקד פלוגה בגולני. השתתף במיבצע סיני בקרב על רפיח וזכה אז בצל"ש מטעם אלוף פיקוד הדרום. במלחמת ששת הימים היה מפקד גדוד בחטיבת ירושלים וזכה לצל"ש רמטכ"ל עבור חלקו בכיבוש ארמון הנציב. ב־1968 נשלח לשנה לחו"ל וכשחזר מילא תפקידים בכירים בצה"ל.

מונה. למנהל הכללי של פירסום בר־כהן, **שלמה אבוטבול**. יליד הארץ דור שביעי, שותף ומנהל הפירסום של החברה מזה שנים.

גיל

החלים. מהתקף לב, יו"ר מזכירות אגד **ישראל גיל** שחזר לעבודתו ומטפל עתה בבעיות תעריפי הנסיעה, הראורגניזציה בתחבורה באיזור תל־אביב ואיחוד אגד ודן.

נפטר. בתל־אביב, בגיל 52, מנהל מלון סמואל בתל־אביב מאז פתיחתו ומראשי התאחדות בתי־המלון, **בנימין וייסברם** שעלה לארץ ב־1933 מקניגסברג. משפחתו הקימה את מלון גת־רימון בתל־אביב שהיה בית־המלון היצוגי של העיר בו התגוררו אחרי הקמת המדינה השגרירים הראשונים של ארצות־הברית וברית־המועצות. לפני 10 שנים עבר לנהל את מלון סמואל ממנו פרש לפני שבועיים כדי לנהל את אחד המלונות החדישים שנמצא בשלבי בנייה סופיים.

נפטר. בבריסל, בגיל 73, מי שהיה ראש־ממשלת בלגיה ומזכיר כללי של נאט"ו, **פול־אנרי ספאק** שנולד בבריסל, החל ב־1925 בקאריירה מדינית כמזכיר שר־העבודה הסוציאליסטי, נבחר ב־1932 לבית הניבחרים וארבע שנים לאחר מכן מונה לשר־התיקשורת. כיהן שלוש פעמים כראש ממשלת בלגיה ושש פעמים כשר־החוץ. במלחמת העולם השנייה נמנה עם חברי הממשלה הבלגית שישבה אז בלונדון. היה ממייסדי השוק האירופי המשותף ולאור התפקיד המרכזי שמילא בגיבוש אירופה מאוחדת, הוצע בשעתו לקרוא לשטח של שש המדינות החברות בארגון: ספאקיסטן.

נפטר. עת בילה חופשה בעיירת דויטשפייטשריץ, בגיל 73, הפילוסוף המארכסיסטי האוסטרי **ארנסט פישר** שהיה האידיאולוג של המפלגה הקומוניסטית האוסטרית. לאחר הפלישה לצ'כוסלובקיה ב־1968, אותה גינה פישר וכינה „סוציאליזם של טאנקים," הוא הוצא משורות המפלגה הקומוניסטית.

נפטר. בעיר הנופש האוסטרית שרונס, בגיל 78, מייסדה ומנהיגה של התנועה הפאן־אירופית, הרוזן ד"ר **ריכרד פון קודנהוב־קאלרגי**, שהתפרסם לראשונה ב־1923 עם הופעת סיפרו פאן־אירופה. כעבור שנה ייסד כתב־עת שנשא אותו שם שמטרתו הפצת רעיון ייסוד פדרציה אירופית. ב־1938 עזב את אוסטריה בגלל רדיפות הנאצים וב־1940 השתקע בארצות־הברית שם מונה למרצה להיסטוריה באוניברסיטת ניו־יורק. ב־1944 הגיש למנהיגי מעצמות הברית — רוזוולט, סטאלין וצ'רצ'יל — תוכנית להקמת ארצות־הברית של אירופה וב־1947 נתמנה מזכיר האיגוד הבין־פרלמנטרי האירופי.

התיירות הזרות:

"הם משוגעים!" אומרת ג'ייל וישנסקי מניו־יורק.

„הם גרועים מהאיטלקים!" מאשימה מריאן ברונר מבריסל.

„אין לי שום חשק להכיר אותם מקרוב!" מצהירה פיארה אולמר מאמשטרדאם.

„שיהודים יהיו כאלה, זה ממש לא יאומן!" מסכמת נילי קובץ' הקנדית.

ב„הם" הן מתכוונות לנהגים הישראליים, אותם נהגים שנותנים טרמפ לתיירת. טרמפ אל האונס.

בעיתונות היומית זה מתבטא בערך כך: „שתי תיירות סטודנטיות מאנגליה התלוננו אתמול בערב במישטרת אשקלון על אונס שנעשה בגופן על־ידי אלמונים."

או:

„תיירת מהולנד נאנסה אתמול בחוף פלמחים."

או:

„גופתה של ז'קלין סמית, התיירת שנעלמה לפני שלושה שבועות, נמצאה ללא רוח חיים. בגופה נתגלו סימני חבורות והמישטרה חושדת שלפני מותה נאנסה הצעירה והוכתה מכות רצח."

האונס הפך לתופעה שכיחה ומאיימת בישראל. העיתונות מדווחת על מקרי אונס, במיוחד של תיירות, כמעט מדי יום ביומו. ביום בו אין שוד בנקים — יש אונס בכבישים.

לדבריהן של התיירות, במה שנוגע לסכנה בכבישים, אנו בהחלט עם יוצא דופן.

על רחבת הדשא המטופח שבאכסניית הנוער ברחוב בני־דן בתל־אביב, סיפרו

„התעסקו איתי!"

ג'ייל וישינסקי, סטודנט למדעי החברה מניו־יורק, מאשימה את הנהגים הישראלים בהצעות מגונות: „לא רק שהציעו לי חשיש. היו נהגים ששמו עלי ידיים וניסו בכוח להתעסק איתי," אלה הן רק חלק מחוויותיה בכבישי ישראל. הסטודנטית שהגיעה לארץ כדי לתור אותה לאורכה ולרוחבה, פוחדת כיום לצאת לבדה את פתח האכסניה. „אפשר לראות מעט מאוד כאשר נוסעים באוטובוסים, אבל שם לפחות לא אונסים אותי!"

„ממשיכות!"

„אני מכירה טרמפיסטיות שמחפשות את זה!" מגלה לואן אלסה, מורה מקנטקי, ארצות־הברית, שבאה לארץ.

„רק בשתיים!"

ג'ייל וישנסקי (משמאל) וחברתה שילה רטנר מברוקלין הצליחו לעבור את כל הארץ בטרמפים, כולל חצי־האי סיני. הן עמדו יחד בגבורה נוכח כמה וכמה מעשי תקיפה של גברברי־ההגה הישראליים. „הברנשים כאן חולי־מין כולם. בכל אירופה לא עברנו את מה שעבר עלינו בחודש."

„רק קצרים!"

לינדה טאלר (מימין) ודבי מילר, שתיהן בנות 16 מניו־יורק, מעיזות לתפוס טרמפ רק למרחקים קצרים ורק בדרכים עירוניות.

כבר באירופה סיפרו לנו שישראל היא:
ארץ האונס!

„גרוע מאיטליה!"
מריאן ברונר בת ה־19 מבריסל, בלגיה ראתה גברברים באיטליה, ממנה הגיעה לישראל, „התנהגות כזאת אין אפילו שם."

השבוע התיירות: „כבר באירופה הזהירו אותנו מפני הסכנות שאורבות למטיילים בישראל."

גילתה פיארה אולמר בת ה־21, מאמשטרדאם, הולנד: „הנסיעה בטרמפים מקובלת זה שנים בכל ארצות אירופה, ואלפי סטודנטים שחסכו פרוטה לפרוטה לנסיעות, בוחרים לטייל בטרמפים, בגלל החסכון שבדבר. באכסניות הנוער באירופה מחליפים תמיד חוויות, ונושאי השיחה מתרכזים בדרך כלל במקומות הסיור הרבים. בשנה האחרונה נוסף נושא חדש: בישראל לא כדאי לנסוע בטרמפים כי שם אונסים!"

מאליו מובן שהרבה מהנערות שהתכוונו לבקר בישראל, גונזות את הרעיון. „אני למשל, ממשיכה פיארה, שלא רציתי לבטל את הנסיעה, באתי לישראל עם חבר צמוד ואני לא זזה צעד אחד בלעדיו."

אוטו משא ★ וחולצה פתוחה

ספרה גייל האמריקאית שבנסיעותיה בישראל היא צמודה לחברתה, שילה: „אפילו שאנחנו נוסעות בשתיים, קרו לנו כבר מקרים משונים מאד. היה לנו, למשל, מקרה עם שני ברנשים ישראליים שהציעו לנו טרמפ מתל־אביב לבאר־שבע, ובדרך סטו פתאום מהכביש. כל הטיעונים שלנו שלמיטב ידיעותינו הכביש לבאר־שבע הוא כביש ראשי, לא עזרו. הם עשו הקפות בתוך דרכים עקלקלות, שלחו ידיים לרגליים שלנו, הכניסו לנו פחד ללב. התחלנו לצעוק שיורידו אותנו ושילה החזיקה בידיה את מזוודתה כמיתרס בפני התקפה. בסופו של דבר הגענו לאיזה קיוסק בדרך לא דרך, קפצנו מהמכונית וויתרנו על הטובות."

מוסיפה חברתה שילה בת העשרים מברוקלין: „כנראה שאותם בחורים לא הכירו בעצמם את הסביבה אחרת היו יודעים שהיא לא כל כך שוממת, ולכן ניצלנו. המצחיק הוא שהמקרה הבא, דווקא עם זקן שהיה לפחות בן 60. הוא אמנם לא התקיף אותנו, אך בכל הזדמנות שלח ידיים ובחיוך של סבא טוב הציע לנו ללון אצלו ולשכב איתו."

מריאן סונברגן משוויצריה, עובדת בית־מרקחת במקצוע, תפסה שיטה משלה: „אני בוחנת טוב טוב את הפנים של הנהג לפני שאני לוקחת טרמפ איתו. מהסיפורים שהגיעו אלי באירופה אני כבר יודעת מי הטיפוסים המסוכנים בישראל ומי לא. בחורים צעירים כהים, הם כנראה בעלי הכוונות הרעות. סימן נוסף הוא האוטו והלבוש: אוטו ישן, משאית או טנדר — לא טובים לטרמפ. בחור עם חולצה פתוחה, גם הוא מסוכן. אני נוסעת רק עם מכוניות נקיות וחדשות ובוחרת בנהגים מגולחים למשעי ולבושים ללא רבב."

„כבר באירופה!"
פיארה אולמר המסיירת בארץ עם חבר, שמעה על הנעשה בארץ בהיותה בסיורים באירופה. „אמרו לנו שמשוגע מי שנוסע בישראל בטרמפים," היא סיפרה.

„רק עם חבר!"
קטי ראיס בת ה־18 (קיצונית משמאל), בוגרת תיכון מאמשטרדאם, שמעה על הסכנות בכבישי ישראל עוד בהולנד. לכן ציידה את עצמה מראש בחבר צמוד (קיצוני מימין) האנס ראוטונבאך, ויחד הם תופשים טרמפים ללא כל בעיות. באמצע פריץ פרשטרדה, המטייל אף הוא עם חברה.

תיירים הנהגים שבהגיעם לישראל, מוצאים להם מיד חברות. סיפרו האחים התאומים פרנסואה ואלן מונטיין מצרפת: „יצאנו מצרפת עם אוטו ותמיד אספנו טרמפיסטיות בדרך. בישראל, כשהגענו לאכסניה עם האוטו שלנו, הוצפנו מיד בהצעות חברות מעשרות תיירות שמחפשות רכב וחברה לנסיעה."

הזמנה ★ לאונס

ישנן גם הטוענות שהתיירות הן המחפשות אחר הגברים. אמרה לואן אלסה, מורה מקנטקי, ארצות־הברית: „אני מכירה לפחות בחורה אחת ששום סיפור מבהיל לא ירתיע אותה מנסיעה בטרמפים! לבחורים הישראליים יצא בעולם שם של גברים לענין והיא מאלה שמחפשות את הסיכון."

כל התיירות באכסניה ששמעו את גירסתה של לואן, התנגדו לה בחריפות: „זה לא נכון, יש אולי בודדות כאלה — אך הנהגים הישראלים הם משוגעים. הם חושבים שכל טרמפיסטית מזמינה לעצמה אונס."

בפני סכנות, ונוסעות בטרמפים רק למרחקים קצרים, בתוך ישובים. קריסטינה אולסון בת ה־28, ויתרה בכלל על הטרמפים ונוסעת רק באוטובוס. „למה להסתבך אם אפשר להינות מהארץ היפה?" היא שואלת, „נכון שאני רואה אולי פחות מאלה שנוסעים בטרמפים, כי אין לי את האפשרות הכספית לנסוע לכל מקום, אך לפחות אינני נתקלת בפרצופים מבהילים והנסיעה עוברת בנחת."

גם קטי ראיס בת השמונה־עשרה מהולנד, מונעת מעצמה בעיות: „באתי ארצה עם החבר שלי, הנס ראוטונבאך, ואנחנו נוסעים באוטובוס. שמעתי על כל כך הרבה בעיות שקורות בישראל לטרמפיסטיות, אין לי שום רצון להתנסות בחוויית אונס."

מכל העניין יוצאים נשכרים דווקא ה־

„רק באוטובוס!"
קריסטינה אולסון, מורה בת 28 מהולנד אינה מסתכנת. מטיילת רק באוטובוסים.

פרצופים ★ מבהילים

לינהה טלר ודבי מילר בנות השש־עשרה, החליטו לא להעמיד עצמן

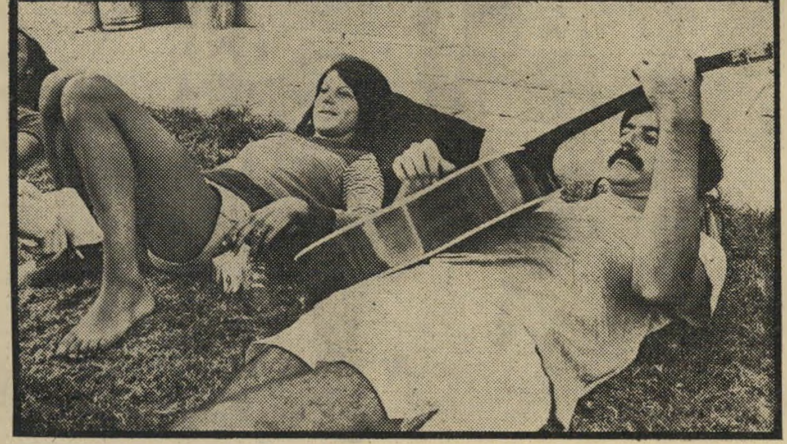

„הסיפורים מפחידים!"
מריאן סונברג, שוויצרית בת 21, מוכנה להישאר באכסניה ובלבד שלא לצאת לבד לכבישים. אנדרו שולמן מימינה, סטודנט יהודי למוסיקה מאוניברסיטת ניו־יורק, טוען כי הוא מתבייש בהתנהגותם של אחיו הישראליים.

איפה אתה, שילוני? קבצני ת"א ממתינים לך בכל קרן־רחוב!

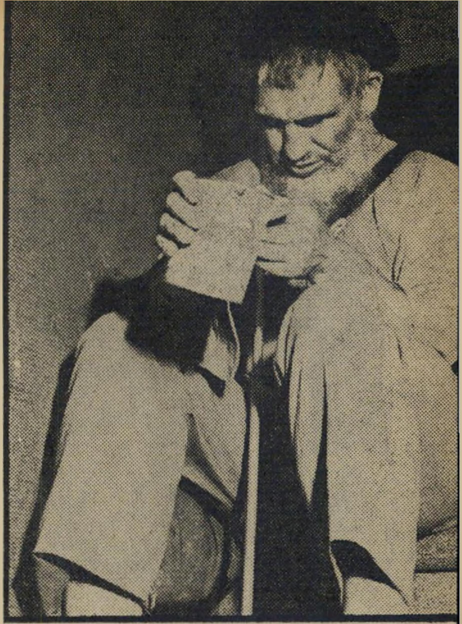

העיוור בתחתיות כיכר־המושבות בתל־אביב, על מדריגות המעבר התת־קרקעי יושב עיוור זה ומ־קבץ נדבות לתוך קופסת שימורים ריקה.

הנביא בעל השיא התל־אביבי ל־רונדלים בדיזנגוף. פיו מלא כל העת במילמול חסר פשר ואת נדבותיו הוא מקבץ בדיוק בשביל כוסית קוניאק.

פטורים ממס

החייט „פילוסוף" כפי שהוא מכונה על־ידי חולפי האלנבי. למעלה מעשר שנים שרועה כבר הדמות הזו על מידרכות רחוב הקבצנים של תל־אביב. הוא גורר את בית־מלאכתו בו הוא תופר לעצמו בגדים חדשים ומתקן את נעליו.

„עראק", „הנביא", „לאקרדה", „ספידי גונזאלס", „יהודית המשוג־עת..."

לא שמות סרטים. גם לא שירים או ספרים. מאחורי כל כינוי מיסתתר שם שנשכח זה מכבר, או לא נודע מעולם. מאחורי כל שם — קבצן.

אלה הם חלק מן העוורים, פיסחים, חר־שים, אילמים הממלאים את רחובות תל־אביב ושזורים בנוף הילדות של כל דנ'לה שסירב לאכול את הבננ'לה.

כן, פעם קבצן היה עני שמקבל גרוש פה, מיל שם. הוא שימש, יחד עם שוטר עברי, כמדרבן תאבון קלאסי לזאטוטי ה־עיר. „אם לא תגמור את הדייסה תבוא לאקרדה ותיקח אותך..." לאקרדה מעולם לא באה, אבל דנ'לה את הדייסה גמר.

אחר כך בא דוקטור ספוק והרס במחי ספר אחד את מה שדורות של אמהות בנו. ומאז הקבצנים אינם עניים יותר.

פרקליטים, שודדי־בנקים וקבצנים

במדינת־ישראל עושים כסף: פרק־ליט, שודד־בנקים ו... קבצן. הראשון, כי אחרי שמס־הכנסה נושך את חלקו ב־טרף נותר עדיין הרבה ממה לחיות. השני משום שיש בארץ מחסור בשוטרים עב־ריים והשלישי — משום שצבאו המיוחד של שילוני מתעלם מהם.

ובעצם למה?

ריבקה. מקום תעסוקה: אלנבי פינת לילינבלום, רחוב הדולר השחור. מיק־צוע: קבצנות, זימרת נכאים, הגדת עתי־דות לעת מצוא. מחזור יומי ברוטו (ברו־טו־נטו): 100 ל"י. (מאה לירות ישראל־יות ליום.) זאת בלי עבודה מהצד, ללא

צמד־חמד הזוג המוזר, יצחק עדני ו־אברהם גרשון. השניים חיים יחד בחדר קטן, אברהם הצעיר מבשל ויצחק אוכל. להבדיל מקבצנים רבים, הזוג הזה נקי.

המתפלל כשנותנים לעני זה נדבה זוכים לתמורה מלאה עבור הכסף. הוא פוצח מייד בשרשרת ארוכה של ברכות ואיחולים הכוללת את הנדבן, ביתו ובני־משפחתו עד שילשים ועד ריבעים, לשמחתו הרבה של התורם.

המוזיקאנט לפי שמו היה יכול להיות בנקל יוצא להקה צבאית: אפי אפ־רוני. ואמנם יש לו לאפי עבר בלהקות... מועדוני־לילה. „עד שנכנסתי בחובות ויצאתי לרחוב," הוא אומר.

הערבי איש התחנה־המרכזית בתל־אביב. איסמאיל זאכה אשר גורש מביתו ביפו על־ידי אחיו משום שבגלל מומו לא יכול היה לפרנס את המשפחה. מאז 1951 יושב הוא בתחנה ושב בערב עם פדיונו לחורבה עזובה בשפת־הים.

אז, כשהלירות היו כחולות...

הוויה מרגשת מצפה לזה המעניק לקבצן ימינו את מטבע הנדבה ה־מקורי: גרוש (אגורה בעברית).

קבצן מנומס, פשוט יחזיר את השחוקה בלוויית תודה עסיסית. סעדיה העיוור, איש המדרגות־הנעות בתחתיות האלנבי, ימשש את המטבע, יזהה אותה, ואז אוי לאוזניו של הנדבן צמוק־הלב.

בחרפות וגידופים, לעתים בציפורניים שלופות, יסתער האביון בעל ההכרה על עושה הצדקה, וילווהו למנוחת־עולמים לא־שלווה בקבר־אחים עם אימו יולדתו ושאר השותפים בפשע הבאתו לעולם.

כי זאת לדעת: סעדיה לא מכיר ב־מטבעות שמנפק בנק־ישראל בערך נקוב שמתחת לעשר אגורות. בכלל היה מעדיף לתת עודף קל ממרשרש טרי. „אח... פעם, כשהיו הלירות האלה, הכחולות מנייר..."

סעדיה, שלא כגונזאלס, שומר על מתח רווחיו בסוד.

אך עיקוב של שעה קלה אחרי ה־מישתלשל ונכנס לכפו הפעורה, העלה את המספרים הבאים: שלוש מטבעות של לירה, שמונה של חצי לירה, 24 מטבעות של עשר אגורות, 16 של חמש ואף אגורה אחת!

זמן הפידיון — כ־45 דקות.

המעבר התת־קרקעי של אלנבי הינו מקום הסואן בקביעות. למעלה מ־10 ל"י לשעה הן למעלה מ־50 ל"י ליום, הן למעלה מ־1250 ל"י לחודש, ללא שבתות, ללא חגים, הכל חופשי ממס.

שעות נוספות ובנוחיות מירבית על ספסל־ציבורי.

ריבקה היא הדמות הרחבה, בעלת פני הפימה הבודהיסטיים, הידועה לכל כספי־די גונזאלס. זאת בגלל הלהיט שהצטנן, אותו היא מייללת בקביעות.

ספידי אינה שרה בעד פחות מלירה. עתידות היא מגלה רק בעד חמש. במקום הסברים ספיריים נוסח אינפלאציה דוה־רת, היא מפטירה קצרות: „מה זה לירה היום?"

באמת מה?

אך גם בין הקבצנים יש עדיין אידיא־ליסטים.

הנביא, הטיפוס מגודל הזקן, אשר מחזיק בשיא תל־אביב לרונדלים יומיים בדיזנגוף, לא יקח לעולם יותר ממה ש־מגיע לו.

אחת לשעה בערך, עורך הנביא סי־בוב־מעות בין מישתכני כסית, לב־אביב או פינתי. אוסף מכל הבא ליד, סופר מדי פעם את המיצבור ובשלב מסויים מדהים את בעל הצדקה האחרון בכמה פרוטות עודף שהוא מחזיר לו.

איפה מדינת הסעד?

כעת הוא ניגש עם הסכום המנוי לאיש שמאחורי הדלפק, ממלמל מש־הו חסר־שחר, ומקבל בתמורה מורגלת כוסית קוניאק. גומע וחוזר לדיזנגוף עד לסיבוב הבא.

אבל נביאים יש מעט. עם ישראל רחום וחנון והרבה יודעים זאת.

מפעם לפעם הם מגיעים לכותרות ה־עיתונים בנוסח הקבוע של: „נתגלה או־צר של אלפי לירות במיזרונו של קבצן שמת." או: „עני התלונן במישטרה כי נגנבו ממנו אלפי לירות שהסתיר מתחת לאריח בדירתו."

רובם מוכי גורל, אנשים אשר לא יצלחו עוד לשום מלאכה. זקנים, מטורפים או בעלי־מום. אך ישראל הרי מכנה את עצמה מדינת־סעד.

האם אין מקומם של כל אלה במוסד נאות? האם הופך נופה העגום של תל־אביב להיות ציורי יותר עם כל אותן דמויות חושפות־מום וחסרות־אונים ה־סרוחות על מדרכותיה?

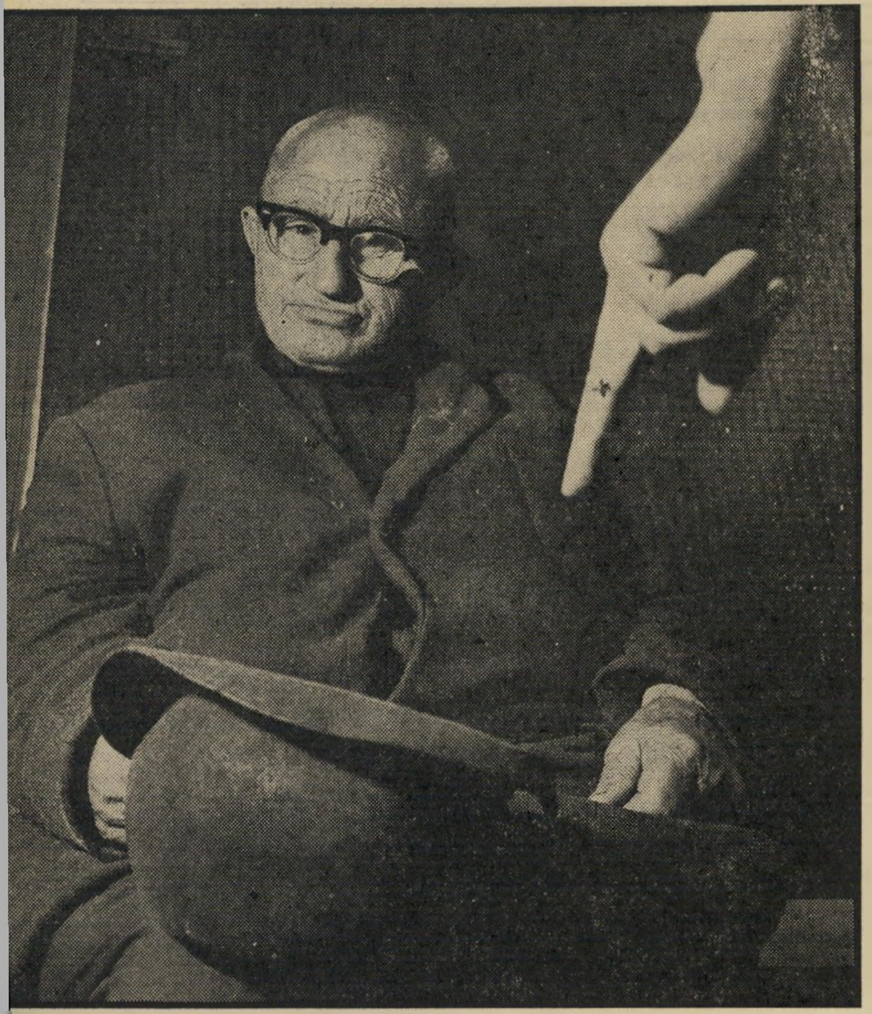

העולה החדש יצחק ברוקש הביא את מיקצועו לישראל מקובה. כשהתיישב לראשונה באלנבי, הגיעו אליו נציגים של „איגוד הקבצנים", חבורה מיסתורית שטענה לחזקה על המקום. רק לאחר שנאות יצחק להשליש לידם סכום קבוע מפדיונו החודשי הסכימו הללו לאפשר המשך ישיבתו במקום.

במדינה

(המשך מעמוד 29)
עיים ימים כדי להגיע, אין הסיפור הבא מדהים במיוחד.

בראשית דצמבר 71', נשלחו לרחל קו־מר שתי חבילות מסינגפור. רחל, שידעה על מישלוח החבילות, אך ידעה לא פחות על צבי־התקשורת הישראלי, המתינה ב־סבלנות ארבעה חודשים.

לבסוף פקעה סבלנותה והיא פנתה באמ־צעות קרוב־מישפחה, יהונתן ספרדי, להנ־הלת דואר־חבילות בתל־אביב, כדי לברר מדוע בוששו פעמי החבילות להישמע.

התשובה לה זכה ספרדי היתה קצרה ועניינית: „כנראה שגנבו את החבילות עוד בסינגפור."

יהודי אחר היה מקבל את דבר הרשות ומצפה לחבילות מוצלחות יותר.

חבילות בריאות ושלמות. לא ספרדי. הקרוב הפעלתן הריץ מייד מכתב לחברה ממנה נשלחו החבילות בסינגפור הרחוקה. לאחר שישה ימים קיבל תשובה בה נאמר כי החבילות אכן נשלחו לארץ ויצאו בשלום את סינגפור. ליתר חיזוק הוסיפה החברה מסמכי־דואר מסינגפור, המעידים כי החבילות עזבו את מדינתם בריאות ושלמות.

שוב שינס ספרדי מותן, נכנס להנהלת דואר־חבילות ברחוב יהודה־הלוי ושטח לפני הממונים את ערימת מיסמכיו. אבל נחוץ משהו יותר רציני ממיסמכים כדי לשנות גירסה־דוורית: „החבילות האלה נגנבו," שנו האחראים, „ואם לא בסינג־פור, אז בטח ברומא."

למה רומא? כי החבילות היו חייבות בדרכן לישראל לעבור דרך ארץ הספגטי.

על אף הידיעה המוקדמת כי אין בעולם גנבים מוכשרים מסחבני איטליה, הטריח ספרדי את עצמו וכתב גם לשם. כעבור 10 ימים קיבל תשובה מוסמכת גם מ־איטליה, לפיה הצליחו החבילות לצאת אפילו מרומא בחתיכה אחת.

איפה דואר־חבילות? עם הערימה המתוגברת נע ספרדי ליהודה־הלוי. הפעם עוררה כמות המיסמכים יראת כבוד. „יכול להיות שהחבילות נשלחו לבדיקה אם אין בתוכן פצצות," אמרו האחראים, „תראה, זה לוקח קצת זמן."

ספרדי הפגין אומץ לב נדיב באומרו כי הוא מוכן להסתכן ולפתוח את החבילות במו ידיו. בשלב זה ביקשו ממנו לפנות אישית למנהל הדואר־המרכזי בתל־אביב, בנימין רוהלד.

ספרדי פנה במיכתב. כעבור 22 יום (תל־אביב או לא תל־אביב!) נענה כי שתי החבילות של רחל קומר נשלחו ל־כתובתה, אך היות ואיש לא בא לבקשן הן הוחזרו לסינגפור.

בשלב זה לא יכול היה ספרדי להתאפק עוד ושלח מיכתב גינוי חריף לרוהלד המנהל.

תשובת רוהלד במיכתב: „היה עליך לפנות אלינו ישירות ולא אל כל מיני גורמים שאין להם כל ידיעה בעניין חבילות מחוץ־לארץ."

כעת תמה ספרדי: „אז בשביל מה קור־אים לבניין ברחוב יהודה־הלוי: הנהלת דואר־חבילות, אם דואר חבילות נמצא בלישכתו של האדון בנימין רוהלד?"

חקלאות

מלחמת אחים באוויר

פעם היו משתמשים בדחלילים. היו מצי־בים דחליל בערוגת הגינה וכל הציפרים היו נבהלות מגולם הקש ומרקיעות שחקים. עד שלמדו בעלי הכנף את הפטנט, ומאז אפשר היה לראות ציפרים דחות בין ערו־גה אחת לשנייה על זרועותיו הפרושות של המפחיד הנורא. כעת התחכמו החק־לאים וגילו אפשרות חדשה.

באיזור שדה־בוקר, כידוע היטב לחובבי הצייד, מצוייה כמות עצומה של חוגלות. עופות אלה גורמות לנזקים עצומים בשדות הקיבוץ ובמטעיו. השנה נערך באיזור ני־סוי מטעם רשות שמורות הטבע, לדילול אוכלוסיית החוגלות. במקום פוזרו חומרי הרדמה בריכוז נמוך כדי לא לקטול את החוגלות. אך החוגלות שאכלו מן החומר לא נרדמו אפילו, ורק איבדו את כושרן לעוף, שגם בלאו הכי הוא מוגבל למדי.

במקור ובנפש. התוצאה היתה שעור־בים אשר הבחינו בחוגלות המקורקעות, ירדו עליהן ועשו בהן שמות. כעת נל־מדים ליקחי הניסוי כדי לקבוע שיטה אחי־דה לפיה ניתן יהיה להשתמש בעורבים, שהורגלו לעוף מסויים, כמבריחי עופות מזיקים משטחים מעובדים.

התיאטרון הקטן מציג
דליה פרידלנד (הבימה) זאב רווח (הקאמרי)

בוטיק השקרים
כתב וביים: יואל זילברג
עפ"י י. וולטר

חולון — ארמון, יום ד' 9.8 ב־9.00.
בת־ים — עצמאות, יום ה' 10.8 ב־9.00.
גבעתיים — הדר, יום ו' 11.8 ב־9.00.
תל־אביב — בית־ארלוזורוב, מוצ"ש 12.8 ב־7.45 וב־9.45.
תל־אביב — בית־ארלוזורוב, יום ב' 14.8 ב־8.30.
עכו — גן־עדן, יום ג' 15.8 ב־8.30.
תל־אביב — בית־ארלוזורוב, יום ד' 16.8 ב־8.30.
כרטיסים: תל־אביב, „לאן" ו־„רוקוקו" וביתר המשרדים.
הפצה ראשית:
„לאן" טלפון 231655.

מפיק: יצחק בן־ניסים (זיטו), טל. 244044

העולם הזה כוח חדש

חטיבת חיפה והצפון
מודיעה כי ביום א' 13.7.72 יתקיים מפגש בהשתתפות
חברי מרכז התנועה
על הנושא „בעיות הדימוקרטיה הישראלית"
(שיטת הבחירות, חופש עתונות וכד').
המפגש יתקיים על הדשא ב„בית־רוטשילד" על הכרמל בשעה 8.30.

נוער, צעירים וצעירים ברוחם
מוזמנים לבוא, לשמוע ולהתווכח.

פרטים נוספים בימים ד'—ה'—ו' בין 4.00—6.00 אחה"צ בטלפון 87769(04)

תנועת העולם הזה — כח חדש מודיעה, כי המחנה באכזיב שאמור היה להתקיים בתאריכים 24—27.8.1972, מבוטל מסיבות שאינן תלויות בנו, ועם הקוראים שהיה ברצונם להשתתף, הסליחה.

לנער לחופש

מבצע! מצלמות נוער בזול!
מבצע! פילמים עם מתנות.
לתחילת חופשת הקיץ מצלמות מתוצרת אגפא, סקורה וקוניקה במחירים זולים — מחירי מבצע!
צלומי פספורט בין־רגע!
גלויות (9/13) 40 אגורות בלבד!

פוטו־ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

הובלות
מטענים חבילות דואר

* בכל שעות היממה
* בכל ימות השנה
* מכל מקום לכל מקום

טלפונים 54713 — 58851
פועל 24 שעות ביממה

סלון אלנבי 113
למכונות כביסה, טלויזיות, מזגני־אויר, מקררים ומוצרי בית חשמליים
רח' אלנבי 113 תל־אביב, טל. 611966, 615902

ידיד יקר,

אני שמח להודיעך כי אני הח"מ, מיכאל עקילוב (יורם) (לשעבר מ„סלון מרכזי" בית „אל־על") פתחתי עסק משלי הנושא את השם „סלון אלנבי 113" (אולמי תצוגה „תדיראן" לשעבר).

בסלון זה תמצא כל אשר תרצה מבין מוצרי בית החשמליים: טלויזיות, מכ' כביסה, מקררים, מדיחי כלים, מערכות סטריאו מזגני אויר וכו'.

אצלנו תמצא יחס אישי, כנה, מקצועי ונאמן. אנו לשרותך אישית, ומבטיחים רכישה כדאית ביותר ואחריות מלאה על כל קניה.

בסלון מחלקה מיוחדת לפטורי מס ולעולים חדשים, ומעבדת שרות.

אראה לי לכבוד אם תעניק לי בקור בעסקי החדש ותשמח בשמחתי.

בברכה
מיכאל עקילוב (יורם)

זעקי ארץ אהובה

(המשך מעמוד 7)

מאשר הגירסה השלישית, זו ששמענו מפי איש ארץ־ישראל־השלמה: חזרנו לבית שלנו. יש לנו קושאן של הקדוש־ברוך־הוא (אולי אין אלוהים בשמיים, אבל הקושאן הוא אמיתי!). חזרנו ותפסנו את ביתנו. אלה שגרו בו — יש להם הרבה בתים אחרים. אין מה לרחם עליהם.

לחוסיין אין בית אחר. לעמו של חוסיין אין בית אחר.

ערבי עיראקי רחוק מחוסיין כשם שיהודי ארגנטיני רחוק משבט.

אבל חוסיין ושבט נשארים עומדים זה מול זה: עקשנים, נחושי־החלטה. יצחק וישמעאל.

אפשר לומר: צדק מול צדק. והצדק הוא תמיד מוחלט. אין צדק יחסי. אין מישקל סגולי שונה לצדקים שונים.

אבל מי שמתכחש לצדק של הזולת, עושה אי־צדק. לכן אין זה רק מיקרה של צדק מול צדק. זהו גם מיקרה של אי־צדק מול אי־צדק.

קול דמי אחינו

המוח האנושי — לפחות של בן תרבות המערב — אינו משלים עם מצב שאין לו מוצא. כשהוא נתקל בבעייה ללא מוצא, הוא מתמרד ותובע פיתרון.

האם יש פיתרון?

יש אומרים: אין צורך בפיתרון. יש לנו כוח. מי שיש לו כוח, אינו זקוק לפיתרונות.

זוהי, בפשטות, אחרי קילוף כל קליפות הצביעות, הגישה של אנשי ארץ־ישראל השלמה.

יש אומרים: אין פיתרון. לכן עלינו לסמוך על הכוח. אין ברירה.

זוהי גירסתו של איש, שנסע פעמים רבות באוטובוס של שבט, ששיריו של שבט מרחפים על עולם ילדותו. משה דיין מבוגר בשבע שנים מבנו בכורו של שבט, שנפל. וגם אחיו של דיין, זוהר, נפל באורתה מילחמה. באחד מרגעי־האמת הגדירים שלו, על קבר רועי רוטברג, ביום הולדתו ה־41 של דיין ב־1956, אמר:

„...מה לנו כי נטען על שינאתם אלינו?... (הם) יושבים במחנות הפליטים... ולמול עיניהם אנו הופכים לנו לנחלה את האדמה והכפרים בהם ישבו הם ואבותיהם... דור התנחלות אנו, ובלי כובע־הפלדה ולוע התותח לא נוכל לטעת עץ ולבנות בית... זו גזירת דורנו, זו ברירת חיינו — להיות נכונים וחמושים, חזקים ונוקשים — או כי תישמט החרב מאגרופנו, וייכרתו חיינו."

גזירת דורנו? וכי מי אומר שזה ישתנה בדור הבא? (והרי מאז 1956 כבר חלפו מחצית ימיו של דור!).

„הזמן, המרפא הגדול", כדברי שקספיר, יכול לפעול גם בכיוון ההפוך. נכדו של שבט, ובנו של חוסיין, אינם יותר סלחניים.

בני מחנות־הפליטים יונקים את תחושת־העוול עם חלב אימם, ומעשיהם של משה דיין וחבריו מגבירים את התחושה מדי יום. בירעם. איקרית. רפיח. עקרבה.

נכדו של שבט אדיש לבעייה הערבית הרבה יותר מסבו. בני דורו של שבט הביטו בבעייה מבעד לכוונת הרובה. בני דור הנכדים מביטים בה מבעד לכוונת ההפצצה של מטוס־פאנטום.

אין מרפא אוטומטי. ואין הזמן עושה את שלו. ואין התהום מצטמצמת.

קול דמי אחינו צועקים אלינו מן האדמה. דם בניו של שבט. דם בניו של חוסיין. דם אחינו שייהרגו במילחמה הבאה.

„סלאם" ו„צולח"

הערבים מבדילים בין „סלאם", שהוא שלום, ובין „צולח", שפירושו השלמה הדדית.

השלום הוא עניין של אינטרסים. ההשלמה היא עניין של רגשות.

אפשר לחיות בשלום תוך שינאה הדדית — והעולם מלא דוגמאות. ההשלמה היא דבר עמוק הרבה יותר. הטכס מחייב את המשלימים לשבת יחד, לאכול יחד, להפוך מאוייבים לידידים.

חוסיין, החדור מסורת זו, ושהוא הרבה יותר מעמיק מכפי שנראה במבט השיטחי, ביטא הבדל זה כאשר אמר למראיין: בענייני השלום פנו נא אל הנכבדים. קאדי טוקאן משכם או מוסה נאצר מאל־בירה (שניהם אישים נהדרים, שמתו בינתיים). והוא יכול היה להוסיף: אבל בענייני ההשלמה תצטרכו לפנות אלי.

ההבדל בלט מאוד בוויכוח היהודי. מאיר פעיל, איש מעשי ופרגמטי, דיבר על שלום פוליטי, על פיתרון הבעיות, על מדינה פלסטינית בצד מדינת ישראל. יזהר סמילנסקי, שאינו איש פרגמטי כלל, חשף לשנייה את עומק הרבדים המוסריים והריגשיים הנוגעים להשלמה.

אלה הם שני מישורים שונים. שניהם חשובים, והאחד משפיע על השני. השלום יכשיר לבכות להשלמה. רק ההשלמה תיתן תשתית מוצקת לשלום.

בעייה פוליטית

אנואר אל־סאדאת מדבר על שלום — שלום שלם, „חוץ מהחלפת שגרירים". פיתרון הבעיות. קביעת הגבולות. סידורי הביטחון.

הכל. חוץ מהשגרירים.

מדוע לא שגרירים? יען כי השגרירים, הנוכחות הגופנית איש כי מחנה רעהו — הם עניין של צולח, של השלמה.

(להבדיל: חתימת הסכם־השילומים עם גרמניה היה „שלום". ה„שלום" הכשיר את הקרקע הריגשית ל„השלמה". הופעת השגריר הגרמני בארצנו היתה „השלמה".)

אנחנו צריכים להשיג שלום. סלאם. זוהי בעייה פוליטית, והדבר ניתן כיום להשגה. דרושה רק תחושה פוליטית ותבונה שיכלית.

אבל אנחנו צריכים להשיג גם השלמה, צולח. זה הרבה יותר קשה. ולכך דרושה תחושה מוסרית וחוכמת הלב.

החזרת בני בירעם ואיקרית לכפריהם ההרוסים יכלה להיות הזדמנות נהדרת להתחלת תהליך של צולח. היא הוחמצה על־ידי ממשלה שאינה רוצה בשלום בתנאים שבהם ניתן להשיגו, ושאינה יודעת כלל צולח מהו.

אבל לא רק המעשים והמחדלים של הממשלה קובעים. אמנם, רק ממשלה יכולה לעשות סלאם. אבל כל אחד מאיתנו יכול לעשות משהו למען הצולח.

בבירעם. באיקרית. וקודם כל בליבנו שלנו.

תשבץ העולם הזה 1823

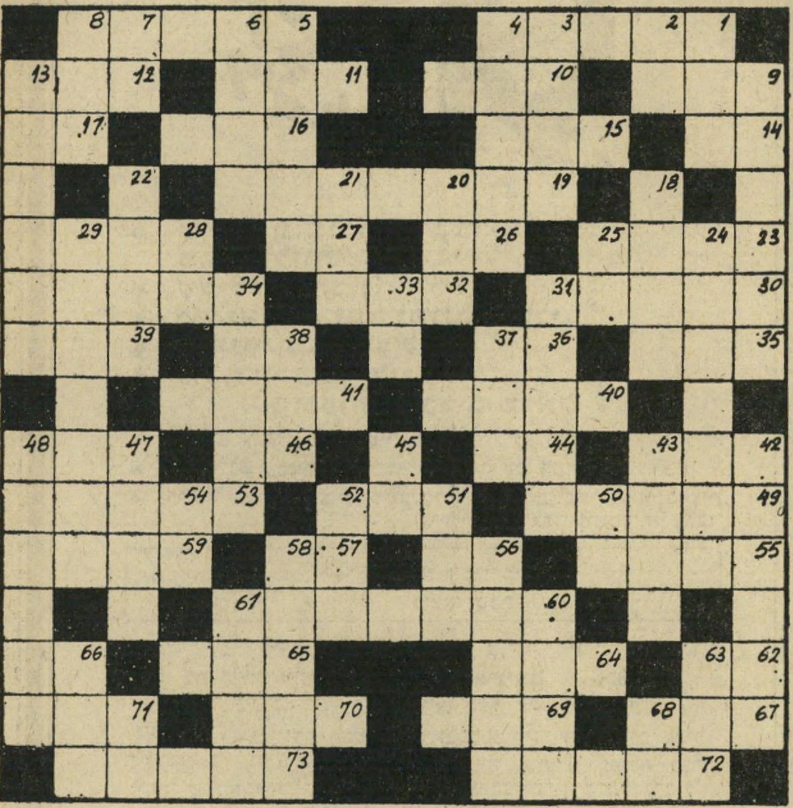

מאוזן:

1) מוזר. 5) אמרגן בחדשות. 9) מין דיו. 10) נחש חונק שמוצאו דרום אמריקה. 11) אחד המזלות. 12) סוללה. 14) סוד. 15) עמק. 16) בעזרתו נקים לנו גזע, אליבא ד'בית"ר. 17) מיניסטר. 19) אפוס יווני קדום. 23) מנעול. 26) מפלגה. 27) משקה פופולרי. 28) שדכנית גיבורת מחזמר שהוצג בארץ. 30) נהר ברוסיה. 32) מיתר בגוף החי. 34) כלי נשק. 35) מה שנשאר ביד אחרי שספיר גובה את חלקו. 36) כינוי לאדם שבידו נותר רק 35 מאוזן. 38) חברת נפט אמריקאית. 39) עיר בצרפת. 40) שאינו צלול. 41) כלי הנשק שהפיל את חומת יריחו. 42) ממרכיבי אישיותו של האדם. 44) פרשן צבאי שהורשע בעבירות בטחוניות. 46) תו נגינה. 47) מלך יהודה. 49) לא חיובי. 51) ממלכה קדומה בדרום עבר הירדן. 53) פרסונה נון גראטה ששמו ירד מעמודי החדשות, למרות שהוא עדין בארץ. 55) עיר בהודו. 56) בין שתי נקודות עובר רק אחד כזה, בתנאי שהוא ישר. 57) אצל האצילים הוא כחול. 59) צר. 60) היאחזות חדשה בגולן. 62) נישא. 64) מאבני הריחים. 65) לא כדאי לפתוח לו פה. 66) בן צאן. 67) מין כלב. 69) אציל. 70) זוהר. 71) ההר ממנו השקיף משה לעבר הארץ. 72) בו עסקת מאטה הארי. 73) אלילה כנענית.

מאונך:

1) בננה. 2) בד יקר קדום. 3) חוזה. 4) מפני. 5) מנה אחרונה פופולרית. 6) אשרה. 7) מצבה. 8) את האתונות שלו חיפש שאול. 9) תפקיד ציבורי ברומא הרפובליקאית. 13) רישליה היה כזה. 18) ארגון פרה־ציוני שממנו צמח גל העליה הראשון לא"י. 20) קלס. 21) שיח קוצני. 22) שיטה. 24) משפחת נדבנים יהודית. 25) מועד. 28) חי במים. 29) יו"ר החברה העברית לידע עם לפני קום המדינה. 31) מומחה ליחסי ישראל־ערב, יליד חיפה 1921. 33) נמצא. 34) התנצחות, פרשנות מחוכמת. 37) ידע את קונהו. 38) גזל. 42) שליש הלילה. 43) מה שעולים חדשים מקבלים בתנאים מעוררי קינאה. 45) חודש עברי. 47) קטסטרופה. 48) אביר אנגלי בימי ריצ'ארד לב הארי, גיבור רומן ידוע מאת וולטר סקוט. 50) סוג אדמה. 51) אות באלפבית. 52) שם שכיח לדובי צעצוע. 54) מילת בקשה. 56) נפח. 58) גואל. 60) עתה. 61) כינוי לרכוש הערבי שבעליו ברחו במלחמת תש"ח. 63) המחרתיים של אתמול. 66) היום השביעי. 68) מתנה. 71) אבי מצביא שאול.

חשבץ 1823

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

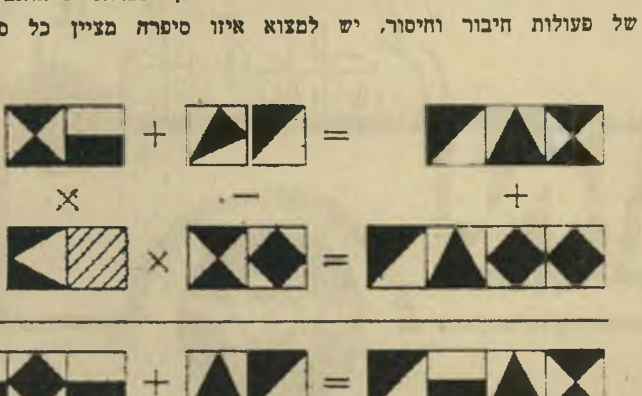

סבן־טלית מציגים:

קליף ריצ'ארד

CLIFF RICHARD

- ★ בליווי תזמורתו של בריאן בנט מ„הצלליות"
- ★ שלישיית הבונז
- ★ רוי יאנג — זמר נשמה אנגלי
- ★ שלישיית הצ'רצ'לים
- ★ מנחה: דני ליטני

4 הופעות בלבד בישראל

- ★ מקהל גלבוע ע"י מעיין חרוד יום רביעי 16.8 ב־8.30
- ★ ירושלים „בנייני האומה" יום חמישי 17.8 ב־8.30
- ★ חיפה „בית צ'רצ'יל, הטכניון יום ששי 18.8 בחצות

קליף ריצ'ארד ותזמורתו בלבד

★ **תל־אביב „היכל הספורט"**
מוצאי שבת 19.8 ב־8.30

כרטיסים ב„רוקוקו", טלפון 223663, ב„לאן" וביתר המשרדים בתל־אביב והסביבה. לקבוצות וארגונים טל. 248824.
בירושלים — „כהנא" ו„לאן הערב" — טל. 222831
בחיפה — באגודת הסטודנטים ובכל משרדי הכרטיסים בעיר.
למקהל גלבוע כרטיסים בקופות כרטיס: טבריה, עפולה, נצרת, בית־שאן ובערב המופע בקופת האמפיתיאטרון מקהל גלבוע.

לתושבי יפו—תל־אביב

יפו „אלהמברה", במוצ"ש 12.8 ב־7.45—9.45

כרטיסים:
תל־אביב — „לאן". יפו — „גוטווין". בת־ים — „היוזם".

סיכויים גדולים יותר בטפסים שיטתיים

8 סימנים
28 צירופים אפשריים
9 סימנים
84 צירופים אפשריים
10 סימנים
210 צירופים אפשריים

פרטים בכל תחנות האיסוף של
לוטו

מפעל הפיס

הקו הבטוח בין שתי נקודות

מלכת המים 1972 מטעם העולם הזה

נרות שבת

מי שחושב שיש לה רק עיני שקד מקסימות וחיוך משגע, מבצע את טעות חייו. ליפה היפה הזו יש גם כוח רצון לא נורמאלי.

עם חיטובים כמו שלה, היא מכריחה את עצמה ללעוס רק מלפפון עצוב אחד ליום. בגלל שנדמה לה משום מה, שהיא סו־בלת מקילוגרמים עודפים טרם־תחרות.

לא עוזר החבר (קנאי לאללה) שמנסה לדחוף לה כל ערב סטייק דשן. יפה בן מוהר רוצה רק מלפפון, ולא יעזור כלום.

מלבדה מלאה דירת השניים וחצי של מישפחתה ביפו, בעוד חמישה צאצאים.

בין בלש טוב לשיזוף בריא מוצאת היפה גם זמן לעזור בעבודת־הבית.

בכלל, יפה׳לה ילדה טובה. לא חוזרת מאוחר בלילה הביתה, לא מעשנת על יד האבא שלה כי „יש לי כבוד אליו,” יושבת

יפה בן־מוהר 5

המועמדות הסופיות

עם כולם ביום ששי ליד השולחן, שומעת קידוש ואוכלת חלה, ביום־כיפור צמה, ב־פסח רק ירקות תאכל ובתשעה באב, יום החורבן, בשר לא יבוא לא פיה.

כך שכל הסיכויים שיום אחד איזה מאו־שר יוכל לפזם בערב־שבת בשובו מבית־הכנסת: „אשת חיל מי ימצא...”

הלנה היפה

אז עם פנים כאלה פלא שקראו לה יפה? „כבר שנולדתי הייתי הכי יפה בבית,” מסבירה יפה, „אבל אף פעם לא זכיתי בגלל זה לזכויות יתר, כי בלאו הכי נתנו לי תמיד הכל.” כמו כל יפה יודעת גם היא כי הדרך אל הזוהר עוברת דרך בית־החרושת לתמרוקים של **הלנה רובינשטיין.**

חתך

אורך: 168 סנימט־רים אחד יותר מקסים מהשני מדגימה יפה מעל סנדלי־פלטפורמה. האם לה יהיה הפרס של חברת **טיסו?**

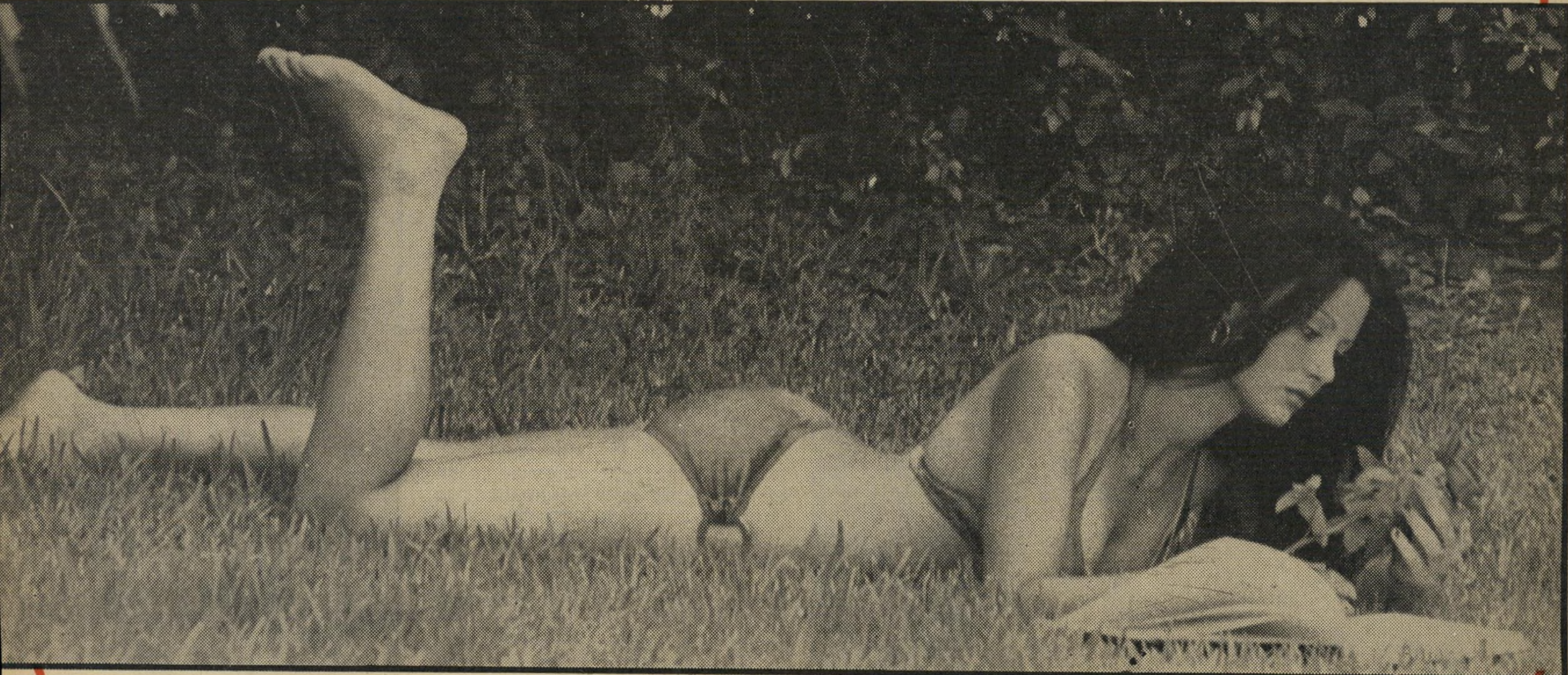

חתך רוחב

הדשא הקצוץ אוהב את חמוקיה העדינים של היפה, ומה הפלא? גם רעננות, גם נעורים וגם יופי, הכל בעיסקת חבילה אחת. מה שהדשא אינו יודע הוא מציאותו של חבר „קנאי לאללה!” שנה וחצי צמודה יפה אל חברה והלה לא עייף עדיין מלהצהיר: „תהיי יפה כמה שתרצי, אבל תהיי יפה רק בשבילי.” על צייקנות שכזו אמרו חז״ל: „עכבר שוכב על דינרי זהב.” שיער המשי הנפלא הוא כמובן תוצאה של תכשירי **וולה.**

זה מוכרח היה לבוא - וזה בא!

אופנת המחשוף האחורי חודרת לאופנה החדשה בצרפת וביפאן

100 עכול

בפארים בשאנז־אליזה ובשדרות ויקטור הוגו, עיכס ישבנה המפואר של דוגמנית הצמרת הדנית, קארינה דאמשולד, וקצר תשואות. על האופניים מדגימה קארינה חליפת דיסקוטקים. משמאל: שימלת ערב בעלת מחשוף.

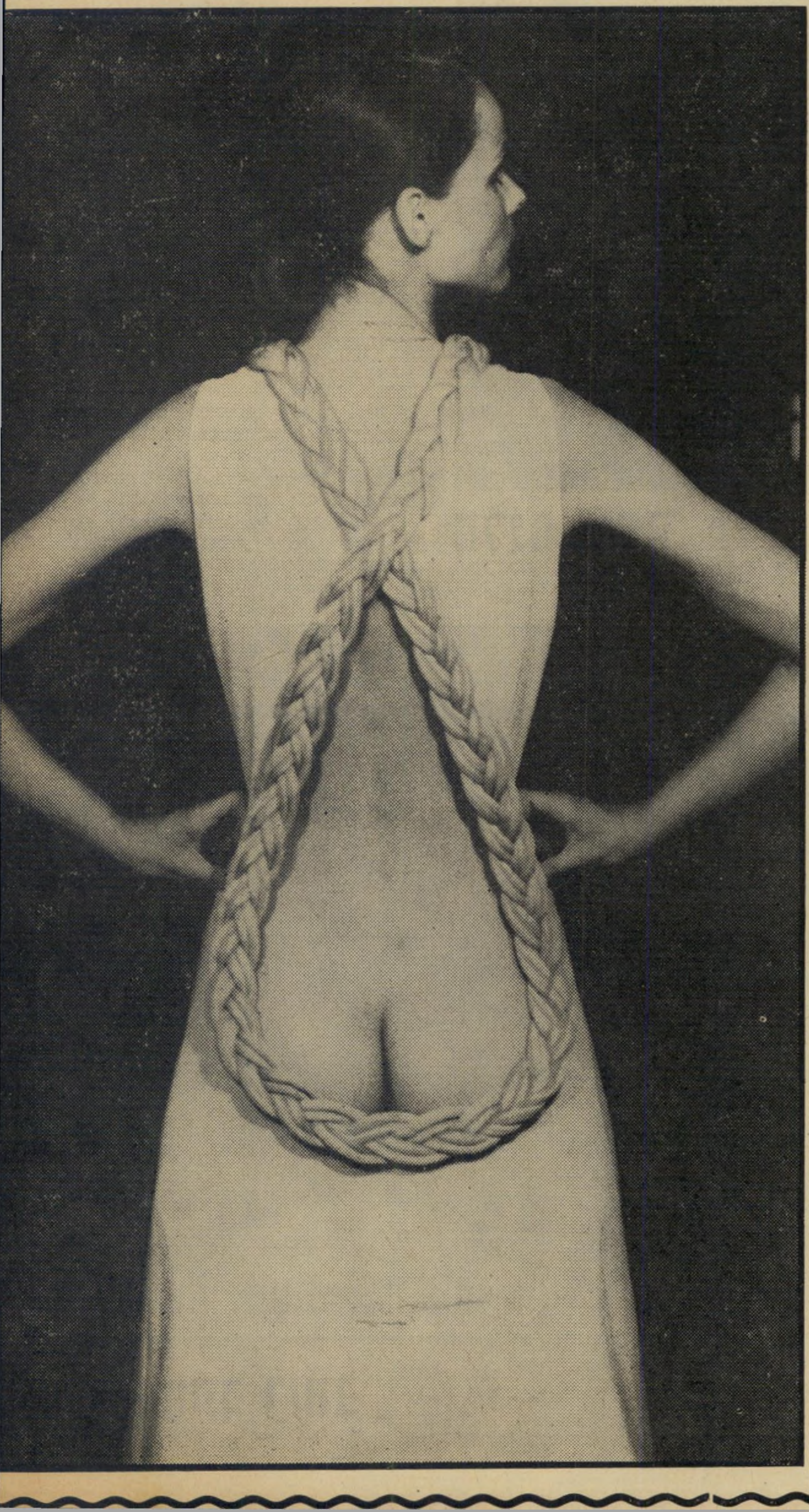

מה עוד נשאר לגלות? תחילה גילו כולן את העליונים, אחר כך בא תורם של התחתונים, בצבע הבגד כמובן, והצעקה האחרונה היא מה שמ־תחת, סליחה, מה שלמטה: הישבנים.

הפצצה נפלה בו־זמנית בפאריס ובטוקיו. עוצמתה לא נפלה משל זו האטומית הידועה לשימצה. דוגמניות חשופות ש־יצאו לרחובות, לבתי־הקפה ולדיסקוטקים מאוררות את אחוריהן לעיני הציבור ה־נדהם.

ביפן היה זה מתכנן האופנה בן ה־29, טאמאי, ששילח את הרעם. בפאריז — אופנאי הצמרת, קלוד קאדיו, אשר הוציא לשוק את רעיונותיו לאופנת הסתיו־חורף הקרובה.

כשחלף הישבן הגלוי הראשון בשדרות ויקטור הוגו, אחד הרחובות האלגנטיים ביותר בפאריס, ניגשה אליו זקנה כבודה ובלחש העירה לגברת־דוגמנית: „סלחי לי, נפתח לך הרוכסן מאחור...” כשענה לה מי שענה כי זוהי אופנת הסתיו הק־רובה, ובמהרה תראה כל פאריס כמו ישבן אחד גדול, שבקה הזקנה בו במקום.

ללבוש? סביר יותר כי אשה מודרנית בעתיד הקרוב תפנה לבעלה הנחפז: „מו־תק, התיאטרון שלך לא יברח! אתה לא מבין שלאשה זה לוקח קצת יותר זמן להתפשט מאשר לגבר. עוד שתי שניות ואני מוכנה לצאת...”

ברור כי לאקלים הישראלי אין בריא מזה. כמה פחות בד, ככה יותר טוב. אך התהיינה חלוצות האופנה שלנו נועזות דיין?

על כך השיבה מיזדנגפת צעירה (23) זיווה גונן, כשהיא דוחפת לפניה עגלה עמוסה בשתי תאומותיה בנות השנה ו־חודשיים: „אם בעלי מרשה לי ללכת עם חולצת סטין שקופה בלי חזייה, למה ש־הוא לא ירשה לי להראות קצת ישבן? יש לי דווקא אחד נחמד!”

באמת למה לא?!

משקל נגדי כדי להוכיח כי מלבד הישבן ישנם באשה עוד חמוקיים, הוציאה האמריקאית סנדי קולינס את שדיה.

בטוקיו יצאו הדוגמניות העירה בשת חשופה. הגברים הגיבו: „החלק הכי סכסי

שבאשה.״ הנשים: „אם זה ימשוך את תשומת־לב המין האדיש, מה טוב!״

כ"ט אב תשל"ב 9.8.1972 המחיר 2.00 ל"י שנה 36 מספר 1823

העולם הזה

סיפורו של העולה מאוסטלריה על הסיוט בדירת „שולמן ישלם"

התייר שנאנס פיטר קובאץ'

"כך הם אנסו אותי!"

הגילויים המדהימים של חוקרי „העולם הזה"